

Sør-Aurdal kommune

Årsmelding og
regnskapsanalyse
2007

INNHALDSFORTEGNELSE:

RÅDMANNENS HOVEDKOMMENTARER	5
GENERELT/UTVIKLINGSTREKK.....	5
PERSONALFORVALTNING.....	5
GENERELT	5
DRIFT	5
OVERORDNET PERSONALFORVALTNING.....	6
LIKESTILLING	7
OPPGAVER OG UTFORDRINGER PÅ PERSONALOMRÅDET	8
ØKONOMI.	8
HOVEDUTFORDRINGER.....	10
SENTRALADMINISTRASJONENS OG TJENESTESTEDENES ÅRSMELDINGER, OVERSIKT	11
SENTRALADMINISTRASJONEN MED TJENESTER I STAB.....	13
ADMINISTRATIVE FELLESFUNKSJONER.....	14
PLAN, NÆRING OG UTBYGGING	19
TJENESTER I STAB	24
INNVANDRERTJENESTEN	28
TJENESTESTEDER.....	29
REINLI SKULE	30
BAGN SKULE	32
SØR-AURDAL UNGDOMSSKOLE	35
BEGNADALEN SKOLE	37
HEDALEN BARNE- OG UNGDOMSSKOLE	39
REINLI BARNEHAGE.....	42
BAGN BARNEHAGE.....	43
BEGNADALEN BARNEHAGE.....	45
HEDALEN NATURBARNEHAGE	46
SØR-AURDAL FOLKEBIBLIOTEK	48
HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTEN	51
BARNEVERN TJENESTEN	55
SOSIAL TJENESTEN.....	57
FYSIOTERAPI TJENESTEN	59
ÅPEN OMSORG, HERUNDER PSYKISK HELSEARBEID.....	62
SØR - AURDAL SHEIMEN	67
MILJØARBEID TJENESTEN	71
DRIFT OG VEDLIKEHOLD	74
SAMMENDRAG TJENESTERAPPORTERING (KOSTRA).....	79
PRESENTASJON AV NØKKELTALL.....	79
UTVALGTE NØKKELTALL. KOMMUNER – NIVÅ 1.	80
KOMMUNENS FINANSPORTEFØLJE.....	81
GENERELT/MÅLSETTING	81
FINANSPORTEFØLJENS SAMMENSETNING	81
LÅNEPORTEFØLJEN.....	81
PLASSERINGSPORTEFØLJEN	82

SAMLEOVERSIKTER	85
MØTEOVERSIKT	86
ADMINISTRATIVE VEDTAK.....	86
REGNSKAPSANALYSE	87
DRIFTSREGNSKAP 2007.....	88
FINANSIERINGSANALYSE AV REGNSKAP 2007	89
UTVIKLINGEN I FRIE INNTEKTER.....	90
UTVIKLINGEN I RENTER OG AVDRAG	91
BEVILGNINGSREGNSKAPET	92
INVESTERINGSREGNSKAPET	93
LANGSIKTIG GJELD (eks. pensjonsforpliktelse).....	93

RÅDMANNENS HOVEDKOMMENTARER

GENERELT/UTVIKLINGSTREKK.

Folketallet i Sør-Aurdal var pr. 1. januar 2008 i alt 3.176 personer, en reduksjon med 18 i forhold til 1. januar 2007. Reduksjonen kommer som følge av færre fødte enn døde (-8), og færre innflyttinger enn utflyttinger (-10).

Det er stor aktivitet i hyttemarkedet i kommunen, med tilrettelegging for både lavstandard og høystandard hyttetomter. Dette er en aktivitet som gir ringvirkninger i form av sysselsetting innen bygg- og entreprenørvirksomheten, omsetning av byggevarer og generell handelsvirksomhet.

PERSONALFORVALTNING.

GENERELT

Den overordnede personalforvaltningen skal sikre at arbeidsgiver har en helhetlig personalpolitikk, og at denne drives innen rammene av gjeldende lov-, avtale- og regelverk. Dette arbeidet omfatter alt fra ansettelser, oppsigelser, permisjoner, lønn og forhandlinger, til forvaltning vedr. bl.a. arbeidsmiljø, kompetanseutvikling, sykefravær og organiserings-spørsmål.

Organisasjonen Sør-Aurdal kommune hadde i 2007 totalt 274 årsverk. Årsverkene fordelte seg slik på tjenesteområdene:

• Helse- og sosialtjenestene:	137
• Barnehage:	19
• Grunnskole / SFO / Kulturskole / Bibliotek:	65
• Teknisk forvaltn., plan, næring, drift og vedlikehold:	33
• Administrasjon og øvrige still. (ledelse, økonomi- og personalforvaltn., fellesfunksjoner mv):	20

DRIFT

Administrasjonsrådet

Administrasjonsrådet består av personalsjef, respektive tjenesteleder og hovedtillitsvalgt. Rådet gjør vedtak i de driftssaker på personalområdet som etter delegasjonsreglement ikke kan avgjøres administrativt.

Antall saker behandlet i rådet i 2007: (Tallene for 2006 i parentes): **257** (189)

- *Ansettelser:*
 - i faste stillinger: **91** (67)
 - i vikariater / midlertidige stillinger: **99** (77)
- *Søkn. om permisjon / redusert stilling:* **56** (37)
- *Andre:* **11** (8) (konstituering, lønnsspørsmål, omplassering, reglement, støtte til etterutd. m.m.)

Ingen saker ble anket inn for formannskapet i 2007.

Administrative vedtak

Personalsaker som i h.hold til gjeldende regelverk blir regnet som kurante, og ansettelser på inntil 6

måneders varighet, blir etter delegasjonsreglementet avgjort administrativt.

Antall saker behandlet i 2007: (Tallene for 2006 i parentes)

- *Ansettelser: 68* (74)
- *Andre: 13* (13) (stillingsendring, konstituering, lønn, omplassering, redusert arbeidstid, tilsk. til kjøp av terminalbriller)
- I tillegg blir det fattet kurante vedtak ute ved tjenestestedene om permisjoner i h.hold til permisjonsreglement, dvs. enten velferdspermisjoner eller permisjon i forb. med offentlige verv, og i h.hold til Arbeidsmiljølov og Hovedavtale.

Lokale lønnsforhandlinger

Det ble ikke gjennomført lokale forhandlinger med hjemmel i HTA kap. 4 i 2007.

Med virkning fra 01.05.07 ble det gjennomført lønnsforhandlinger med hjemmel i HTA § 3.4.2 (mellomledere). Det er ingen pott knyttet til disse forhandlingene. Det ble brudd i forhandlingene med én av arbeidstakerorganisasjonene. Bruddet ble håndtert gjennom pendelvoldgift, og resultatet av denne var at arbeidsgivers siste tilbud ble stående.

Med virkning fra 01.05.07 ble det gjennomført årlig lønnsregulering etter HTA kap. 5.2 (akademikergruppene m.fl.). Det er ingen pott knyttet til disse lønnsreguleringer.

De lokale lønnsforhandlinger oppleves fra begge parter å foregå i en god tone.

OVERORDNET PERSONALFORVALTNING

Seniorpolitiske tiltak

En partssammensatt arbeidsgruppe fremmet forslag til en rekke seniorpolitiske tiltak for å stimulere arbeidstakere til å bli værende i jobb framfor å gå av med AFP. Dette for å kunne beholde verdifull erfaringskompetanse, og for å sikre tilgangen på kvalifisert arbeidskraft. Retningslinjene ble vedtatt i kommunestyret i juni.

Lønnspolitiske retningslinjer

Stadig større vekt på *lokal* lønnsdannelse har nødvendiggjort lokale retningslinjer for lønnsfastsettelsen. Forslag til lønnspolitiske retningslinjer ble derfor fremmet for, og vedtatt av formannskapet i oktober.

Retningslinjer for avspasering

Forslag til felles retningslinjer på tvers av tjenesteområder for håndtering av merarbeid og overtid ble fremmet for og vedtatt av Arbeidsmiljøutvalget i mars.

Ansettelsesreglement

Kommunens ansettelsesreglement ble revidert og vedtatt i administrasjonsrådet i mai.

Arbeidstøygodtgjøring

Kommunens reglement for arbeidstøygodtgjøring ble revidert og vedtatt i administrasjonsrådet i februar.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget hadde i 2007 10 saker til behandling. Dette gjaldt:

- Sykefraværet i SAK 2006
- Rapporter etter helsekontakter – kjøkkenpersonale
- Retningslinjer for avspasering
- Trening for ansatte som forebygging
- Internkontroll – rapport B – yrkesskader og nestenulykker – 4. kv.06/1.kv.07
- Arbeidsmiljøutvalget 2007-2009 – valg og konstituering
- Seniorpolitikk i Sør-Aurdal kommune
- Sør-Aurdal kommunes økonomiplan 2008-2011
- Sør-Aurdal kommunes årsbudsjett for 2008
- Internkontroll – rapport B – yrkesskader og nestenulykker – 2. og 3.kv.07

Sykefravær

Sykefraværet i Sør-Aurdal kommune var i 2007 på 8,4%, mot 8,2% i 2006.

Det laveste fraværet var innen administrasjon med 4,5% samt undervisning med 5,2%. Det høyeste fraværet hadde hjemmehjelpstjenesten med 14,7% samt miljøarbeidertjenesten, med 14,5%.

Bedriftshelsetjeneste

41 arbeidstakere var i 2007 innmeldt i Land Bedriftshelsetjeneste.

Bedriftshelsetjenesten er i 2007 benyttet til bl.a. handlingsplanarbeid, ergonomivurderinger, arbeidsplassvurderinger, førstehjelpskurs, stressmestringskurs og verneombudets dag.

Kompetanseheving

- Det ble også i 2007 søkt regionalt i Valdres om kompetansemidler gjennom *Handlingsplanen for helse- og sosialpersonell*. Regionen ble gjennom denne handlingsplanen tildelt kr. 765 000,- til ulike opplæringstiltak i 2006. Tiltakene omfatter både kurs, veiledning, grunn- og videreutdanning.
- Barnehagepersonalet har deltatt i en rekke kompetansehevingstiltak i 2007 som har sin basis i de regionale planene "Kvalitet på Valdresvis", "Felles plan for barnehagene i Valdres" og "Kompetanseplan for barnehagene i Valdres". Ett sentralt prosjekt i denne sammenheng er "Aktive barn i naturen". Barnehagene i Valdres har gjennom sitt regionale samarbeid fått betydelig økonomisk støtte til kompetanseheving gjennom Fylkesmannen i Oppland.
- Innen *undervisningsområdet* har et stort antall lærerne deltatt på ulike videreutdannings- og kurstilbud innen enkeltstående fagområder som årlig tilbys gjennom et fellesopplegg i Valdresregionen.

LIKESTILLING

Likestillingsloven og kommuneloven fikk fra og med 2003 nye bestemmelser som pålegger kommunen å redegjøre for likestilling i årsberetningen. Det skal gis en systematisk beskrivelse av forhold som er relevante for å vurdere graden av likestilling mellom kvinner og menn og det skal redegjøres for igangsatte og planlagte tiltak.

Noen relevante fakta:

Andel kvinner og menn av totalt antall ansatte

	Kvinner	Menn
	83%	17%

Andel kvinner og menn fordelt på sektorer

	Kvinner	Menn
Sentraladministrasjon	70%	30%
Plan/næring/utbygging	25%	75%
Undervisning	80%	20%
Barnehage	97%	3%

Helse- og sosiale tjenester	92%	8%
Drift/vedlikeh. inkl. renhold	65%	35%
Andre	57%	43%

Fordeling av kvinner og menn på ledernivå

	Kvinner	Menn
Totalt antall ledere	24 (62%)	15 (38%)
Fagledere	9	7
Tjenesteledere	12	6
Rådmannens ledergruppe	3	2

Andel deltidstilsatte blant de fast ansatte

	Kvinner	Menn
	68%	30%

Prosentvis endring i gjennomsnittlig regulativlønn i Sør-Aurdal kommune

	01.12.05 – 01.12.06	01.12.06 – 01.12.07
I alt	6,5	4,6
Kvinner	6,0	4,6
Menn	8,7	5,3

En av de største utfordringene, sett i et likestillingsperspektiv, er å rekruttere menn til de kvinnedominerte yrkene innen helse- og sosial-, barnehage- og undervisningssektoren. Kommunen sliter også med den "klassiske" lønnsforskjellen mellom typiske kvinneyrker med høgskole som sykepleier, barnevernspedagog, sosionom, vernepleier på den ene siden og ingeniører på den andre. Med den mangelen på ingeniører det er på dagens arbeidsmarked, er dette lønnsforskjeller det neppe er mulig å endre lokalt, uten at det tas grep i de sentrale lønnsoppgjørene.

OPPGAVER OG UTFORDRINGER PÅ PERSONALOMRÅDETSentrale oppgaver i 2008 i tillegg til ordinære driftsoppgaver:

- Grundig arbeid med deltidsproblematikk, med formål å redusere evt. undersysselsetting til et minimum.
- Igangsetting av medarbeiderkartlegging gjennom Effektiviseringsnettverkene
- Evaluering av seniorpolitiske tiltak etter ett års virketid.
- Evaluering av lønnspolitiske retningslinjer.
- Revidering av personalpolitiske retningslinjer.
- Videreføring av igangsatt lederopplæring innen fornuftige økonomiske rammer.
- Fortsatt tett oppfølging av vedtatt handlingsplan for sykefraværarbeidet.

ØKONOMI.Investeringsregnskapet

Det er foretatt investeringer for nær 7,8 mill. kr i 2007. I tillegg kommer utlån (0,5 mill. kr). De største prosjektene er IKT-plan i skolene (1,7 mill. kr), Bagn vannverk (1,6 mill. kr) og Hedalen naturbarnehage (0,9 mill. kr).

Finansieringen av investeringene er i hovedsak gjort ved bruk av lån (3,6 mill. kr) og bruk av fond/likviditetsreserve (3,8 mill.kr). Det betyr at nær 50 % av investeringen blir finansiert ved bruk av lånemidler. I den situasjonen kommunen er i må det vurderes meget nøye om det kan forsvares å ta opp mer lån.

Den budsjetterte overføringen fra årets drift til investeringsregnskapet (1,1 mill. kr) kunne ikke gjennomføres pga det negative resultatet i driftsregnskapet. I stedet har kommunen måtte bruke av tidligere avsatte reserver for å finansiere opp investeringene.

Driftsregnskapet

De totale driftsutgiftene (eks. renter og avdrag), korrigert for internt fordelte utgifter og avskrivninger, utgjør vel 195 mill. kr. Dette er en økning på 13 %, eller 21,2 mill. kr fra 2006.

Driftsinntektene (eks. renteinntekter) økte i samme periode med ca. 6 %, eller 10 mill. kr.

I forhold til budsjett økte utgifter og inntekter med hhv 15 og 11 %.

Hvordan økningen fordeles framkommer i rapportene for de enkelte ansvarsområder, men generelt sett finner vi den største økningen på lønn og kjøp av varer/tjenester til tjenesteproduksjonen. Når det gjelder lønn er det spesielt vikarutgifter/overtid i turnusområdene som har økt mest. Dette er et sammensatt bilde og det kan ikke gis en enkelt forklaring på forholdet.

Fordelt pr. innbygger blir brutto driftsutgifter ca. kr 62.660 i 2007. Det er vel kr 10.000 mer enn for andre kommuner i Oppland og ca. kr 12.000 mer enn gjennomsnittet for alle kommuner. (Foreløpige tall).

Skatt på inntekt/formue viste seg å være for høyt budsjettert i 2007. Totalt kom det inn 55,7 mill. kr mot budsjettert 59 mill. kr. Det er 1,6 mill. kr lavere enn i 2006. Den høye skatteinntekten i 2006 skyldes i hovedsak endring i regelverk som kun fikk effekt dette året. Den negative skatteinngangen ble delvis kompensert via økt inntektsutjevning. Netto fikk kommunen inn 0,5 mill. kr mindre i skatt og rammetilskudd enn budsjettert.

Regnskapet viser et negativt netto driftsresultat på 8,3 mill. kr i 2007.

For å sikre en sunn økonomi, der kommunen har muligheter for å bygge opp en fondsreserve, anbefales at netto driftsresultat skal utgjøre 3 – 5 % av driftsinntektene. I 2007 burde kommunen hatt et netto driftsresultat på minimum 6 mill. kr, dvs. 14,3 mill kr bedre enn det resultatet som foreligger! Dette anbefalte kravet er ikke oppfylt de seinere årene, noe som betyr at kommunen har måttet bruke av de frie reservene. Slik det ser ut nå er disse nær brukt opp, og kommunen har ingen buffer å møte uforutsette utgifter med. Dette er en svært alvorlig situasjon.

Fondsreservene var 30,2 mill. kr i starten av året, men er nå redusert til 20,1 mill. kr.

Kun 2,8 mill. kr er knyttet til disposisjonsfond. Resten er bundet opp til øremerkede formål.

Som det framgår av finansieringsanalysen har kommunen redusert arbeidskapitalen med nær 14 mill. kr i 2007. Dette er den faktoren som sterkest påvirker utviklingen i likviditeten. Når anvendelsen av midler er betydelig større enn anskaffelsen sier det seg selv at likviditeten blir dårligere. Skal kommunen unngå likviditetskrise, må det bli bedre samsvar mellom anvendelse og anskaffelse av midler i nærmeste framtid.

Kommunen har ved utgangen av året 131 mill. kr i langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktelser). Den er redusert med 3,6 mill kr fra 2006.

I % av brutto driftsutgifter utgjør lånegjelda ca. 68 %. Dette er svært høyt i fht både øvrige kommuner i Oppland og landet som helhet. Gjennomsnittlig lånegjeld pr. innbygger utgjør ca. kr 41.500. Landsgjennomsnittet er ca. 22.000 kr pr. innbygger.

Netto rente-og avdragsutgifter utgjør ca. 4,6 % av brutto driftsinntekter, mens det for en gjennomsnittskommune utgjør ca. 2,7 %.

Regnskapet balanserer med et merforbruk (underskudd) på kr 3.755.348 etter at alle pålagte strykninger er gjennomført.

Tabellen nedenfor viser hvordan dette framkommer. Strykningene er foretatt i henhold til Forskrift om årsregnskap og årsberetning § 9. Det medfører bl.a. at det ikke kan overføres midler fra driftsregnskapet til finansiering av investeringsregnskapet. Det kan heller ikke gjøres avsetninger av

årets eller tidligere års løpende inntekter/innbetalinger til disposisjonsfond.

	Etter gj.føring av strykningsreglene		Før gj.føring av strykningsreglene	
	R-2007	B-2007 (just)	R-2007	B-2007 (just)
Netto driftsresultat	-8 343 660	-1 760 000	-8 343 660	-1 760 000
Bruk tidl.års reknsk.m. mindreforbr.	3 847 347	3 847 000	3 847 347	3 847 000
Bruk av disposisjonsfond	2 536 369	2 719 000	2 536 369	2 719 000
Bruk av bundne fond	1 491 134	1 366 000	1 491 134	1 366 000
Bruk av likviditetsreserve				
Sum bruk av avsetninger	7 874 850	7 932 000	7 874 850	7 932 000
Overført investeringsregnskapet	89 675	1 097 000	1 001 383	1 097 000
Dekning tidl.års reknsk.m.merforbruk				
Avsetning til disposisjonsfond		4 162 000	4 162 000	4 162 000
Avsetning til bunde fond	3 196 863	913 000	3 196 863	913 000
Avsetning til likviditetsreserven				
Sum avsetninger	3 286 538	6 172 000	8 360 246	6 172 000
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-3 755 348	0	-8 829 056	0

Ut fra de budsjetterte disposisjoner viser tabellen at kommunen reelt har et merforbruk på 8,8 mill. kr i 2007.

HOVEDUTFORDRINGER.

Et særdeles svakt resultat i 2007 tvinger kommunen til å gjennomføre en omfattende driftstilpasning. Det er etter rådmannens oppfatning ingen tvil om at driften nå må tilpasses inntektsnivået på en annen måte, og dette vil være av de høyest prioriterte oppgavene i 2008. Selv om den sterke kostnadsveksten i 2007 lett kan tilskrives økt etterspørsel etter og økte behov for våre tjenester må det til en gjennomgripende analyse av hvor det er mulig å øke inntekter eller redusere kostnader. Misforholdet mellom inntektsveksten og utgiftsveksten har ført til at disposisjonsfondene nå er nærmest oppbrukt, og likviditeten er sterkt svekket. Vi er nødt til å bedre denne situasjonen for å gjenvinne handlefriheten så fort som mulig.

Arbeidet med kommuneplanen er tidkrevende og tar mye ressurser, og vi klarte ikke å bli ferdige med dette arbeidet i 2007 som planlagt. Det viktig at dette arbeidet gjennomføres på en grundig og gjennomtenkt måte; resultatet blir styrende for mye av kommunens prioriteringer framover. Derfor er det nødvendig å prioritere dette høyt også i 2008.

Det regionale samarbeidet er inne i en viktig fase; det å lykkes med Valdres Natur og Kulturpark kan bidra til en positiv utvikling for hele regionen. Derfor må vi tilstrebe å følge opp satsingen her slik at også Sør-Aurdal blir en naturlig del av utviklingen innen fellesskapet i Valdres.

Oppfølging av de sentrale myndigheters skiftende pålegg og forventninger til den offentlige tjenesteytingen er fortsatt en betydelig utfordring i forhold til den daglige drift, og dette legger ofte føringer for den lokale planleggingen og ressursutnyttelsen.

Tjenestenes årsmeldinger for 2007 omhandler driften mer detaljert, og beskriver også en del målsettinger og utfordringer for de nærmeste årene.

Det vises også til eget kapittel med sammendrag av tjenesterapporteringen for 2007 (KOSTRA), der foreløpige nøkkeltall fra Statistisk Sentralbyrå gjengis.

SENTRALADMINISTRASJONENS OG TJENESTESTEDENES ÅRSMELDINGER, OVERSIKT

* SENTRALADMINISTRASJONEN MED TJENESTER I STAB

- Administrative fellesfunksjoner
- Plan, næring og utbygging
- Tjenester i stab
- Innvandrer-tjenesten

* TJENESTESTEDER

- Reinli skule
- Bagn skule
- Sør-Aurdal ungdomsskule
- Begnadalen skole
- Hedalen barne og ungdomsskule
- Reinli barnehage
- Bagn naturbarnehage
- Begnadalen barnehage
- Hedalen naturbarnehage
- Sør-Aurdal folkebibliotek
- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Barneverntjenesten
- Sosialtjenesten
- Fysioterapitjenesten
- Åpen omsorg, herunder psykisk helsearbeid
- Sør-Aurdalsheimen
- Miljøarbeidertjenesten
- Drift og vedlikehold

ÅRSMELDING

SENTRALADMINISTRASJONEN MED TJENESTER I STAB

2007

ADMINISTRATIVE FELLESFUNKSJONER

GENERELT OM TJENESTEN

I de administrative fellesfunksjonene inngår de overordnede funksjonene som er felles for hele organisasjonen, slik som: ledelse, personal/lønn, økonomi, post/arkiv, IKT, administrasjon for barnehage/skole/kultur/helse- og sosial, sentralbord, politisk sekretariat.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Tjeneste		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St..	Årsv.	
150 1200	Rådmannens stab	11	10,20	12	10,20	
150 1205	Kommunekassen	5	4,00	5	4,0	
150 1210	Tingvoll – fellesfunksjon	1	1,00	1	1	
150 1220/1221	EDB – felles drift	1	1,00	2	1,4	0,4
150 1810	Hovedtillitsvalgt	1	0,30	1	0,3	
150 4720	Kulturadministrasjon	1	0,50	1	0,5	
Sum		20	17,00	22	17,40	

Økning i ant. årsverk er i forbindelse med innkjøp av IKT utstyr i skolene.

BUDSJETT/REGNSKAP – AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon. (Positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
	REVIDERT				
Ansvar	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
100 Politiske styringsorg	2 047	-79	1 968	1 755	213
102 Kirkelig fellesråd	2 879		2 879	2 879	0
Sum Politiske ansv.omr..	4 926	-120	4 847	4 634	213

På de politiske ansvarsområdene er det et samlet netto overforbruk på kr. 213.000. Dette framkommer etter overforbruk på møtegodtgjøringer, dekning av tapt arbeidsfortjeneste, annonsering, KS-kontingent.

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
	REVIDERT			Netto	Avvik R07/B07
Ansvar	Utgifter	Inntekter	Resultat		
150, Adm. fellesfunksj.	12 449	-233	12 216	10 817	1 399
152, Tilskuddsområder	4 906	- 3 526	1 380	1 436	- 56
156, Tjenester i stab	7 690	- 2 098	5 592	5 306	286
Sum Sentraladministr.	25 045	- 5 857	19 188	17 559	1 629

Innen sentraladministrasjonen er det en samlet merforbruk på kr. 1 629 000.

Dette skyldes i hovedsak negativt premieavvik KLP / SP på kr. 750 000, samt merforbruk lønn IKT, div. IKT utstyr og lisenser.

Tjenesteområdene innen tilskuddsområder kommer ut med en innsparing på kr. 56 000, hovedsakelig som følge av overføring av øremerkede tilskuddsmidler til kultur / barnehage.

Tjenester i stab viser netto merforbruk med kr. 286.000, her er det særlig legetjenesten som slår negativt ut.

DRIFT

De administrative fellesfunksjoner er for en stor del sammensatt av tjenester i forhold til alle de øvrige fagtenestene i kommunen; de tidligere administrasjonene for økonomi, personal, IKT, skole, kultur, helse/sosial er nå samlet. Mange av driftsoppgavene er kommentert foran i tilknytning til rådmannens hovedkommentarer, og gjentas derfor ikke her.

1220/1221 IKT – felles drift

Fra og med høsten 2007 avgir kommunen 60% stillingsressurs til IKT Valdres.

2005 Barnehage felles

Omfatter fellesutgifter for barnehager.

Regionale midler til utviklingsarbeid i barnehagene i Valdres føres også over dette kapitlet (1150: opplæring/kurs). I 2007 har vi fått kr 80 000 fra Fylkesmannen i Oppland til kompetanseheving i barnehagene i Valdres, kr 200 000 fra Fylkesmannen i Oppland i skjønnsmidler til prosjektet Aktive barn i naturen, og kr 230 000 til desentralisert studie i pedagogisk utviklingsarbeid i barnehage i samarbeid med Høgskolen i Hedemark, 30 studiepoeng, oppstart februar 2008. Gjenstående regionale midler på kr 80 000 i 2007 overføres til 2008.

Sør-Aurdal kommune mottok i 2007 kr.732 820 i skjønnsmidler til barnehage. Midlene er i sin helhet nytt til drift av barnehager. Midlene er inntektsført på de enkelte barnehager, og kr 37 874 er ført på felleskapitlet til fellesutgifter. Skjønnsmidlene er et øremerket til skudd som skal nyttes til drift av barnehage i tråd med forskrift om økonomisk likeverdig behandling.

2010 Leirskogen barnehage

Leirskogen barnehage har åpent fem dager per uke. Barnehagen har utvidet fra 4 til 5 dager pr. uke. I tillegg til gratis hus har barnehagen fått kommunalt tilskudd som budsjettet på kr 45 000. Ordinært statstilskudd til drift av barnehage på kr 843 370 til Leirskogen barnehage er videreformidlet i samsvar

med tildeling fra fylkesmannen. Leirskogen barnehage ble tildelt kr 100 000 i statlig tilskudd til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage 2007, og kr 90 865 av skjønnsmidlene 2007. Barnehagens regnskap for 2007 viser et overskudd på kr. 135.000,-. (I 2006 hadde barnehagen et overskudd på kr. 61 328 som ble avsatt til senere bruk).

2250 Grunnskole felles:

Omfatter inntekter / utgifter som ikke fordeles på de forskjellige skoler; felles kompetanseheving / etterutdanning av skolens personell, lisenser for dataprogram, leirskoleopphold for egne elever.

Kultur:

4640, Kinodrift.:

Bygdekinoen har framsyninger i Bagn, Begnadalen og Hedalen. Det er inngått avtale med Bagn Idrettslag, Begnadalen Idrettslag og Hedalen Ungdomslag vedr. drift.

Oppstillingen nedenfor viser antall kinokvelder og besøkende på hvert sted i 2007:

Sted	Antall kinokvelder	Antall besøkende	Kostnad		
			Garanti-inntekt til Bygdekinoen	Godtgj. til laget iflg. avtale	Totalt kr.
Samfunnshuset Fossvang	19	371	11 009	10 179	21 188
Begnadalen Samfunnshus	9	317	4 876	5 510	10 386
Hedalen Forsamlingshus	18	458	10 573	14 621	25 194
<i>Totalt</i>	<i>40</i>	<i>1370</i>	<i>26 458</i>	<i>30 310</i>	<i>56 568</i>

4660, Kulturvern, museer.:

Valdresmusea AS fikk i 2007 et driftstilskudd på kr 99 000 fra Sør-Aurdal kommune. Det ble i tillegg utbetalt en tilleggsbevilgning til nybygget på kr 100 000 i 2007. (Kommunen har tidligere utbetalt kr 600 000 til nybygget, med utbetaling av kr 300 000 i årene 2001 og 2002.)

Tilskudd til vedlikehold av tusenårsstedet.

Det er utbetalt et tilskudd på kr. 10 000 samlet til lagene Stiftelsen Bangsmoen (kr 8 000), Bagn Sokneråd (kr 1 000) og Sør-Aurdal Historielag (kr. 1 000) for vedlikehold av tusenårsstedet Bangsmoen, Vangen og Ulekyrkjetomta.

Bagn Sokneråd får årlig et tilskudd på kr. 2 000 til dekning av utgifter til juletre på Vangen.

Kulturmidler 2007:

Oppstillinga viser antall lag og foreninger som har fått tildelt tilskudd til drift av laget fra kulturmidlene i 2007 og tildelt totalbeløp innenfor de ulike kategoriene. Lag og foreninger som organiserer barn og unge ble er prioritert ved tildelingen.

Kategori	Antall lag/org. som har mottatt tilskudd	Kulturmidler, hovedfordeling Totalt kr.
Barne- og ungdomsarbeid	14	113 000
Sang og musikk	7	79 000
Idrett, friluftsliv	10	180 000
Samfunnshus/bygdehus	9	18 000
Allment kulturarbeid	19	75 000
<i>Totalt</i>	<i>59</i>	<i>465 000</i>

”Ung i Valdres”.

Kommunene i regionen samarbeider med fylkeskommunen i prosjektet. Prosjektet blir administrert

av prosjektleder ved Valdres vg.skole.

”Kulturformidling i Oppland” (Kulturmenyen, Kultursekken).

Gjennom ordningen skolene og barnehagene besøk av profesjonelle utøvere innen musikk, scenekunst, billedkunst, kunsthåndverk, litteratur og film. Fylkeskommunen dekker 50 % av total kostnad.

Idrett/friluftsliv etc.:

”Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Sør-Aurdal kommune” er fulgt opp med søknad om spillemidler til anlegg som lå inne i handlingsprogrammet for år 2007:

- Klubbhus på Skutemobanen, Begnadalen idrettslag (fornyet søknad i 2008)
- Renovering av lysløype og utviding til 2,5 km, Hedalen idrettslag. Kostnadsramme 205 000. Kommunal andel kr 50 000 er utbetalt i 2007. Oppland fylkeskommune har gitt tilsagn om kr 99 000 i spillemidler til anlegget.

Kr 25 000 i kommunalt tilskudd til anleggsutbyggingen er overført til 2008.

”Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Sør-Aurdal, 2008-2011” er i 2007 blitt revidert, med full planprosess etter Plan- og bygningsloven. Kommunestyret vedtok den nye planen den 13.12.2007, sak nr. 078/07.

Tilskudd til vedlikehold av idrettsanlegg.

Det er utbetalt kr. 13 000,- i tilskudd til vedlikehold av idrettsanlegg i 2007, som er fordelt til idrettslagene etter innstilling fra Sør-Aurdal idrettsråd.

Tilskudd til drift av lysløyper.

Det er utbetalt kr. 14 000,- i tilskudd til drift av lysløyper i 2007 for sesongen 07/08. Beløpet blir fordelt på idrettslagene etter antall løypekilometer, i 2007 totalt 11,2 km.

Kommunen dekker prisbeløpet til ”Idrettsprisen for Sør-Aurdal kommune” på kr 3 000. Sør-Aurdal idrettsråd er ansvarlig for delinga som fant sted på kulturkvelden.

4820, Andre religiøse formål: Det er utbetalt samlet kr. 90 722 i kommunalt tilskudd til registrerte tros- og livssynssamfunn i Sør-Aurdal kommune i 2007.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Kommunens økonomi er sterkt presset, etter et generelt høyt drifts- og investeringsnivå i en årrekke. Regnskapet for 2007 viser at vi har et driftsnivå som ligger for høyt i forhold til de løpende inntektene. Kommunestyret har gjort vedtak om at det skal gjennomføres en gjennomgripende driftstilpasning, som starter opp i 2008.

Pågående samarbeidsprosjekt der alle Valdres-kommunene er sammen om felles datasystemer og drift av disse, med en felles serverpark på Fagernes. Den tekniske plattformen og hovedprogrammene er på plass, utfordringen framover blir å dra nytte av fellesløsningene på en best mulig måte. Det pågår en omorganiseringsprosess i IKT Valdres, bl.a. skal alt IT personell styres fra lederen for IKT Valdres.

Ombygging til nytt servicekontor i kommunehusets 1. etg. starter etter sommerferien 2008, og påregnes ferdigstilt i løpet av høsten..

Barnehage:

Regjeringens overordnede mål for barnehageområdet er full barnehagedekning til lav pris med høy kvalitet. Oppfølging av ”Kompetanse i barnehagen. Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren 2007-2010” fra Kunnskapsdepartementet blir sentralt for

kompetansehevingstiltakene i perioden. I tråd med målsettingen om høy kvalitet i barnehagen, har regjeringen startet arbeidet med et kompetanseløft i barnehagesektoren for å støtte og styrke kompetanseutviklingen lokalt i en periode med vesentlige endringer på barnehageområdet.

Utviklingsarbeid og kompetanseheving

Kompetanseutviklings- og etterutdanningstiltak videreføres. Det satses også på utviklingsarbeid for å øke kvaliteten i barnehagetilbudet. Regionalt styrernettverk i Valdres videreføres. Sør-Aurdal kommune har prosjektledelsen for de regionale utviklingsprosjektene innen barnehageområdet, sammen med Øystre Slidre kommune. Felles satsingsområde er "Aktive barn i naturen", sunne, glade og aktive barn. Barnehagene i Valdres deltar "Skal-skal ikke", med vårt prosjekt "Aktive barn i naturen", hvor vi får oppfølging av mentor og følgeevaluering. Barnehagene i regionen har fått skjønnsmidler til prosjektet "Aktive barn i naturen" og kompetansemidler fra Fylkesmannen i Oppland til kompetanseheving i tråd med strategiplanen. Felles plangrunnlag som følges opp gjennom satsingen på kvalitet og kompetanseheving i barnehagene i Valdres er den regionale planen "Kvalitet på Valdresvis. Felles plan for barnehagene i Valdres", prosjektbeskrivelsen for "Aktive barn i naturen" og "Kompetanseplan for barnehagene i Valdres". Disse regionale planene blir rullert i 2008.

Strategiplanen fra Kunnskapsdepartementet legges til grunn for søknad om kompetansemidler 2008 fra Fylkesmannen i Oppland. Det er søkt om skjønnsmidler 2008 til prosjektet "Aktive barn i naturen".

Full barnehagedekning.

Bagn barnehage ble i 2007 utvidet fra 26 til 36 plasser for å nå målet om full barnehagedekning. Å opprettholde full barnehagedekning blir en utfordring for kommunen etter opptaket til barnehageåret 2008/09. Antall barnehageplasser må nå utvides ytterligere for å kunne imøtekomme behovet høsten 2008.

Makspris

Kommunens satser for foreldrebetaling i barnehage tilsvarende fastsatt makspris.

Kultur: Oppfølging av "Kulturmelding 2006" og "Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Sør-Aurdal kommune 2008 – 2011", revidert i 2007.

Satsing på idrett og fysisk aktivitet for barn og unge er viktig. Fysisk aktivitet er svært viktig sett i et folkehelseperspektiv. Kommunen må på ulike måter legge forholdene godt til rette for dette.

Grunnskolen er i en ny reform som har fått navnet *Kunnskapsløftet*. De mest synlige endringene er at målene som det arbeides mot, blir tydeligere, grunnleggende ferdigheter styrkes, timetallet i grunnskolen øker, lokal frihet til å disponere inntil 25 % av timene i de enkelte fag, og det innføres programfag ("smaksprøver" på fag i videregående skole) på ungdomstrinnet. For å ruste skolen til å gjennomføre reformen er det behov for omfattende kompetanseutviklingstiltak både for skoleledere og lærere. Aktuelle tema er tilpasset opplæring, lese- og skriveopplæring, fremmedspråk, digital kompetanse, natur- og miljøfag (teknologi og design) og matematikk.

Utfordringer innen skolene:

- *Det 13-årige skoleløpet* er et viktig samarbeidsprosjekt mellom ungdomsskoler og Valdres vdg. skole innen *Kunnskapsløftet*.
- Nettverksmøter innen de fleste fag er viktige for lærerne både innen skolene i Sør-Aurdal og i samarbeid med skoler i Valdres.
- Sikre nok ressurser til spesialundervisning
- Skolene har et vedlikeholdsbehov på om lag kr. 15 mill.
- IKT har blitt en utfordring innen *Kunnskapsløftet*, det må avsettes årlige midler til vedlikehold
- Rekruttering av lærere, flere lærere blir pensjonister

PLAN, NÆRING OG UTBYGGING

GENERELT OM TJENESTEN

Stabens hovedoppgaver er:

- * Næringsutvikling
- * Jord- og skogbrukssaker, konsesjonssaker.
- * Miljø saker. Friluftssaker. Motorferdsel i utmark
- * Vilt- og fiskeforvaltning
- * Kommuneplan med arealdel
- * Byggesaker og byggekontroll
- * Regulerings- og annen planlegging
- * Samferdselssaker
- * Energisaker/bioenergi
- * Oppmålings-, delings- og kartsaker
- * Register over geografiske data. GAB-registeret
- * Trafikksikkerhetsarbeid
- * Brannvesen
- * Utslippsaker
- * Ombygging og nybygg. Investeringsprosjekter.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
154 5000	Kart, oppmåling, regulering, byggesak	9	8,30			
154 5000	Kart og oppmåling			3	2,3	
154 5010	Plan			2	2,0	
154 5020	Bygge- og delesaksbehandling			4	3,6	
154 5205	Landbruk	2	2,00	2	2,00	
154 5900	Miljøvern/naturforvaltning	1	1,00	1	1,00	
Sum		12	11,30	12	10,9	÷ 0,40

Kommentarer til stillingsoversikt:

To av ingeniørstillingene var i året nedsatt til 60 % . En konsulentstilling arbeider ved planstaben, men har 0,5 stillingshjemmel fra sentraladministrasjonen bl.a. for å arbeide med kommunens hjemmesider.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
154, Plan/næring/utbygging	15 028	11 563	3465	3 357	108

Planstaben har hatt et underforbruk i forhold til budsjett på kr 97 000.

På mange budsjettposter er en kommet ut bedre enn budsjettet særlig på grunn av at det kom inn mer i gebyr på oppmåling, byggesak og utslippstillatelser. På landbruk var det et overforbruk på kr 92 000 (registreringsarbeid) og på brannvesenet kr 380 000 på grunn av svært mange utrykninger til trafikkulykker og lignende.

Meget stor aktivitet innen hyttebygging har gitt gebyrinntekter på kr 735 000 over det budsjetterte. Dette har også medført en del økte utgifter og en må være oppmerksom på at inntektssiden er sårbar for svingninger i nybyggingsaktiviteten på hytter.

DRIFT

En vesentlig del av stabens ressurser nyttes til løpende forvaltningsoppgaver. I tillegg kommer planlegging, prosjektering og gjennomføring av bygge- og anleggsprosjekt.

Næringsarbeid

Forvaltning av næringsfondene, forbruk i 2007, 2006 i parentes:

Vassfarfondet	kr. 5.000	(47.000)
Kraftfondet	kr 806.500	(790.000)
Kommunalt næringsfond	kr. 101.500	(241.500)
Eidfondet	kr. 435.168	(484.674)

Etter at næringskonsulentstillingen ble avviklet er planavdelingens veiledning til eksisterende næringsliv og til etablerere sterkt redusert. En stor del av arbeidet knytter seg til fordelingen av næringsfondsmidlene. Årets forbruk av fondsmidler er noe lavere enn i 2006, noe som i stor grad skyldes tilfeldige variasjoner fra år til år. Beløpene er likevel lavere enn det som var "normalt" for noen år siden.. Det skyldes både reduserte renteinntekter, og at påfyllingen til Kommunalt næringsfond er redusert etter at fylkeskommunen overtok denne tildelingen.

Sør-Valdres Utvikling (SVU) overtok noen av kommunens tidligere oppgaver. SVU er nå gått inn i Valdres Destinasjon AS, og vi har foreløpig lite med erfaring om hvordan dette vil fungere for reiselivet lokalt i Sør-Aurdal. Kommunen gir et årlig tilskudd til Valdres Destinasjon / SVU, dette dekkes av næringsfondsmidlene. Det regionale tilskuddet, som også finansieres fra næringsfondsmidler, vil øke i 2008 som følge av etableringen av Valdres Natur- og Kulturpark. Valdres Næringshage forutsettes å få støtte gjennom VNK. Innovasjon Norge på Lillehammer er også en aktuell samarbeidspartner i næringssaker.

Det fortsatt betydelig interesse for bygging av småkraftverk i kommunen. Så lenge det kreves konsesjon for utbyggingen, er det i første rekke NVE og fylkesmannens miljøvernavdeling som er de sentrale instansene. For tiden er det svært vanskelig å få saker gjennom til sentral godkjenning. Kommunens rolle blir mer omfattende når det ikke er nødvendig med konsesjon. Ingen saker er

sluttbehandlet i 2007, men flere er under behandling eller under forberedelse.

Landbruk

4 foretak (bruk) med mjølkekyr har også dette året solgt kvota. Det er nå 38 mjølkeleverandører. Det er ved årsskifte 51 brukere med storfe og 34 med sau. Antall storfe i alt holder seg forholdsvis stabilt, men med færre mjølkeprodusenter går kyrtalet ned. 4 har samdrift med mjølkeproduksjon. For sau har 5 sluttet og antall voksne sau har gått ned med omkring 20%, tilsvarende 500 dyr. For lam blir forholdet tilsvarende. Det er 6 bruk med økologisk drift, samme antall som året før. Midlene som tilflyter jordbruket gjennom ordninger som administreres av kommunen var i 2007 på 23,8 millioner kroner. Av dette utgjør vel 1 mill kr ordningen med regionale miljøtilskudd der tilskudd til setring med areal i seterområde som blir slått eller beitet, bratt dyrka jord, biologisk verdifulle areal, erosjonsutsatte jordbruksareal og beitelag inngår.

Innvilgede BU midler var på kr 844 000 i tilskudd og rentestøtte for lån på kr 2.013.000.

Sauetapene på grunn av fredet rovvilt er omtrent like store som foregående år. Det er utbetalt erstatning for 89 sau og 165 lam. Gaupa stod for 5 sau og 114 lam, bjørn, 72 sau og 12 lam ørn, med 12 lam. Ikke spesifisert for resten

Kommunen har utarbeidet gjødselplaner mot betaling for 5 gårdbrukere. Manglende eller mangelfull miljøplan gir trekk i tilskudd.

Veiledning og søknader om statlige midler til bygdeutvikling og spesielle miljøtiltak i landbrukets kulturlandskap, SMIL tilligger landbruksforvaltningen. I 12 saker om SMIL-midler er kr 300 000 innvilget.

Det er 55 delegerte saker innenfor landbruk i år 2006. Av sakene gjaldt 6 konsesjon, 4 fritak for boplikt, 6 deling etter jordloven. Av andre utgjør SMIL de fleste.

Av 22 skogsaker gjelder 20 godkjennelser etter landbruksvegforskriften.

I skogen er det i 2007 avvirket totalt ca. 90.000 m³. Det er satt ut 333.000 planter (262.000 i 2006) og ungskogpleie er utført på ca. 2.600 dekar (1.900 da).

Avvirkningen i Sør-Aurdal har ligget på et stabilt høgt nivå i mange år. Skogkulturen har i samme periode også ligget på et relativt høgt nivå, med en viss nedgang over tid. De siste par år har det blitt fornyet optimisme i skogbruket. Dette henger sammen med økninger i tømmerprisen, og de offentlige økonomiske virkemidler overfor skogbruksnæringa er blitt bedre.

Skogsbilvegnettet i Sør-Aurdal omfatter rundt 800 km. Landbruksplanen for Sør-Aurdal (vedtatt 2004) dokumenterer et omfattende behov for ombyggings- og vedlikeholdstiltak på en rekke skogsbilveger i årene framover. En viss fortetting av eksisterende vegnett er det også behov for. Tyngre investeringer i skogsbilvegnettet er berettiget til statstilskudd.

Over skogfondsystemet (tidl *skogavgift*) er det i 2007 registrert investeringer for i alt 3,3 mill. kr (1,5 mill.) på skogsvegene.

Det er holdt 11 kurs i Aktivt Skogbruk-serien, dessuten flere skogdager/-kvelder i samarbeid med skogeierlagene og skolene.

Miljøvern

Kartlegging av biologisk mangfold og vilt dreier seg om oppfølgingen / vedlikeholde, ajourføre og supplere disse dataene. Forvaltningsplan for hjortevilt i Sør-Aurdal følges opp i hjorteviltforvaltningen, dette skjer i nært samarbeid med grunneierne gjennom deres bestandsplaner. Arbeidet med å samle alle driftsområdene til å fornye forvaltningsplanene for elg og hjort samme år er nå gjennomført. Dette vil forenkle viltforvaltningen. Hjortejakta forvaltes nå gjennom ett bestandsplanområde som omfatter store deler av kommunen, det ble i 2007 felt 10 hjort, av en tildelt kvote på 25. Det ble i 2007 felt 178 elg. Elgstammen har vært sterkt redusert siden årtusenskiftet og derfor har den kommunale forvaltningen holdt litt igjen på tildeling / kvoter. Dette gir nå resultater slik at kvotene for 2008 kan økes noe. Rådyrbestanden i kommunen er betydelig mindre enn den var på midten av 90-tallet, og det ble i 2005 rapportert om 7 felte rådyr, hvor 4 av disse i Hedalen. Andre

områder sliter med mye gaupe. Generell rådgivning/veiledning har også i 2006 vært en stor del av arbeidet på miljøvernssiden. På grunn av store snømengder ble det innført ekstraordinær båndtvang i 2008. Rådyrstammen er meget liten nå og det bør derfor arbeides med å øke minimumsarealet fra 100daa til minst 5000daa.

Administrasjon og byggesaksbehandling

Etter plan- og bygningsloven er det behandlet 336 delegerte saker dette året, mot 357 i 2006.

27 saker er behandlet i planutvalget, og dette er byggesaker av prinsipiell karakter, klagesaker og arealplansaker.

Byggesaksbehandling, utvikling:

	Nye bolighus	Nye fritidsboliger	Melding/anneks	Delesaker	Andre
2003	4	35	65	40	39
2004	5	59	113	66 (124 tomter)	30
2005	5	78	109	95 (177 tomter)	59
2006	10	75	124	69 (105 tomter)	79
2007	6	88	111	71 (107 tomter)	75

Det er videre utstedt 82 ferdigattester mot 82 i 2006 og gjennomført 37 uanmeldte tilsyn med etterfølgende skriftlig rapport, mot 37 tilsvarende i 2006, samt en del befaringer i forbindelse med bl.a. plassering av bygg, vurdering av tomt etc.

Antall behandlede saker i 2007 er tilnærmet det samme som i 2006, men som det går fram av tabellen, er det rekord i antall nye hytter dette året. Størsteparten av sakene har tilknytning til hyttebygging, men gledelig nok også en del for boliger og landbrukseiendommer. Ut over ordinær saksbehandling går en stor del av arbeidstiden med til informasjon og veiledning både i tradisjonell skjemabehandling og de ulike reguleringsbestemmelsene.

Plan- og bygningsloven pålegger kommunen å kontrollere tiltakshavere og utførende ved ulike former for tilsyn. Fra sentralt hold påpekes stadig at graden av tilsyn må opp, og kommende ny plan- og bygningslov vil innskjerpe dette forholdet ytterligere. Som følge av økt saksmengde har vårt tilsyn gått betraktelig ned det siste året, hvilket er svært betenkelig.

Denne tilsynsplikten har så langt begrenset seg til uanmeldte besøk på eiendommene i løpet av byggetida, der kontroll av tiltakets plassering og utførelse i forhold til godkjennelsen, samt hvor langt arbeidet er kommet, er de forhold som blir gjennomgått. Avdelingens bemanning har ikke tillatt annen form for tilsyn, men dette bør om mulig utvides til også å omfatte tilsvarende stikkprøver av de enkelte foretakene. Det burde også bli prioritert å kontrollere utsetting av ny bebyggelse på de enkelte tomtene, samt utstikking av veg.

Utslippsaker.

Høsten 2007 ble det startet på arbeid med ny **Lokal forskrift for utslipp fra mindre avløpsanlegg**.

Her har kommunen tatt initiativ til samarbeid mellom alle Valdres kommunene slik at ny forskrift kan være samordnet. Den nye forskriften blir forhåpentligvis vedtatt våren 08.

Det ble gitt 72 utslippstillatelser i 2007 (35 i 2006).

Bioenergi:

Våren 2007 ble det satt i gang arbeid i forbindelse med etablering av biobrenselanlegg som skal forsyne fire kommunale bygg i Bagn sentrum. Høsten 07 ble det lagt ut forespørsel om leveranse på varme og vi fikk inn 3 tilbud. Utifra tildelingskriteriene ble Oplandske Bioenergi valgt som leverandør av varme basert på flisfyring. Varmeleveringen er tenkt å starte fra 1.september 08.

Kart- og delingsforretninger

I 2007 ble det journalført 144 saker. Dette er en nedgang på 30 saker fra 2006. Av disse er 85 stk fradeling med kartforretning over nye tomter, 34 stk kartforretninger over gamle skylddelte tomter, 23 stk kartforretning med grensejustering og 2 stk registreringsbrev.

Kart

I 2007 ble det kjørt et felles geo-prosjekt for Valdreskommunene. Det ble laget fargeortofoto og DTM (digital terreng modell). For Sør-Aurdal ble kun en liten del mot nord tatt med. Resten av kommunen vil bli fullført i 2008. Det pågår arbeid med å legge inn gamle eiendommer og reguleringsplaner i de nye digitale kartbasene.

Planarbeid

Vedtatte planer i 2006:

- Illustrasjonsplan for H13 Fjellstølen, 18 nye tomter	Godkjent 11.07.07
- Illustrasjonsplan for H22 Fjellstølen, 5 nye tomter	Godkjent 08.01.07
- Reguleringsplan for Makalausfjellet 83 tomter	Godkjent 23.10.07

Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel og en helt ny plan for den generelle delen (samfunnsdelen) ble igangsatt i 2006.

Brannvesen:

Brannstasjon i Bagn med 3 befall og 12 mannskaper. Brannstasjon i Begna med en utrykningsleder og 7 mannskaper. Bistasjon i Hedalen med en utrykningsleder og 4 mannskaper. Befalsvakt kun i påskeuka og jule/nyttårsuka. Mannskapsvakt ved Bagn og Begna i samme perioden. Det var 50 utrykninger i 2007, hvorav 12 til trafikkulykker.

Det automatiske brannvarslingsanlegget ved Sør-Aurdalsheimen, Hedalsheimen og Solbraut bu- og servicesenter ble utløst 9 ganger, mest som følge av tørrkoking. Dette er på ingen måte "falske" eller "blind" alarmer. Dette er reelle alarmer. Uten alarmanlegg og tidlig varsling ville vi ha fått store skader og i verste fall omkomne.

INVESTERINGSPROSJEKTER 2007

Det ble i 2007 arbeidet med slutføringen av Sør-Aurdalsheimen med ombygging og tilbygg av nytt produksjonskjøkken.

Ved Hedalen barnehage ble totalrenoveringen fullført og Bagn vannverk ble nærmest fullført.

Gamle Bagn vannverk i kraftstasjonen er nå meget nedslitt og råvannet har ikke akseptabel kvalitet slik at det er på høy tid at det nye vannverket blir tilkoblet i mars 2008. Oppgradering av Reinli og Hedalen vannverk pågår også.

Planlegging av servicetorg er utført samt at geodataplan og GIS-samarbeidet har fortsatt etter planen.

Det er inngått kontrakt med varmeleverandør for å knytte kommunal bygningsmasse i Bagn opp mot bio-varmeanlegg med flis som råstoff fra høsten 2008.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

- Gi best mulig service innenfor tildelte rammer
- Kommuneplanen skal prioriteres og ferdigstilles.
- Næringsengasjement
- Følge opp hovedplaner for vann og avløp, inkl. godkjenning av vannverk etter de nye drikkevannsforskriftene.
- Gjennomgang av drift og vedlikehold av bygninger, veger og kommunaltekniske anlegg for å redusere kommunens utgifter.
- Gjennomgang av kommunens bygningsmasse og få på plass gode systemer bl.a. for energioptimalisering.

TJENESTER I STAB

GENERELT OM TJENESTEN

Fagtenestene som ligger i stab i tillegg til sentraladministrasjonen og plan/næring/utbygging er:

- Innkjøpsfunksjon Valdres
- Logoped
- Kulturskolen
- Legetjenesten
- Leirskoledrift

PP-tjenesten er interkommunal tjeneste med Nord-Aurdal kommune som vertskommune.

Dette er tjenesteområder som hver for seg har ingen eller begrenset ressurs til utføring av administrative oppgaver, derfor er de plassert i stab.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
156 1235	Innkjøpsfunksjon Valdres	1	1,00	1	1,0	
156 2255	Logoped	1	0,40	1	0,4	
156 2600	Kulturskolen i S. Aurdal	9	1,85	9	1,89	0,04
4160, 4200	Legetjenesten	8	4,58	8	4,58	
156 4900	Leirskoledrift	3	1,88	2	1,60	-0,28
Sum		22	9,71	21	9,47	-0,24

Kommentarer til stillingsoversikt:

Kulturskolen: Stillingsrammen er 114% stilling i kulturskolen og 71% stilling til dirigenter i kor og korps. 2,57% av stillingsramma benyttes til tjenestekjøp fra Nord-Aurdal kommune (folkemusikkinstruktør).

Leirskoledrift: 2 lærere.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon. (Positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
1235/1236, Innkjøpsfunksj./FO KVA	955	-925	30	77	-47
2245, PP-tjenesten	853		853	910	-57
2255, Logopedtj.	200		200	197	-3
2600, Kulturskolen	671	-225	446	449	-3
4160/4200/4205, Legetjenesten	4 206	-206	4 000	3 597	403
4900, Leirskoledrift	806	-691	115	127	-12
Sum Tjenester i stab	7 691	- 2 046	5 645	5 357	282

Innkjøpstjenesten inkl. FOKVA (Forsikringsordning for Valdres) kommer ut med et mindreforbruk på kr. 46.000, som følge av oppnådde bonuser.

Legetjenesten har et merforbruk på kr. 403.000. Merforbuket knytter seg til utgifter til fordelte huskostnader som ikke blir budsjettet, medisinske forbruksmateriell, interkommunal legevakt, samt oppgjørsordningen mellom kommuner/stat i fastlegeordningen.

DRIFT

PP-tjeneste: PPTV er en interkommunal tjeneste for Valdres med Nord Aurdal som vertskommune. Tjenesten er en lovpålagt tjeneste jfr § 5.6 i Opplæringslova. Tjenesten dekker aldersgruppen 0-16 år, samt voksne med behov for spesialundervisning.

Kulturskolen: Skolen har hatt følgende elevtall, elevplasser og tilbud til elevene:

Elever:	Høsten 2005	60	Høsten 2006	72	Høsten 2007	86
Elevplasser:	Høsten 2005	71	Høsten 2006	78	Høsten 2007	95

Tilbudet har omfattet musikk og malekurs.

Leirskoledrift: Vassfaret leirskole har tatt imot 41 klasser i 2007.

Legetjenesten:

Kommunen inngikk i 2005 en samarbeidsavtale med Ringerike kommune om felles fastlegehjemmel på Nes i Ådal. Fastlegen på Nes har vært i virksomhet fra februar 2006, og pasienter fra Sør-Aurdal som hittil har stått på "vakant hjemmel" har nå i henhold til samarbeidsavtalen anledning til å søke overflytting til den nye hjemmelen. Det er fortsatt liten ventetid for å komme til fastlegene i Bagn, noe som må tilskrives stor arbeidskapasitet hos legene. Tjenesten har også rutiner og stabile medarbeidere i hjelpepersonellet, noe som er av stor betydning for tjenesten.

Legene har i tillegg til den pasientrettede virksomheten, til sammen hatt 53,34% kommunal stilling for å ivareta forebyggende og miljørettede oppgaver, slik kommunehelselovgivningen krever.

Legevaktsamarbeidet i Valdres har som tidligere vært operativt fra kl. 2200 – 0800 på hverdager samt fra fredager kl. 1500 til mandager kl. 0800. Ellers har kommunen fortsatt vaktsamarbeidet med Etnedal på hverdager fra kl. 1500 – 2200. All legevaktsformidling har skjedd via Valdres Vaktsentral på Fagernes. Kommunen er tilknyttet AMK-sentralen på Gjøvik.

Innkjøpsfunksjonen Valdres:

I 2007 er det arbeidet med anskaffelser/avtaler/avtaleoppfølging på følgende vare- og tjenesteområder:

Vare-/tjenesteområder	Avtale/Kontrakt Tidsrom	Besparelser/ besparelspotensial	Ca kjøpsvolum årlig
Matvarer - storhusholdning	Avtale i 03, evaluert og forlenget i 06, startet ny prosess i 07	5 – 15 % i 2003	6 mill kr
Medisinsk forbruksmateriell / Inkontinensprodukter	Avtale i 03, evaluert og forlenget i 06, startet ny prosess i 07	20-40 % i 2003 (30-34 % for bleier)	3 mill kr
Renholdsprodukter	Avtale i 04, evaluert og forlenget i 06, startet ny prosess i 07	30-50 % i 2004	2 mill kr
Lyskilder	Avtale i april 05, evaluert og forlenget i 06 og 07, vurdert ny prosess i 07, men tiltrer i stedet fylkesavtalen i 08	Fra 10 – 40 % i noen kommuner til 50 – 60 % i andre kommuner i 05	200.000 kr
Leasing-biler	Start høst 06, avtale fra 1.6.07	Anslår 25-30 % (ca kr 100.000 spart pr år kun i Sør-Aurdal)	800.000 kr
Telefoni, herunder IP-telefoni. Forprosjekt og anbudsprosess	Start sommer/høst 05, arbeid i 2006 og 2007, avtale fra 1.1.08	Anslår 30 % (1 mill)	3,5 mill kr
Legemidler/Aptekvarer og Farmasøytisk tilsyn	Avtale i 05, evaluert og forlenget i 07, men med ny (dyrere) ordning for farmasøytisk tilsyn	Anslått 10-20 % i 05	2 mill kr
Forsikring	Avtale fra 1.1.06. Anbudskonkurranse høsten 07 for personalforsikringer	Anslått 20 % i 2006	7 mill kr, herav ca kr 3,5 mill vedr personal
Kopimaskiner	Vurdert egen prosess, men har i stedet opsjon på å tiltre fylkesavtalen i 08		
Filter og kileremmer til luftbehandlingsanlegg	Hver enkelt kommune ble gitt anledning til tiltredelse på fylkesavtalen. Kun Vang tiltrådt.		
IKT- Flyktningssystem	Kontrakter for alle kommunene		

Flere av de igangsatte prosessene i 2007 er forsinket pga uventet mye arbeid med telefoni siste halvår av 07.

I tillegg er det sporadiske innspill, ufordringer og oppfølging gjennom året mht andre eksisterende avtaler, som f eks vedrørende kontorrekvisita mv og IKT-avtalene. Egen anbudsprosess for kontormøbler/inventar er utsatt.

Forsikringsordningen for kommunene i Valdres (benevnt FOKVA) ble etablert i forbindelse med nye forsikringskontrakter fra 1.1.06. Forsikringssamarbeidet driftes som en ordning under det interkommunale innkjøpssamarbeidet. Forsikringsutvalget, med en representant fra hver kommune, ble dannet for å være et rådgivende og samordnende organ. Innkjøpskoordinatoren er leder og sekretær av utvalget. Rådmannsforumet i Valdres fungerer som styringsgruppe. Egne retningslinjer for ordningen er vedtatt av rådmannsforumet. Kommunene er selv ansvarlige for intern organisering, informasjon mv.

Kommunene søker å oppnå følgende fordeler gjennom ordningen:

- Lave driftskostnader (unngå parallellarbeid, felles utnyttelse av eventuelle eksterne ressurser)
- Gode betingelser (storkjøp gir lave priser og storkundeløsninger på produkter og service, pluss eventuell administrasjonsprovisjon)
- Kompetanse (bredere kompetansemiljø, felles strategiutvikling).

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Innkjøpsfunksjon Valdres:

Innkjøpskoordinatoren opplever innkjøpssamarbeidet i Valdres som godt, med positiv deltakelse fra fagpersoner i kommunene. Mange spørsmål og innspill fra kommunene kan tyde på økt bevissthet vedrørende innkjøp. Innkjøpsarbeid er prosessarbeid, og det er viktig å ha kontinuerlig fokus på mål og resultater. Man har imidlertid hele tiden et forbedringspotensial, og særlig når det gjelder kommunikasjon om rammeavtaler, herunder kjøp og bruk av riktige artikler hos valgt leverandør.

Erfaringer fra Valdres viser besparelser og besparelspotensial. Som alle andre steder er man avhengig av:

- Erkjennelse av at innkjøp er et viktig fagområde og har stor betydning for økonomistyring/-kontroll
- God kompetanse på innkjøp og regler, både i sentraladministrasjonen og på tjenestestedene
- Gode holdninger og positiv medvirkning fra alle involverte
- Gode kontrakter / innkjøps-/rammeavtaler
- At avtalene brukes, og brukes riktig
- Oppfølging i den enkelte kommune, herunder god innkjøpsorganisering, gode innkjøpsrutiner, god oppfølging/styring
- God informasjonsutveksling.

Innkjøpskoordinatoren ser det som viktig og nødvendig at kommunene tar enda mer tak i innkjøp som fag og setter fokus på helhet og samordning. For å møte forannevnte utfordringer anbefales en noe mer spissing mot en sentral innkjøpsfunksjon som bedre kan ivareta overordnet styring og oppfølging i egen kommune. Det kan være penger å spare her!

Elektronisk handels-/innkjøpssystem (e-handel) må vurderes tatt i bruk. Det er føringer fra sentrale myndigheter på dette. Det kan bli et stort prosjekt.

Legetjenesten

Ihht. kommunestyrevedtak 89/07 skal det gjøres en evaluering av dagens kommunale legeoppgaver. Det skal legges fram en rapport til politisk behandling i løpet av høsten 2008.

INNVANDRERTJENESTEN

GENERELT OM TJENESTEN

Innvandrertjenesten er nå organisasjonsmessig plassert som en egen enhet.

Innvandrertjenestens budsjett er samlet på ett ansvarsområdet. Det gjelder administrasjon, skolelokaler, Norskopplæringen, Innvandrer(tjeneste)(tiltak), klientutgifter og Adm/drift botilbud.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER					
Ansvar	2006		2007		Endr.
	St.	Årsv.	St.	Årsv.	
160	100%	1	100%	1	
Sum	100%	1	100%	1	

Kommentarer til stillingsoversikt:

Vi har 145 % stillinger som engasjement.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
				REVIDERT	
Ansvar 160	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2350 Skolelokaler	80	-53	27	0	27
4000 Norskopplæring	854	-1685	-831	230	-1061
4300 Innvandrer(tj. adm)	1222	-665	557	361	196
4400 Innvandrer(tj. tiltak)	962	0	962	1370	-408
4420 Klientutg. sosialhjelp	202	- 1	201	50	151
4510 Adm/drift botilbud	182	-185	-3	20	-23
Sum	3502	-2589	2581	2031	-1118

DRIFT

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Målsettingen i kommunes bosettingsarbeid er å gjøre flyktningene selvhjulpne snarest mulig etter bosetting. Kommunen tilbyr introduksjonsprogram til nye ankomne flyktninger i.h.h introduksjonsloven og etablering for nyankomne flyktninger og kvalifiseringstilskudd. Kommunen skal iflg introduksjonsloven tilby opplæring i norsk og samfunnskunnskap til flyktninger og innvandrere generelt.

ÅRSMELDING

TJENESTESTEDER

2007

REINLI SKULE

GENERELT OM TENESTA

Skulen har 42 elevar (43 elevar i 2006/07). 8 ungar bruker SFO-tilbodet – halvparten av dei har søskenmoderasjon.

Overordna mål for skulane i Sør-Aurdal er godt skulemiljø og tilpassa opplæring for alle. Skulen har prioriterte tiltak knytt til dei grunnleggjande ferdigheitene som er integrert i kompetansemåla for det enkelte fag i Kunnskapsløftet. Det blir og lagt vekt på fysisk fostring og sunn livsstil.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGAR						
Ansvar		2006(07)		2007(08)		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
200 2200	Reinli skule, undervisning	9	8,00	8	7,24	-0,76
200 2500	Skolefritidsordning	2	0,60	1	0,36	-0,24
Sum		11	7,91	9	8,60	-1,00

Kommentarar:

Undervisningsdelen omfattar pedagogisk personale, administrasjonsressurs og assistenttid. Grunnbemanninga er styrka med 5 % pga fast vikarordning. Elles lite bruk av vikar. Redusert rammetimetall (i høve til budsjettvedtak) gjeld lærarstilling f.o.m. hausten 07. I vår-halvåret vart 40 % av ressursen disponert av Begnadalen skole fram til svangerskapspermisjon her. Spesialpedagogiske tiltak krev tett oppfølging, og assistenttida blir auka (jf ekstrahjelp). Leiar av SFO har fagbrev i barne- og ungdomsarbeid og kombinerer dette med assistentstilling i skulen. Budsjettramma vart lagt med utgangspunkt i to vaksne (seinare endringar pga flytting). I 2007 har det vore ein vaksenperson. Dette vil vera situasjonen framover.

BUDSJETT / REKNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REKNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
Ansvar 200	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2200, Undervisning	3 823	-259	3 561	3 649	-85
2355, Skoleskyss	131		131	97	34
2500, SFO	144	-72	72	153	-85
Sum Reinli skule	4 093	-331	3 764	3 899	-135

DRIFT

Drifta er innanfor tildelt ramme. Utgifter til skuleskyss har eit etterslep frå 2005/06 til ”transport-utgifter for elevar det må settes opp egen transport for” (dvs drosje; jf vedtak om trafikkfarleg veg).

Av utstyr er det kjøpt inn kopimaskin, interaktiv tavle, digitale kamera, MP3-spelarar, svipenn, vaffeljern og byggesett (elektronikk) til naturfag/ teknologi og design.

IKT-satsinga saman med driftsoverskot frå 2006 (kr 43.000) vart brukt til 16 bærbar PC-ar, ei multimediamaskin og arbeidsstasjonar for dei tilsette (tynnklientsystem) samt interaktiv tavle og

skrivarar.

Skuleskyss gjeld 19 elevar – 3 med drosje (vår) og 16 elevar – 2 av dei med drosje (haust).

Ingen skyssutgifter til symjekjøring dette året pga stengt basseng i hausthalvåret.

Har kjøpt inn nye lærebøker til Kunnskapsløftet:

Norsk (God i ord) og matematikk (Tusen millionar) for 3. – 6. trinn.

Engelsk (Scoop) til 3., 4. og 7. trinn.

Naturfag og samfunnsfag (Cumulus) til 1. – 4. trinn

Naturfag (Yggdrasil) til 5. og 6. trinn

Vi har rullerande årsplanar i temabasert undervisning (jf fådelt skule). Dette tilseier dobling/tre-dobling dersom alle elevar skal ha kvar si bok. Forlaga heng etter med ferdigstillinga av lære-bøker.

Difor manglar det framleis bøker for 4. og 6. trinn; og først til hausten er mesteparten av bøkene til 7. trinn i handelen. Utsiftinga av lærebøker er altså ikkje fullført.

Elevar på 5. – 7. trinn lagar til eit fellesmåltid på onsdagar.

Ut frå statlege føringar får elvane ved to av skulane i kommunen gratis frukt (ordninga gjeld kombinerte barne- og ungdomsskular og reine ungdomsskular). Her betaler foreldre som vil at barna skal ha frukt. Dette verkar urimeleg.

Uteområdet treng opprusting. Styrar i barnehagen har avdekka mange manglar (jf eit evt tilsyn).

Skulen skulle gjerne sett at (delar av) avviket kunne betydd investeringar på uteområdet (sjå tabell).

MÅLSETTINGAR / UTFORDRINGAR FOR 2008 – 2011

Fellesskulen skal ha ”ambisjoner på elevenes vegne”. Vi legg vekt på tett oppfølging og smidige overgangar mellom trinna, slik at elevane får utfordringar og mål å strekke seg etter. Samarbeidet med heimane er særskild viktig. Læringsmiljøet skal ta vare på både enkelteleven og fellesskapet, og vi må ha fokus på læringsmål og læringsresultat/-utbytte (jf læringstrykk). Trinna i det 13-årige skuleløpet er byggesteinar i ein livslang læringsprosess.

Kompetanseutvikling er nødvendig, og Kunnskapsløftet krev etter- og vidareutdanning. Vi har og mykje å lære av kvarandre (jf erfaringsutveksling/nettverksmøte – på arbeidsplassen, i kommunen og på tvers av kommunegrenser). Ein lærar hospiterer på samlingar og fagdagar retta mot digital kompetanse, LÆRNO (Lærende nettverk i Oppland). Kursrekker representerer fagleg oppdatering og eigenutvikling og bør nyttast i størst mogleg grad.

Refleksjon og konsentrasjon er vesentleg i den dagleg drifta. Kva vi gjer, og kvifor vi vel dei løysingane vi endar opp med, blir ledd i arbeidet med kvalitetssikring og effektivisering .

Målsettingar og utfordringar gjeld:

Tilfredsstillande rammefaktorar

Fokus på læringsmål og –resultat

Systematisk kompetanseutvikling

Plan for vedlikehald/utsifting av IKT-utstyr

Opprusting av uteområdet

Vedlikehaldsoppgåver

BAGN SKULE

GENERELT OM TENESTEN

Bagn skule er ei 1-7 skule. Skulen har 1. rektor, 1 kontorhjelp, 13 lærarar og 1 assistent. Vi har hatt lærling halve året.

Det har vore lite sjukefråvær dette året. Det meste blir dekkja av sjukelønnsrefusjonar. Det er likevel slik at noko vikar er det behov for. Det går ein god del ressursar til ekstra ferieveker, kurs o.l. og der personalet lyt omdisponerast, eller har krav på fri. Det er store klasser ved skulen og det er ikkje mogleg og t.d. slå saman klasser. Lærarane er flinke til å vera smidige til å byte timar og legge til rette slik at vi treng minst mogleg vikar.

For regnskapsåret 2007 har elevtalet vore omtrent uendra. Vi hadde 1. oktober 127 elevar. Det har vore noko til og frå flytting. Vi hadde 25 elevar som gjekk over til SAUS på våren 2007. Vi fekk inn att 12 elevar i 1. klasse. Vi fekk også 5 framandspråkelege elevar som starta hausten 2007, men som slutta 1. november. Dei kunne ikkje norsk og det var behov for mykje ressursar.

Skulen har 4. elevar som har behov for spesialundervisning etter Opplæringslova § 5-1. To av desse treng svært mykje ressursar. I tillegg har vi tre elevar som er under utreiing.

Skulen arbeider heile tida med at alle elevar skal få best mogleg tilpassa opplæring. Det er lagt vekt på at undervisninga er variert. Vi har til dømes praktiske fag som kunst og handverk, heimkunnskap og musikk der det blir gjennomført mykje praktisk arbeid. Vi har også tilbod at alle elevane i løpet av året kan halde symjeferdigheitene ved like. Dette krev ressursar samtidig som vi meiner det er med på å skape læring, trivsel og ferdigheiter elevane kan dra nytta av i framtida.

PERSONALE

PERSONALOVERSIKT - FASTE STILLINGAR						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
201 2200	Bagn skule	15	11,39	13	11,74	0,35
201 2200	Assistent	1	0,57	1	0,57	-
201 2500	Assistent	1	0,43		0,43	
Sum						

Kommentarar til stillingsoversikt:

Bagn skule har SFO tilbod. Dette har vore eit fint tilbod for borna. Ca 25 elevar nyttar tilbodet. Det er tilbod alle dagar uttak onsdagar. Morgon er frå kl 07.30 til 08.30. Kvelden er frå skuleslutt til kl 16.30.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
Ansvar 201	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2200 Undervisning	6713	-420	6293	6394	-101
2355 Skoleskyss	292		292	248	44
2500 SFO	369	-209	160	100	60
Sum Bagn skule	7374	-629	6745	6742	3

DRIFT

Budsjettet har vore til å leva med. Staben har hatt ro og fått struktur, og har difor kunna arbeide jamt og trutt. Dette resultera i godt arbeidsmiljø og trivsel for små og store.

Ein del kontoar er ikkje brukt. Andre er det brukt for mykje på. Dette kjem av at i budsjettåret 2007 vart det gjort ei budsjett endring av fordeling av pengar mellom skulene. Då kom det nye kontoar og pengar som er litt skeivt i forhold til behov. Eit arbeid for 2008 blir å få juster kontoane.

Kommentarar 201 2200 Bagn skule

1010-1012 Lønn i faste stillingar

Noko av grunnen til at vi kjem skeivt ut av budsjettet i forhold til rekneskap er at framandspråkeleg familie flytta. Truleg var dette ikkje budsjettert med i revidert budsjett. Dei kom 1. august og reiste 1. desember.

Det er underbudsjettert med 45 010 kr. Vi får her ein refusjon til assistenten 1730 på 34 848 kr.

1011 og 1020 lønn vikar

Det kan sjå ut som vi har brukt mykje pengar på vikar. Det har vi også, men vi har fått refusjon for mykje av desse pengane. Vi har til gode 219 594 kr, og har brukt 122 038 kr til vikar. Vi har då 97 556 kr i tilgode. Det er fleire årsaker til dette. Spesielt er det etterslep for refusjonar. Mykje av desse pengane er truleg frå 2006 regnskapet.

1105 Fritt skolemateriell

Vi brukte nøyaktig opp pengane vi fekk til lærebøker. Årsaka til dette er at vi har store behov for nye lærebøker. Kunnskapsløftet er den eine sida. Den andre sida er at mange bøker er gamle og utslitne.

1200 og 1203 inventar og utstyr/ datastyr

Det er brukt mykje pengar til desse kontoane. Det er skrikande behov for midlar til desse kontoane. 1200 har eit overforbruk på 63 407 kr. Dette er noko ikkje reelt så høgt. Det er brukt midlar for ca 25-30 000 kr. Resten er pengar som vart lånt til investering utemiljø. Dei er refunder frå fylkeskommunen, men ikkje bokført. Vi skal difor her ikkje ha fult så stort meirforbruk.

SFO

1010 Lønn faste stillingar

Det er her underbudsjettert. Noko av forklaringa til det er at noko assistent til skulen vart ført på SFO. Jmf. Bagn skule (1010) kommentar.

1601 Opphaldsbetaling

Dette er ikkje så lett å berekne. Det er søskenmoderasjon som gjer at mange får mykje rabatt. Elevtalet har også gått ned.

MÅLSETTINGAR/ UTFORDRINGAR FOR 2008 – 2011

- Kunnskapsløftet har kome for å bli. Vi har ei stor oppgåve å lære elevane dei fem grunnleggjande ferdigheitene. Lese, skrive, rekne, muteleg framstilling og ikt. Spesielt ikt har mange utfordringar for små og store.
- IKT. Vi har fått mykje bra teknisk datautstyr. Det har vorte mykje lettare og meir kostnadseffektiv å drive god ikt undervisning. Det er framleis behov for ein del teknisk utstyr, for å kunne nå alle måla i læreplanen. Både stasjonære maskiner og bærare maskiner er det behov for. Dette kostar pengar. Vi har også eit elektrisk anlegg som ikkje held mål. T.d. er det svært få jorda strømkontaktar ved skulen. Det er ikkje bra for datamaskinene.
- Kunnskapsløftet gjev behov for nye bøkar. Vi har arbeid med å finne det vi føler er dei beste bøkene. Vi har kjøpt mange nye lærebøker i norsk, matematikk og engelsk, men manglar for dei øvrige faga.
- Vi har fått midlar til inventar og utstyr. Dei kom godt med. Vi har fått ”innreia” leselystom, datarom og musikkrom. Vi har fått skifta ut lærarstolar og fått fornya kart. Vi har framleis behov for midlar til spesielt nye stolar for elevane. Dei er frå 1958 og tek til å ha gjort nytta si.
- Vi er inne i ei periode der det har vore vanskeleg å skaffe godt kvalifiserte vikar for kortare periodar.
- Vedlikehald av skulebygningen. Vi har 60% vaktmeister ved skulen. Det er særdeles mange vaktmeister oppgåver i kommunen. Vaktmeistrane sportar hit og dit, og tida strekk rett og slett ikkje til, for å halde skulen vedlike. Maling og nye golvbelegg står høgt på ynskjelista.
- Tilrettelegging for funksjonshemma elevar. Skulen skal montere heis og elles legge skulen til rette for elevar som er funksjonshemma. Dette kostar både tid og pengar.
- Utemiljøet ved Bagn skule må seiast å vera både varier og bra. Det er gjort mange investeringar og brukt mykje tid på dugnad. FAU har sagt dei vil montere huske ved skulen. Dei vurderar også å kjøpe ei sklie. Det er også på trappene og bygge dokkehus.

SØR-AURDAL UNGDOMSSKOLE

GENERELT OM TJENESTEN

Skolen omfatter ungdomstrinnet, 8., 9. og 10. trinn. Skolen tar over elevene fra Bagn, Begnadalen og Reinli skole, tilsammen 115 pr. 1. oktober 2007.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
202 2200	SAUS, undervisning	16*)	14,72	16	14,47	-0,25
Sum		16	14,72	16	14,47	-0,25

Kommentarer til stillingsoversikt:

Talla er pr. 1. oktober. (Tidspkt. For GSI-rapport.) Elevtallet er økt fra 106 året før til 115, med fordeling: 34, 42 og 39 elever på 8., 9. og 10. trinnet. Tre fremmedspråklige elever og en elev med ekstra ressurs tilført utenfra førte til ca 1,4 lærerstilling i tillegg og dekt av andre enn Sør-Aurdal kommune. I tillegg kommer ca 57% assistentstilling for disse elevene. Totalt var det 1,19 % assistentstilling ved skolen, nedgang med ca 0,2 %. Assistentene er ikke med i tabelloversikten.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (Positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
Ansvar 202	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2200, Undervisning	8460	-1016	7444	7048	396
2355, Skoleskyss	421	0	421	401	20
Sum SAUS	8881	-1016	7865	7 449	416

Totalt resultat er et underskudd på 416 000 kr.

Kommentarer:

Regnskapet viser dessverre et betydelig underskudd. En stor del av underskuddet kommer pga økt vikarbruk, særlig som følge av mange langtidssjukefravær, men også pga økt korttidsfravær. Vikarposten er underbudsjettet, det er ikke tatt hensyn til regionens store satsing på kursing og videreutdanning av lærerne. Lønnsposten er overskredet pga ny spesialelev og flytting med lønn i oppsigelsestiden, begge uten ekstrabevilgning. Andre poster som øker underskuddet er datakommunikasjon, skolebiblioteket (underbudsjettet ut fra ansattes kursing) og utgifter til ekstra skoleskyss, forsikringer og annonser det ikke var budsjettet med. Leieinntektene er falt ut av regnskapet, men med et underskudd på 18 000 pga flomskadene i C-blokken. Art 2355, skoleskysskostnadene til fylket, er også underbudsjettet (manko 20 000).

DRIFT

Pedagogiske satsingsområdene har i høst vært de samme som sentraladministrasjonen har bestemt.

Faglig har det vært satset enda mer på å gjøre elevene sikre på de grunnleggende ferdighetene i de tre redskapsfaga norsk, matematikk og engelsk. Det fjerde satsingsområdet i Kunnskapsløftet, IKT, jobbes det bra med.

Elevene har fått gode rutiner og eierforhold til bygget. Hærverk er nærmest ikkeeksisterende, skader skyldes ubetenksomhet.

I store trekk har bygget fungert bra fortsatt og vi er fornøyde. Vi har problem med egen oversikt over læremidlene da dette nå er delt på tre-fire avdelinger. Dette er i ferd med å gå seg til.

Det trådløse dataanlegget er blitt stabilt og godt, men det er hittil bare kjøpt inn 12 elevmaskiner, behovet er 19 til. SAUS vil trenge en stor del av den bevilgede potten for 2008. Det er viktig at det blir bevilget nok penger til framtidig datadrift. Et trådløst system med hovedsakelig bærbar maskiner vil bli et dyrere system å drifte.

SAUS fikk bruke overskuddet fra forrige år og fikk ekstra bevilgninger som alle skoler. Det er montert en del utvendige persienner i sør, inventaret er supplert og spesialrom har fått standardheving på læremiddelsektoren.

Dessverre mangler fortsatt mange fag oppdaterte lærebøker. Først om 3-4 år vil alle elevene få oppdaterte lærebøker.

Dessverre fikk B- og C – blokken i sommer betydelige skader. I B-blokken pga lekkasje grunnet skade på ei takrenne og i C-blokken pga flommen i Begna. I B-blokken måtte fem mindre rom utbedres. I C-blokken gikk det verst ut over det elektriske anlegget, ventilasjon, inventar og dører i kjeller og særlig svømmeanlegget.

Taka på alle tre blokkene er ikke gode nok. Lekkasje forekommer. Hele skolen vil om kort tid trenge nye tak og det må settes av midler til dette snarest.

Renovering, ombygging og eventuell utvidelse av C-blokken er inne på langtidsbudsjettet.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008– 2011

- Videre faglig og sosial utvikling blant elevene.
- Lærerne må utvikles i positiv lei gjennom kursing og egenaktivitet.
- En bør være i forkant i arbeidet med å sikre rett fagdekning/bakgrunn i det framtidige personalet og planlegge framtidig organisering av ledelsen.
- Vikarsituasjonen ved skolen er vanskelig og bør sikres.
- Læremidler og lærebøker må suppleres etter læreplanen.
- Vedlikehold/oppdatering av datautstyret må følges opp. Seinest i 2010 trenger skolen ca 15 nye bærbar datamaskiner.
- Kunnskapsløftet som lokalt utarbeidet plan må utvikles videre.
- Bussholdeplassen og sikkerheten rundt daglig skolestart og skoleslutt må få sin løsning snarest.
- En foreløpig renovering av C-blokken bør komme.
- Mot slutten av perioden sørge for totalrenovering/ombygging/utvidelse av C-blokken.
- Sette av midler til nye tak på hele skolen med unntak av mellombygget haster.

BEGNADALEN SKOLE

GENERELT OM TJENESTEN

Begnadalen skole var 3- delt med 49 elever skoleåret 2006/2007, og 4- delt med 52 elever skoleåret 2007-2008

SFO hadde i 2006/2007 tilbud til 26 barn 4 dager i uka, og for skoleåret 2007/2008 tilbud 24 barn 5 dager i uka.

Satsingsområder: Mestring for alle og god vurdering av elevene. Lesing, skriving, matematikk, IKT og fysisk aktivitet.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
203 2200	Begnadalen skole, undervisning	11	7,13	11	8,61	+ 1,48
203 2500	Skolefritidsordning	2	0,68	2	0,68	0,0
Sum		13	7,81	13	9,29	+ 1,48

Bemanningsøkning skyldes: A) SFO: Så mange barn at det måtte være 2 voksne. B). For det første hadde skolen i 5 mnd 2 rektorer(lønnsmessig) Den ene var i 100% jobb. Den andre var gradert sykmeldt, med stadig mer arbeidsplikt, og hevet rektorlønn. I tillegg ble skolen gitt midler – og personell – til styrking-. Det var en viktig grunn til at situasjonen rettet seg ved skolen. For hele første halvår 2007, så var det engasjert en ekstra lærer – for å styrke personalet her. Nå er vi tilbake til det ordinære igjen..

Kommentarer til stillingsoversikt:

- Undervisning gjelder administrasjonsressurs, pedagogisk personale og assistenttid
- I grunnbemanning ligger fast vikarordning med 2 timer per uke
- Leder SFO har fagbrev i barne-og ungdomsarbeid, og kombinerer stillingen med assistentstilling i skolen.
- Kontorfullmektigressurs, 14,605 er ikke tatt med.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
				REVIDERT	
Ansvar 203	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2200 Undervisning	4020	-228	3792	3 464	328
2355 Skoleskyss	211		211	186	25
2500 SFO	317	-271	46	220	-174
Sum Begnadalen skole	4548	-499	4049	3870	179

DRIFT

Merforbruk på lønn til ekstra lærerressurs.

Skoleskyss ble noe dyrere enn regnet med.

I tillegg så er det brukt noe mer på vedlikehold utstyr, da deler av utstyret i gym sal var i en slik forfatning at det ikke var forsvarlig å bruke det. Dermed måtte det repareres.. Ut fra forklaringer, så er netto overskridelse på forbrukskonti til sammen kr. 60.000,-

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

- Skolen har i dag en lærerstab der alle har pedagogisk utdanning. Skal vi kunne ”holde på” disse, må kursing og opplæring i forbindelse med kunnskapsløftet prioriteres.
- Nye læremidler innen matematikk, naturfag og musikk
- Vedlikehold ihht tidligere innsendt oversikt.

HEDALEN BARNE- OG UNGDOMSSKOLE

GENERELT OM TJENESTEN

Skolen er en 6-delt skole med 94 elever fordelt på 1-10 årstrinn.

Satsingsområdene for skoleåret 2006/2007 var:

Kunnskapsløftet, tilpassa opplæring, Lese- og skriveopplæring, matematikk.

Utvikling av digital kompetanse, Kultursekken og fysisk fostring/sunn livsstil.

Visjonen vår er : Skolens hensikt er læring.

I skolens årsplaner er det satt opp tiltak som skal bidra til et godt samarbeid mellom skole og hjem. Dette skal hjelpe oss alle slik at elevene våre får økt læringsutbytte.

Skolen deltar i forsøket med alternativ muntlig eksamen, hvor elevene blir eksaminert i bakgrunnstoffet til det avsluttende prosjektet i 10. klasse.

Skolen har organisert skoledagen slik at alle elever har god tid til fysisk aktivitet i midttimen, det vil si at elevene har ca 30 min etter spisetida hvor det er rom for både organisert og uorganisert fysisk aktivitet.

Skolen i Hedalen er arena for mange aktiviteter, og det nytter skolen godt av. Alle frivillige organisasjoner i bygda bruker skolen, og vi får mange gode tilbud tilbake.

Idrettslaget, Skytterlaget, Jeger- og fiskerforeningen bidrar med aktiviteter og tilrettelagte arenaer utenfor skolebygget.

Andre organisasjoner som musikkorps, ungdomslag, helselag og LHL bidrar med støtte slik at skolen innimellom kan skaffe til veie utstyr som vi ellers ikke hadde hatt økonomisk mulighet til.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006/07		2007/08		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
204 2200	Hedalen b/u-skole undervisning	17	13,48	17	13,70	0,22
204 2500	Skolefritidsordning		0,34		0,34	0
Sum			13,82		14,04	0,22

Kommentarer til stillingsoversikt:

Skolen har 17 tilsatte i undervisningsstillinger, og to ansatte i SFO.

Ressurs fra andre kommuner gjør at rammen for undervisningspersonalet er utvidet.

Utenom dette har skolen sekretær i 0.29 % stilling og to assistenter som til sammen jobber i 1,22 stilling.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
Ansvar 204	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2200 Undervisning	7 203	-473	6730	6899	-169
2355 Skoleskyss	342		342	303	39
2500 SFO	132	-105	27	47	-20
Sum	7 677	-578	7 099	7 249	-150

DRIFT

Skolen har forsøkt å holde seg innenfor tildelt budsjett, og resultatet viser at vi har lyktes. Til tross for noen lange sykefravær, har vi klart å holde budsjettet for lønn og vikarer. Refusjon for alt er ikke inntektsført i 2007, så egentlig er resultatet bedre enn regnskapet viser.

Dette vil komme som pluss i 2008.

Skolen har fått fornyet en del utstyr og inventar som følge av ekstrabevilgninger.

Skolens ledelse har tatt mange vikartimer uten at det betalt vikarlønn, og det er også med på å gi et positivt resultat.

Personalet ved skolen driver undervisninga på et nøkternt utgiftsnivå, og alle er flinke til å finne på opplegg som ikke blir for kostbare.

Skolens IKT- utstyr er i god funksjon.

Det skyldes flere faktorer.

Høgskolen i Oslo ga skolen mange brukte maskiner, som kunne tas i bruk etter en oppgradering.

Det ble billig.

Skolens IT-ansvarlige for forrige skoleår, Arne Heimestøl, gjorde sammen med kommunens IT-ansvarlige Anders Haugen en kjempeinnsats med klargjøring og oppkobling av utstyret. Dette gjorde at vi kom raskt i gang med å bruke et godt utstyr.

Skolens lærere har fått hver sin bærbare PC som er i flittig bruk, og undervisninga viser tydelig at personalets IKT-kompetanse er økt.

Skolen har fått skiftet ut en del av de eldste bord og stoler, og elever og lærere er svært fornøyde. Skolen trenger fortsatt en oppgradering på grupperom og spesialrom, og det kommer til å bli mer merkbart etter hvert.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Den største utfordringen i de neste årene blir å gi elevene våre tilpassa opplæring.

Vi får etter hvert en del elever med spesielle vansker, og derigjennom spesielle krav til fysisk undervisningsmiljø.

Dette vil kreve både økonomisk investering og spesiell skolering av personalet.

Kunnskapsløftet krever tydelige resultater når det gjelder elevenes læring, og det gjør at skolen i framtida må evaluere elevenes læringsutbytte ganske ofte. Dette vil igjen kreve hjelpemidler som setter lærerne i stand til å gjennomføre slik evaluering. Økt satsing på norsk, engelsk og matematikk på småskoletrinnet vil kreve at man er bevisst på hvordan dette slår ut i resultater.

Det vil kreve økte ressurser dersom skolen skal være aktiv i det 13-årige skoleløpet.

Flere og flere nettverksmøter stiller store krav til planlegging og vikarer for skolen i Hedalen.

Som eksempel kan nevnes :

Et nettverksmøte for barnetrinnet i kommunen, lagt til Bagn, krever 90 minutter mer vikar for lærere i Hedalen enn for den som jobber på Bagn.

Enda mer tid går det for lærere på ungdomstrinnet, når de skal reise til Leira for å delta på møter.

Disse nettverksmøtene er viktige for undervisningen, lærerne får dra nytte av hverandres kompetanse og erfaringer, og elevene får lærere som kan drøfte undervisning i et større faglig miljø enn det som er på den enkelte skole.

Skolebygget i Hedalen trenger fortsatt betydelig investering for å komme på et akseptabelt nivå.

Naturfag rom med mulighet for laboratorieøvelser er nødvendig.

Skolekjøkkenet er helt nedslitt og vil muligens ikke tilfredsstille kravene som er for et kjøkken i skolesammenheng og som kjøkken for samfunnshus.

Oppgavene er mange, og skolen i Hedalen trenger en full gjennomgang sammen med de ansvarlige for kommunale bygg.

REINLI BARNEHAGE

GENERELT OM TJENESTEN

Barnehagen har 18 plassar og kan gi tilbud frå 0 – 6 år.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
300.2000	Reinli barnehage		3,38		3,60	
Sum			3,38		3,60	

Kommentarer til stillingsoversikt: Barnehagen har hatt normal bemanning gjennom året. Vi har også hatt folk inne gjennom NAV og Valdres kompetanse vekst. Økningen i stillings prosent skyldes en endring av tjenesteleders administrasjonstid fra 40 til 60 prosent. Pedagogiskleder har derfor fått utvidet sin stilling fra 37,5 til 60 prosent.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	REVIDERT	
Ansvar 300				Netto	Avvik R07/B07
2000 Basistilbud	1 628	-1 544	84	0	84
2110 Styrket barnehagetilbud	72	-65	7	0	7
Sum Reinli barnehage	1 700	-1 609	91	0	91

Mye kortids sykefravær som ikke gir sykelønnsrefusjon er hovedårsaken til at resultatet blir negativt. Bra belegg gjennom hele året kompenserer noe for dette.

DRIFT

Belegget har vært bra med få ledige plasser. Noe som har gitt bra inntjening til barnehagen.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Barnehagen prioriterer friluftaktiviteter. Den store utfordringen er mange små barn og stor aldrespredning. Vi har en felles kvalitetssatsing for alle barnehagene i Valdres gjennom planen ”Kvalitet På Valdresvis” Denne planen vil være styrende for mye av satsningen vår i årene som kommer. Aktive barn i naturen er mottoet barnehagen skal jobbe etter.

BAGN BARNEHAGE

GENERELT OM TJENESTEN

Barnehagen har 36 plasser for unger fra 0-6 år fordelt på to avdelinger.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER					
Ansvar		2006		2007	
		St.	Årsv.	St.	Årsv.
301 2000	Bagn barnehage		5,11		6,80
Sum			5,11		6,80

Kommentarer til stillingsoversikt:

Grunnbemanninga i barnehagen er på 6,80 årsverk.

Vi har dette året også hatt en del stillinger knytt til barn med spesielle behov. Det har da dreid seg om både spesialpedagoger og assistenter. Pr. 31.12.06 hadde barnehagen tilsatt 7.31 årsverk Pr 31.12.2007 hadde vi 9,20 årsverk. Dette har vært nødvendig. Ei auke fører jo som regel med seg utgifter, slik er det jo også i dette tilfellet.

Belegget var ganske bra. Har kun hatt litt ledig kapasitet onsdager.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva .refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
Ansvar 301	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2000 Basistilbud	2829	-2628	201	70	131
2100 Styrket barnehagetilbud	780	-28	752	754	-2
Enkeltvedtak					
2110 Styrka bhg. tilbud	107	- 114	-7	0	-7
Barn m.nedsatt funksj					
Sum Bagn barnehage	3716	-2770	946	824	122

Hausten 2007 utvida vi barnehagen med 10 plasser. Det krevde mer bemanning, og det krevde en del utstyr av ulikt slag. Dette gir seg utslag i ulike ekstra utgifter.

Vi har i denne forbindelse tatt i bruk speideren sine lokaler, som ligger i 1 etasje av huset. For at vi skulle kunne bruke det som barnehagelokaler, så måtte til en del tilrettelegging. Vi måtte gå til innkjøp

av en del inventar og nytt utstyr. Dette kostet penger, men var nødvendig for at vi skulle kunne være der. Det står fortsatt igjen utbygging av lagerplass, noe som skal gjennomføres våren 2008.

Som det kan leses ut fra talla, har likevel barnehagen gått med ett positivt resultat på 5000,-

Vi har hatt mer inntekt i forhold til oppholdsbetaling og statlige overføringer, i forhold til det som var budsjettert, men vi har hatt mer vikarbruk enn vi hadde budsjettert med.

DRIFT

Belegget har stort sett vært fullt dette bhg.året. Det er bare på onsdager vi har hatt litt ledig kapasitet. Snittet på alle dagene har vært bra likevel.

Vi har ikke hatt mulighet til å ta inn flere barn dette året, siden det bare har vært ledig en dag i uka. De som skal ha plass, må være her minimum to dager i uka.

Bemanningen dette året har vært større enn grunnbemanninga, siden vi har hatt både spesialpedagoger og spes.assistenter her.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Skriver i år som i fjor, at den største utfordringen er fortsatt vedlikehold. Vi har fått skifta en del av gulvbelegget her, men det står fortsatt en del igjen. Dette bør også skiftes, med tanke på at det da er lettere å holde rent. Kjøkkeninnredningen er også veldig slitt. Dette bør, i følge tilsyn skiftes. En oppgradering av fellesrommet for toalett for barna og vaskerom for personalet, hadde og vært på sin plass. Det bør også lages et eget rom for rengjøringspersonalet.. Det skulle vært et eget rom, med skikkelig lås på døra. Slik det er i dag har hun bare en liten krok av ett flerbruksrom, som vi må sørge for at er låst til alle døgnets tider. Lagerplassen vår håper vi blir bedre, da det nye tilbygget er på plass.

Pr.dags dato har vi en midlertidig godkjenning av barnehagen. Det jobbes nå med en varig godkjenning av barnehagen og området vi bruker. Her vil det nok dukke opp ting, som vi må ha for at alt skal være i orden. Dette er utgifter jeg ikke har oversikt over enda, men som da evt. vil komme, for at godkjenningen skal være i orden.

Ute er det også behov for en del oppgradering. Både lekeapparater, sandbasseng og området generelt trenger en å gjøre noe med. Vedlikehold og etterfyllinger. Vi har gjort noe i løpet av året som er gått, men det står fortsatt en del igjen. Bygget generelt og gjerdet, har også stått på ønskelista noen år. Vinterstid, ser en at gjerdet er for lavt, da en må måke fram gjerdet for at barna ikke skal skli ut i vegen. Kjøleskapet er snart klart for utskifting. Det er slike ting vi må ha, og som vi da må ta utgiften med når den kommer.

Barnehagen begynner jo å bli noen år, og da er det etter hvert en del ting som trengs å byttes ut. Slik er det bare.

BEGNADALEN BARNEHAGE

GENERELT OM TJENESTEN

Barnehagen har 26 plasser og gir tilbud til barn fra 0 til 6 år

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar	2006		2007		Endr.	
	St.	Årsv.	St.	Årsv.		
302		5,21		5,21		
Sum		5,21		5,21		

Kommentarer til stillingsoversikt:

Første halvår i 2007 var ped.leder i svangerskapspermisjon. Vikar for henne var en av assistentene i barnehagen. Vikar for assistent ble ansatt midlertidig fra januar til juni. Dette forklarer innsparinger på fastlønn og store utgifter på vikar lønn i 2007. Personalresursen har vært på 4,8 årsverk gjennom hele året. Dette fordi vi ikke har fylt opp barnegruppa alle dager i uka

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
Ansvar 302					
2000 Basistilbud	2049	-1844	205	236	-31
2110 Styrket b.h.tilbud nedsatt funksj.evne	142	-121	21	0	21
Sum	2191	-1965	226	236	- 10

DRIFT

Begnadalen barnehage har 26 plasser. Gjennomsnittlig belegg på 21 plasser i høsthalvåret. Disse fordeler seg noe ujevnt på ukedagene. Vi tar inn nye søkere etter hvert som de dukker opp. Begnadalen barnehage driver mye med variert uteliv. Lavoturer, fjellturer, vinteraktiviteter med aking, ski og skøyter, sykkelturner og kanoturer er stadig på programmet. Ved å ha fått en del sjønnsmidler har vi fått rustet opp lavo området med nytt dekke, utebord og hjemmesnekkret utedo. Vi har også fått rustet opp området rundt gapahuken med ny bål plass. I tillegg har vi kjøpt to kanoer til barnehagen.

Vi lager film som vi gleder oss til å dele med de som måtte være interessert.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Opprettholde full barnehagedekning , og gi et godt barnehagetilbud selv om barnetallet svinger.

HEDALEN NATURBARNEHAGE

GENERELT OM TJENESTEN

Barnehagen har 26 plasser for unger fra 0 – 6 år.

Personal

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2007		2006		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
303 2000	Hedalen natur barnehage	6	4,90	6	4,38	0.83
303 2100	Ekstraressurs, fordelt på 4 voksne	4	1,88		1,48	
303 2110	Barn med nedsatt funksjonsevne					
Sum		10	6,78	6	5,86	

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	REVIDERT	
Ansvar 303				Netto	Avvik R07/B07
2000 Basistilbud	2 448	-1932	516	324	192
2100 Styrket bhgtilbud	806	-149	657	756	-99
2110 Nedsatt funksjonsevne	154	-100	54	0	54
Sum	3408	-2181	1227	1 080	147

I april 2007 flyttet hele barnehagen ut i lavvo. Så startet oppussingen. Siden da er hele første etasje blitt pusset opp. Vi har fått nytt kjøkken, nytt golvbelegg og varme i gulvene både i yttergang og garderobe. I tillegg ble det nye dører, nye vasker, nytt bad og toaletter samt at veggene ble malt i friske farger. Samtidig ble hele uteområdet rusta opp, slik at planløsningen over uteplassen er mye meir praktisk og barnevennlig. I tillegg har vi kjøpt nytt lekeanlegg ute. Det gamle var ikke i forskriftsmessig stand.

Det aller meste av inventar og utstyr var ca 30 år gammelt, og det var helt nødvendig med en fornyelse. Det er kjøpt utstyr til barn i form av leker og nye stoler. Nødvendig kjøkkenutstyr er også på plass. Vi har fått datautstyr og annet teknisk utstyr som vi er pålagt å ha. Gjennom rammeplanen er vi pålagt å gi barna innblikk i, og kjennskap til, tekniske hjelpemidler. I tillegg har det gått en god del mer til vikar, blant annet pga at jeg som styrer har måttet drifte oppussingen sammen med håndverkerne. Jeg har ikke hatt mulighet til å være på avdeling slik som jeg egentlig skulle. Det har også blitt større utgifter til telefon pga at hele telefonsystemet vårt har ligget nede fra i vår til i høst. Vi måtte også utstyre oss med mobil i lavvo. Alt som er beskrevet ovenfor har bidratt til at utgiftene har blitt større innenfor de fleste områder dette året enn det som det ble forespeila i opprinnelig budsjettet for 2007. Men siden vi nå har fått det meste av inventar og utstyr på plass, har jeg også redusert budsjettet for 2008 en god del. 2007 ble et ekstraordinært år pga oppussingsarbeidet.

DRIFT

Vår intensjon er å drive barnehagen på en faglig god måte og ha et tett samarbeid med foreldrene.

Barna skal få muligheten til å utvikle seg på en positiv måte ut fra eget ståsted. Vi har som mål å bruke natur og uteområde i størst mulig grad da den er lett tilgjengelig og gir barna mange utviklingsmessige utfordringer. Vi har også i løpet av 2007 valgt betegnelsen naturbarnehage. Dette fordi vi spesielt etter lavvo-livet vi levde et halvt år, så veldig positivt utbytte både for barna og voksne. Dette ønsket vi å fortsette med!

Det er også sentralt at barna har en trygg og forutsigbar ramme omkring seg, og at vi har på plass det utstyr vi behøver for å kunne gi et best mulig tilbud og gi utfordringer til barna. Derfor er god dokumentasjon også meget viktig, og dette jobber vi også med neste år.

Til slutt vil jeg nevne at alle vi som er brukere av Hedalen naturbarnehage, dvs barn, foreldre og ansatte er meget godt fornøyd med resultatet, og gleder oss for hver dag vi kan gå i vår flotte nye barnehage.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Målet videre er å fortsette den gode og positive utviklingen barnehagen har hatt i 2007. Det vil da blant annet si å opprettholde det pedagogiske innholdet og videreutvikle kompetanse hos den enkelte voksne samt fortsette og arbeide på en pedagogisk måte overfor barn. Slik får de utvikle seg ut fra sitt ståsted. Vi ønsker også å ivareta foreldresamarbeidet, som er spesielt viktig i barnehagen, siden barna fortsatt er små og det er foreldrene som kjenner barna sine best. Vi vil fortsette å prioritere og være mye ute samt dokumentere innholdet i en barnehagedag ved hjelp av bilder, skriv til foreldre, informasjon på tavle osv. Vi vil framover sette av tid for at barna skal bli kjent med tekniske hjelpemidler som data og fotografering.

SØR-AURDAL FOLKEBIBLIOTEK

GENERELT OM TJENESTEN

Bibliotek tjenesten er hjemlet i Lov om folkebibliotek:

<http://www.lovdata.no/all/hl-19851220-108.html#map0>

Målsetting:

”Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet egnet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet. Virksomheten skal være utadrettet, og tilbudene skal gjøres kjent.

Folkebibliotekene er ledd i et nasjonalt biblioteksystem.”

I tillegg er vår lokale målsetting: Å gi rask og god service til alle.

AVDELINGER OG ÅPNINGSTID

Hovedbiblioteket, Bagn: 20 timer pr. uke

Begnadalen filial: 5 timer

Hedalen filial: 7 timer

På Internett er tilbudet døgnåpent: www.bpo.no

Mens posten til innkjøp av bøker og andre medier var på et historisk lavmål med 92.000 i 2006, har det gått rette vegen igjen i 2007, med 130.000 til formålet. Det er fortsatt utfordrende å oppfylle lovens krav om ei aktuell og allsidig samling, og publikums ønsker og forventninger, innenfor denne ramma.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER					
Ansvar 350	2006		2007		Endr.
	St.	Årsv.	St.	Årsv.	
Sør-Aurdal folkebibliotek	2	1,50	2	1,50	
Sum	2	1,50	2	1,50	

Kommentarer til stillingsoversikt:

Biblioteksjef: 100%, fullmektig: 50 %

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
4620 Bibliotek	992	22	970	949	21
8600 Motpost avskrivninger		-93	-93	-93	
Sum	992	115	877	856	21

DRIFT

Hovedbiblioteket og de to filialene hadde til sammen **11.500 besøk** og **20.750 utlån**.

17 % av utlåna er andre medier enn bøker, i hovedsak lydbøker og video/DVD.

Dette er små endringer fra 2006: En svak nedgang i besøk og 4 % økning i utlån.

30 % av besøk og utlån er ved filialene: 10 % i Begnadalen og 20 % i Hedalen.

For detaljer om utlånstallene vises til den nasjonale statistikken: <http://www.abm-utvikling.no/prosjekter/Interne/Bibliotek/statistikk/Folkebibliotek/index.html>

Innlån fra andre bibliotek (fjernlån): **500**. Ca. en tredel av disse fra andre bibliotek i Valdres.

Transportordninga med Valdres Varetaxi er billig og effektiv.

Utlånsstatistikken forteller bare noe om virksomheten.

Biblioteket som møteplass, og som læringsarena for voksne er blitt en av bibliotekets viktigste funksjoner. Ordninga med utlån av nøkkel for bruk utenom åpningstid fungerer greit.

Også lag og foreninger kan benytte seg av dette.

Biblioteket er også i høy grad en flerkulturell møteplass.

Trådløst nettverk ble installert sommeren 2007.

PROSJEKTER

”Det sømløse bibliotek Oppland” ble avslutta høsten 2007. Regional bibliotekplan for Valdres 2007-2011 ble vedtatt av kommunestyret i Sør-Aurdal i juni., og er siden vedtatt i alle valdreskommunene. Planen gir viktige føringer for utviklinga av biblioteket.

Visjon:

Biblioteka i Valdres vil ta ei offensiv rolle innad omstilling og utvikling for å kunne bli spydspissar i eit famtidig kultur- og kunnskapssamfunn.

Prosjekt Kompetansemotor,

<http://www.oppland.no/ncms.aspx?id=7180bff4-98aa-4b81-9013-4e324279471b> ,

starta høsten 2006 som et partnerskapsprosjekt mellom fylkeskommunen, høgskolene, NAV, næringslivet og kommunene. Målet er å øke kompetansen på alle nivåer hos befolkningen i Oppland, gjennom å legge til rette for fleksible studier nærmest mulig der folk bor.

Biblioteka, som kanskje er den mest desentraliserte aktøren, ønsker å være ei viktig brikke i arbeidet med styrke kompetansen i befolkningen.

Sør-Aurdal deltar i utviklingsgruppa i Valdres.

”Lær data i biblioteket” i samarbeid med Oppland fylkesbibliotek og VOX, tilbyr grunnleggende

IKT-opplæring for voksne. I Sør-Aurdal hadde 17 deltakere i 2007. Undervisninga er lagt opp fleksibelt og individuelt.

Populære **Seniorsurf** fortsetter en gang i måneden. Høsten 2007 starta 15 seniorer som elever og 14 SAUS-elever som lærere.

Brukerundersøkelsen høsten 2006 ble analysert i 2007. Brukerne var i all hovedsak fornøyd med bibliotekets tjenester, men to ønsker ble tydelig uttalt: Lenger åpningstid og bedre utvalg og nye bøker medier.

Lenger åpningstid betinger bedre bemanning, og stor var gleden da våre nye politikere på tampen av året utvida stillingsramma fra 1,5 til 1,8! Dermed utvides åpningstida fra 01.02.08.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Å oppfylle lovens krav og publikums ønsker om ei aktuell og allsidig mediesamling i tider med trange økonomiske rammer er fortsatt ei hovedutfordring.

Takket være prosjektdeltakelse, utvikling av nye samarbeidsformer mellom Valdresbiblioteka, med fylkesbiblioteket, ulike former for tverrfaglig samarbeid, og bedre utnyttelse av digitale hjelpemidler, ser vi fortsatt positivt på utfordringene framover.

Regional bibliotekplan for Valdres 2007-2011

er rettesnora for den videre utviklinga av bibliotektenestene i Sør-Aurdal.

HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTEN

GENERELT OM TJENESTEN

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten for barn og ungdom 0 – 20 år er forankret i lov om helsetjenester i kommunene og i lov om vern mot smittsomme sykdommer. Kommunens helsetjeneste skal omfatte blant annet svangerskapsomsorg, helsestasjon for barn 0-5 år, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom, jf. kommunehelsetjenesteloven § 1-3. Barn har rett til nødvendig helsehjelp også i form av helsekontroll i den kommune barnet bor eller midlertidig oppholder seg, jf. kommunehelsetjenesteloven § 2-2. Foreldre plikter å medvirke til at barnet deltar i helsekontroll, jf. pasientrettighetsloven § 6-1.

Forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten § 1-1 har som formål å fremme psykisk og fysisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdom og skader. Tjenesten arbeider blant annet ut i fra veileder til denne forskrift, jf. IS-1154 med tilhørende retningslinjer.

I Sør – Aurdal kommune er helsesøstertjenesten også tillagt oppgaver innen miljørettet helsevern og smittevern.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
ANSVAR		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
400	Helsestasjons- og skolehelsetj.	3	1,80	3	2,55	0,75
	Sum	3	1,80	3	2,55	0,75

Kommentarer til stillingsoversikt:

Stillingshjemler:	Helsesøster	2,35%
	Kontorfullmektig	0,20%

Lovpålagt grunnbemanning i det forebyggende og helsefremmende arbeid for barn og unge 0 – 20 år er helsesøster, lege, jordmor og fysioterapeut. Kommunen kjøper jordmortjenester 6,5 timer pr uke (inkl. kjøretid) fra Nord – Aurdal kommune / Valdres Fødestogo. Privatpraktiserende leger med kommunal driftsavtale og kommunale fysioterapeuter deltar i tjenestens oppgaver.

BUDSJETT/REGNSKAP – AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva. refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
Ansvar 400					
2700 Helsesøstertjeneste/kontor/ lege	895	-46	849	559	290
4100 Jordmortjeneste	209	-10	199	170	27
4220 Psykisk helsearbeid	128		128	370	-242
Sum Helsestasjons- og skolehelsetj.	1232	-56	1176	1099	75

Kommentarer til budsjett/regnskap:

Budsjett for 2007 er overskredet med 75.000. Det var ikke budsjettert med husleie for tjenesten. Husleien er beregnet til kr. 37 746. Kjøp av jordmortjeneste fra Nord-Aurdal kommune ble kr.16 755 kr dyrere enn budsjettert. I tillegg ble det kr. 12 464 mindre i inntekter (refusjoner fra NAV) på jordmortjenesten. Dette forklarer i hovedsak overskridelsen i budsjettet for 2007. Tjenesten hadde en 75% helsesøsterstilling vakant fom 01.01.07 tom 16.09.07, og skulle dermed gått med overskudd. Imidlertid var lønnsbudsjettet for 2007 i utgangspunktet underbudsjettert for tjeneste 4220 Psykisk helsearbeid.

DRIFT

I Sør – Aurdal kommune er det ca 880 personer målgruppen for helsestasjons- og skolehelsetjenestens arbeid, dvs. mellom 0 – 20 år. Antall fødselsmeldinger i 2007 er 30. I 2006 var det 29, i 2005 var det 27 og i 2004 var det 38. Tidligere har vært om lag 40 – 45 fødselsmeldinger årlig.

Helsesøstrene har i 2007 deltatt i ansvarsgrupper for 19 barn eller unge. I ulike enkeltsaker har man hatt samarbeid med andre kommunale instanser (for eksempel barnevernet i 11 saker og psykisk helsearbeid i 7 saker) og/eller spesialisthelsetjenesten (for eksempel BUP i 4 saker og habiliteringstjenesten i 7 saker). Tjenesten deltar i kommunens tverrfaglige team og i kommunenes kriseteam. To av helsesøstrene har deltatt i saker som involverte flere personer som en del av kommunens kriseteam. Ledende helsesøster har deltatt i en interkommunal kompetansehevingsgruppe for helse- og sosialpersonell. Arbeidet innebærer rullering av regional kompetansehevingsplan og søknad om midler til dette arbeidet.

Svangerskapsomsorgen. Den enkelte gravide kan selv velge om en vil gå til svangerskapskontroll i tilknytning til helsestasjonen eller til fastlege. Ved utgangen av 2007 har helsestasjonene tatt i mot 27 gravide. Jordmor har også holdt mini – kurs for 6 par som har tatt for seg fødselsforberedelser, fødsel, amming og barseltid.

Helsestasjon for barn 0 – 5 år. I tillegg til faste individuelle konsultasjoner hos helsesøster og lege tilbyr helsestasjonen samtalegrupper med ulike tema i spedbarnsalderen. Fem grupper har vært i drift i 2007. Mot slutten av året fikk familier i ytre og øvre del tilbud om grupper sammen slik at man møter flere med barn på samme alder. Flere har behov for oppfølging ut over helsestasjonens faste program. Ca. 29% av konsultasjonene er ekstrakonsultasjoner hos helsesøster. Ellers blir det i mange saker henvist til fysioterapeut og i enkelte saker til PPT, spesialisthelsetjenesten eller andre. Helsestasjonsprogrammet er i 2007 revidert for å tilpasse tilbudet til forskrift, veileder og retningslinjer som har kommet etter at de forrige planer ble utarbeidet.

Skolehelsetjenesten. Helsesøster har deltatt i undervisning og /eller samtalegrupper ved enkelte klassetrinn på skolene. Samtalegruppene har møttes mellom 1 – 5 ganger. Enkelte grupper og andre opplegg i ungdomstrinnet har vært i samarbeid med ungdomskontakt. Helsesøstrene har hatt for liten tid til å være tilgjengelig for skolen og elevene, og har dermed hatt for liten mulighet til å følge opp enkelt elever. Dette bedret seg etter at vi fikk tilsatt en ny helsesøster i 75% stilling som et ledd i Opptrappingsplan for psykisk helse fra og med medio september 2007. Flere elever har behov for jevnlig individuelle samtaler og kommer til faste avtaler. Andre kommer spontant innom i kontortiden. I 2007 har skolehelsetjenesten hatt om lag 400 konsultasjoner.

Helsestasjon for ungdom. Helsestasjon for ungdom er lovpålagt og skal være et tillegg til og ikke en erstatning for skolehelsetjenesten. Helsesøstre fra de seks kommunene i Valdres startet våren 2005 et samarbeid om Helsestasjon for ungdom med lokaliteter på Fagernes. Helsesøstrene hadde ”turnus”, og møtte på Fagernes hver 5-6 uke. Tilbudet hadde økende besøkstall. Et tyvetalls ungdommer fra Sør – Aurdal kommune benyttet seg av det interkommunale tilbudet. Enkelte ungdommer benyttet seg også av helsesøstrene ved kommunens egne helsestasjoner. Det interkommunale samarbeidet ble avvirket i februar 2007. Helsestasjonene i hver enkelt kommune måtte da opprette et eget tilbud. I 2007 har lokal helsestasjon for ungdom hatt om lag 40 konsultasjoner.

Miljørettet helsevern. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten mottok på slutten av året to oppdrag fra kommunelegen om å gjøre befaringer grunnet søknader om godkjenning fra to barnehager pga utvidelser og driftsendringer.

Smittevern. Helsesøster har i 2007 deltatt i smittevernsarbeid /tuberkulosekontroller i forhold til 14 flyktinger og 7 personer med midlertidig arbeidstillatelse.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Det er behov for å gjennomgå og revidere programmet for skolehelsetjenesten. Det er kommet ny forskrift, ny veileder og nye retningslinjer etter at de eksisterende planer ble utarbeidet. Det er også behov for å gjennomgå tilbudet om helsestasjon for ungdom og rutiner innen miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Det forebyggende psykososiale arbeidet skal videreutvikles, jf. Opptrappingsplan for psykisk helse 1999 – 2008 og IS-1405. Ofte er det helsestasjons- og skolehelsetjenesten som først kontaktes ved bekymring for barn og ungdoms utvikling og psykiske helse. Tilbudet benyttes av nær 100% av barne- og ungdomsbefolkningen. Dette gir tjenesten en unik mulighet til å forebygge og avdekke psykiske vansker og rusrelaterte problemer og bidra til å sette i verk tiltak tidlig, jf. IS-1405. Med Opptrappingsplan for psykisk helse 1999 – 2008 følger øremerkede midler til en styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Målet er at tjenesten skal styrkes med 50% innen utgangen av planperioden, jf. IS-1154. Fra 2007 vedtok kommunestyret å styrke tjenesten med en 75% stilling. Stillingen ble besatt i midten av september 2007.

Styrkingen av tjenesten gjør det mulig å utføre flere av tjenestens lovpålagte oppgaver. Målsettingen er å styrke tilbudet slik at flere med behov får hjelp. Dette skal dels gjøres gjennom implementering av anbefalte metoder i egen tjeneste, og dels ved å videreutvikle samarbeidet med andre tjenester. I tillegg vil tjenesten også være mer tilgjengelig enn tidligere i skolene og for ungdom, slik den etter forskriften skal være. Barne- og likestillingsdepartementet anbefaler også at helsestasjonen tilbyr samlivstiltak som parkurs til førstegangsforeldre.

Det er til en hver tid viktig at ansatte i tjenesten holder seg faglig oppdatert og får videreutviklet sin kompetanse. Dette kan foregå gjennom veiledning, undervisning, kurs og videreutdanning. En helsesøster tar videreutdanning i psykisk helsearbeid for barn og unge. To helsesøstre, samt en psykiatrisk sykepleier fra åpen omsorg, startet i 2007 opplæring i psykiske reaksjoner i svangerskap

og barseltid og bruk av EPDS (The Edinburgh Postnatal Depression Scale) med tanke på å implementere dette i helsestasjonstilbudet.

BARNEVERNTJENESTEN.

GENERELT OM TJENESTEN

Tjenesten omhandler administrasjon av Lov om barneverntjenester. Formålet med loven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgsvikt, atferds,- sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.

For at barnevernet skal kunne ivareta denne oppgaven er barnevernet avhengig av at andre som kjenner barnets situasjon melder fra til barneverntjenesten. Opplysningsplikten er lovpålagt og er begrunnet i barnevernets behov for å motta opplysninger. Alle som jobber i offentlig sektor har plikt på seg til å melde fra til barnevernet. Offentlige myndigheter skal av eget tiltak, uten hinder av taushetsplikt, gi opplysninger til kommunes barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt eller når barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.

Barnevernet er både en kontrollør og hjelper. Barnevernet skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barneverntjenesten har også for 2007 hatt store utfordringer på grunn av flere alvorlige meldinger, men vi har ikke hatt noen omsorgsovertagelse for noen barn i 2007. Dette har medført at de store utgiftene til advokatbistand og sakkyndig ikke har vært til stede. Samtidig ser en gode resultater der barnevernet kommer inn med tiltak så tidlig som mulig. Barnehage, skole, helsestasjon er her viktige samarbeidspartnere, da barnevernet ikke klarer jobben alene.

Barnevernet har et godt regionalt samarbeide med de andre barneverntjenestene i Valdres, hvor vi møtes jevnlig for å drøfte saker anonymt eller tar opp aktuelle tema. Vi har også et svært godt samarbeide med Bufetat (Barne, ungdoms- og familieetaten, Region Øst, Fagteam Gjøvik). Kommunen har også etablert tverrfaglig team for å kunne jobbe på "tvers" av ulike fagområder og etater, noe som er svært viktig. Barneverntjenesten har også veiledning en gang pr. mnd. fra Bufetat, Gjøvik, noe som er svært nødvendig og positivt. Vi har også et nært samarbeide med Familievernkontoret, BUP (barne og ungdomspsykiatrien), PPT- for Valdres og fosterhjemstjenesten.

Barneverntjenesten har etablert fra 2005 en felles barneverntjeneste for Etnedal og Sør-Aurdal med felles administrasjon lagt til Sør-Aurdal som vertskommune. Dette har vært svært positivt. Tjenesten er nå ikke så sårbar ved sykdom, ferier m.m. og det er viktig å ha et stabilt personale. Det er vanskelig å rekruttere og beholde fagpersoner der det er få eller i verste fall bare en fagperson. For å kunne stå i vanskelige saker, må det være flere fagpersoner til stede for å drøfte disse på en faglig og forsvarlig måte. Vi er i dag 3 fagstillinger samt ½ merkantil stilling. Rapporter må sendes til Fylkesmannen kvartalsvis og pr. halvår, og her må frister overholdes. Hvis ikke fristene overholdes kan det bli bøter. Det må også sendes årsrapport til SSB-(Statistisk sentralbyrå). Barnevernet har også saker som gjelder adopsjon.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
2800	Adm. Barneverntjenesten inkl merkantil	3,5	3,5	3,5	3,5	0
Sum		3,5	3,5	3,5	3,5	0

Kommentarer til stillingsoversikt: Det har ikke vært endringer i faste stillinger. Dette medfører en god kontinuitet i tjenesten.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
Ansvar 401	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
2800 Adm. barnevern	1668	-647	1021	1274	-253
2850 B.v.tiltak i hjemmet	279		279	382	-103
2900 B.v.tiltak utenfor hjemmet	1320	-98	1222	1514	-292
Sum barneverntjeneste	3267	-745	2522	3170	-648

DRIFT

Barneverntjenesten i Sør-Aurdal har mottatt 18 bekymringsmeldinger i alt, mot 6 i 2006. Dette er en formidabel økning. Vi har 28 barn registrert her i vår kommune med ulike tiltak. Barnevernet hadde 5 barn i fosterhjem i 2007.

For barneverntjenesten i Etnedal har det vært 10 bekymringsmeldinger i alt og vi har ulike tiltak for 16 barn. Det er 3 barn som bor i fosterhjem. I 2006 var det 7 bekymringsmeldinger og 13 barn som hadde ulike tiltak.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011.

Det primære målet for barneverntjenesten er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Det stilles store krav til barnevernet og ikke minst til kompetanse. En ser det som også viktig at små kommuner får til et interkommunalt samarbeide over kommunegrensene.

Det overordnede målet er å sikre barnet og foreldrene best mulig hjelp . Omsorgssvikt er alles ansvar.

SOSIALTJENESTEN

GENERELT OM TJENESTEN

Sosialtjenesten har hatt et stabilt antall klienter sammenlignet med foregående år.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
401 4305	Adm. sosialtjenesten	5	3,50	4,00	3,00	-0,50
401 4350	Botilbud vanskeligstilte	0	0,0	0	0,50	0,50
Sum		5	3,50	4	3,50	

Kommentarer til stillingsoversikt:

En halv fast stilling ble knyttet til botiltaket på Fjellvik, i tillegg har det vært engasjert miljøarbeider i halv stilling til arbeidstiltaket på Fjellvik.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	REVIDERT	
Ansvar 401				Netto	Avvik R07/B07
3000 Støttekont/ avlastning	67	-19	48	36	12
4305, Adm. sosialtj.	1 246	-116	1130	1 116	14
4315 Foreb. edrusk.arb.	32	-41	-9	0	-9
4320 Ungdom i arb/akt	712	-725	-13	0	-13
4350 Botilbud	533	-376	157	192	-35
4355 Beh.tilt. rusmisbr.	0	0	0	0	0
4420 Klientugifter	1 392	-298	1 094	1 162	-68
Sum Sosialtjenesten	3 982	-1575	2407	2 506	-99

DRIFT

Støttekontakt og avlastningstilbudet har blitt utvidet. Mor/barngruppe for innvandrere har blitt driftet fra sosialtjenesten, utgiftene er refundert fra innvandrer-tjenesten.

På forebyggende edruskap driftes Rusforum Valdres og tilskudd fra Fylkesmannen i Oppland er blitt gitt i 2007.

Ungdomsprosjektet som kommunen driver sammen med Valdres vidaregåande skule, NAV trygd og NAV arbeid, har fått tilskudd fra NAV Oppland, sosial- og helsedirektoratet og Østnorsk kompetansesenter. Miljøarbeider ble engasjert i 100 % stilling fra 1.september. Pr 31.12.07 deltok 10 ungdommer i prosjektet.

Botilbudet for vanskeligstilte inneholder Fjellvik bo og arbeidstilbud. Kommune fikk tildelt mindre prosjektmidler til arbeidstilbudet enn forventet og utgifter til forbruksmateriell ble betydelig redusert, dette førte til overskuddet.

Klientutgiftene har blitt en del lavere enn forventet, dette er fordi vi har fått høyere inntekter i form av refusjoner fra NAV.

De fleste brukere av tjenesten er i arbeid eller i ulike aktiviserings-/behandlingstiltak. Enslige forsørgere og familier med mange barn som har lav eller ustabil inntekt, må i perioder med høye utgifter f. eks til strøm, forsikring og kommunale utgifter, få supplerende sosialhjelp. Ytelser fra folketrygden blir oftest for lave for å dekke nødvendig livsopphold, flere brukere er avhengig av månedlig supplerende sosialhjelp i tillegg.

Innvandrere som er ferdig med introduksjonsprogrammet, mister introduksjonsstøtten. Enkelte lykkes ikke med å komme i arbeid eller annen aktivitet, og blir avhengig av sosialhjelp i kortere eller lengre periode.

Noen brukere kommer i økonomiske vanskeligheter p.g.a. manglende evne til økonomistyring, spilleavhengighet eller lett tilgang på ulike avbetalingssystemer og lån. At tjenesten har gjeldsrådgiver som bistår med gjeldsordning og økonomisk rådgivning, er god hjelp for å gjøre enkeltpersoner raskt selvhjulpne. Tjenesten tilbyr også hjelp til frivilling forvaltning (økonomistyring) for de om ønsker det.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Kommunen vil få opprettet NAV kontor i første kvartal 2009, hvis det går som planlagt. Prosjektleder for NAV etableringen i Valdres er ansatt, styringsgruppe og prosjektgruppe er opprettet. Det blir en stor utfordring å få etablert NAV på en slik måte at hovedmålene i reformen og Valdres visjonen blir innfridd.

Et av målene med "Ungdomsprosjektet" er at dette blir utvidet til et prosjekt for hele Valdres. Det foreslås at dette skjer samtidig med etableringen av NAV i Valdres. Det er ønskelig å få til en felles satsing for ungdom i Valdres som kommer under oppfølgingstjenesten for vidaregåande opplæring. Med tidlig intervensjonstiltak, prioritering og bedret koordinering mellom forvaltningsnivå og tjenester så vil man lettere kunne nå målene i NAV reformen med flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad.

Å holde klientutgiftene på samme nivå framover, er en stor utfordring. Dette blir påvirket av mange utenforliggende faktorer som tjenesten ikke har kontroll over.

FYSIOTERAPITJENESTEN

GENERELT OM TJENESTEN

Tjenesten driver med behandlende og forebyggende virksomhet for Sør-Aurdal kommune.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
402 4215	Fysioterapitjenesten	2	1,90	2	1,90	
402 4165	fysakkoordinator			1	0,20	0,2
Sum		2	1,90	2	2,1	0,2

Kommentarer til stillingsoversikt:

I tillegg er det driftstilskudd tilsvarende 1,5 stilling i Bagn, og 0,6 stilling på Nes. Det jobbes utover stillingsstørrelser i privat virksomhet i Bagn.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva. refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
Fysioterapitj. (4215)	1388	-436	952	902	50
Fysak-koordin. (4165)	159	-113	46	36	10
Sum Fysioterapitjeneste	1547	-549	998	938	60

Budsjettrammene var romsligere enn forrige år. Det ble investert i tredemølle og benstyrkingsapparat. Gjennom prosjektmidler til forebygging av sykmeldinger kunne vi også kjøpe matter og balanseballer.

DRIFT

Poliklinisk virksomhet

Poliklinisk tilbud i søndre delen av kommunen og i Hedalen ivaretas mest av Nes Fysioterapi. En del pasienter velger å reise til Bagn.

Ventetiden i Nes er varierende for hver fysioterapeut, i motsetning til Bagn, hvor en jobber med felles venteliste.

Nes(0,62 driftstilskudd)

	2005	2006	2007
Antall pas.	80	51	68
Antall behandlinger	1356	1077	1656

I Nes ble det behandlet flere pasienter og gitt flere behandlinger enn i 2006. Antall behandlinger per pasient økte fra 21,11 i 2006 til 24,3 behandlinger per pasient. Det er stor forskjell per fysioterapeut.

Bagn (1,5 driftstilskudd + kommunal poliklinisk virksomhet)

	2005	2006	2007
Antall pas.	426	394	418
Antall behandlinger	6001	5495	5645
Kvinner	268	246	260
Menn	156	148	156

Tallene er summen av poliklinisk behandling av privatpraksis og kommunal drift

Det ble behandlet flere pasienter og gitt flere behandlinger enn i 2006. Antall behandlinger per pasient i 2006 var 13,94. I 2007 er den redusert til 13,5. Antall behandlinger per pasient er påvirket av diagnose og problemstilling, men kan også si noe om behandlingskvalitet og målsetninger av fysioterapeuten. Antall gruppebehandlinger har øket igjen og gir bedre effektivitet. Aldersgruppa 50-60 er den gruppa som trenger flest behandlinger. I forhold til befolkningsveksten etter krigen kan vi vente en økt belastning på tjenesten i framtiden. Venteliste har vært på samme nivå som forrige år, og ligger gjennomsnittlig rundt 4-6 uker.

Det har vært tilbud om avspenningskurs på kveldstid innenfor privat virksomhet.

Lydisolasjonen mellom behandlingsrommene er for dårlig og må gjøres noe med.

Når en trekker kommunal virksomhet ut av tallgrunnlaget, er det store forskjeller mellom privat virksomhet i Bagn og Nes. Det har vært et samarbeidsmøte med Nes, og det skal gjøres en brukerundersøkelse hos pasienter fra ytre delen av kommunen i Nes og Bagn.

Kommunal virksomhet

Virksomhetsområder er (re)habilitering, behandling på sykehjemmet, forebyggende virksomhet for kommunens innbyggere, skolefysioterapi, helsestasjonsarbeid, og hjelpemiddelformidling. Tjenesten ivaretar oppgaver som kontaktperson for hjelpemiddelsentralen og rehabiliteringskoordinator. Tjenesten deltar i Valdresgruppen for barnefysioterapi.

Det ble gitt trening i basseng på gruppebasis til voksne om våren. Vanntemperaturen er for lav for en del pasientgrupper. Løsning bør tas med i planprosessen av rehabilitering av C-blokken av SAUS. Befolkningen har tilbud om å trene 4 ettermiddager/kvelder i fysioterapilokalene, uten tilsyn. Tilbudet er gjort meget rimelig, for å få flest mulig i aktivitet. I tillegg blir lokalene brukt 1 gang i uka til spinning.

Utvikling:

En fysioterapeut har tatt utdanning i fysiopilates. Tre personer har deltatt på MS seminar.

En person har deltatt på fagseminaret for barnefysioterapi., en har tatt 2 ukers kurs i forebyggende arbeid og behandling av barn 0-6 år. En person tok 1 dagskurs kognitiv behandling, tre personer var på dagskurs med smertelindring ved livets slutt. En person er under videreutdanning for kognitiv terapi.

Fysakkoordinator

I 2006 var det tilsatt fysakkoordinator i 20% stilling. Fysakkoordinator skal stimulere til økt fysisk aktivitet. Det var laget en handlingsplan for virksomheten og den er gjennomført for det meste. Det viste seg at det er vanskelig å gjennomføre oppgavene i en 20% stilling. Det ble mye arbeid utenom fastsatt arbeidstid. Stillingen ble utvidet med 40% på midlertidig basis i 2007. Det er lagt inn flere

oppgaver, men det gir rom for større fleksibilitet innenfor planlagt arbeidstid Det er samarbeid med de andre fysakkoordinatorer i Valdres.

Resultatvurderinger for målsettinger/utfordringer for 2007.

- Etablerere et tettere samarbeid med fysioterapitilbudet på Nes.
Et samarbeidsmøte med fysioterapeut på Nes og administrasjon fra Ringerike kommune. Avtale om brukerundersøkelse og tettere kontakt.
- Utvikle tjenesten videre
Fysiopilates oppfyller tydelig et behov hos mange brukere.
- Øke gruppetilbudet
Antall behandlinger i gruppe har øket igjen.
Det ble ikke noe svømmegruppe fordi svømmebasseng var i ustand.
- Imøtekomme behov for mer styrketrening for bena
Det ble kjøpt inn et styrkeapparat.
- Tilrettelegge for økt fysisk aktivitet til utsatte grupper
Gjennom fysaktilbudet var det treningstilbud 1 g i uken på dagtid
Det ble satt i gang et prøveprosjekt i samarbeid med NAV for utvalgte personer av personalet på sykehjemmet.
- Lydisolering behandlingsrommene
Her er det ikke gjort noe og problemet er like stort!

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Målsettinger for 2008:

- Avklare fysioterapitilbudet til ytre del av kommunen.
- Ferdigstilt plan for lydisolering av behandlingsrommene
- Bedre fysioterapitilbudet til pasienter med lymfeproblematikk
- Utvikle fysiotektilbudet
- Utvikle partnerskapsavtalen i Opplandsresepten
- Forandre 40% midlertidig, til fast stilling for fysakkoordinator

Utfordringer på lenger sikt.

Finansierings måte for fysioterapi er i søkelyset. Vi vet per dags dato ikke hvordan dette vil slå ut for pasientene og tjenesten.

Samfunnet forandrer seg fort, trender kommer og går. Tjenesten må gi tilbud til befolkningen mellom 0 og 100 år. Det krever at vi kan gi trygghet og stabilitet, samtidig med at vi må følge de raske svingninger i samfunnet.

ÅPEN OMSORG, HERUNDER PSYKISK HELSEARBEID

GENERELT OM TJENESTEN

Åpen omsorg dekker områdene hjemmesykepleie, hjemmehjelp (herunder ambulerende vaktmester), dagsenter for eldre, disponering av tilrettelagte boliger for eldre og uføre; bo-og servicesentra (Hedalsheimen og Solbraut) og omsorgsboliger (Spangrud, Reinli, Begnadalen og u.etasjen Sør-Aurdalsheimen), brukerstyrt personlig assistanse og psykisk helsearbeid.

Åpen omsorg favner også om ordningene med omsorgslønn, støttekontakt, trygghetsalarmer og kommunale hjelpemidler.

Tjenestene er hjemlet i Lov om helsetjenesten i kommunene og Lov om sosiale tjenester. Pasientrettighetsloven samt helsepersonelloven er også svært sentrale i vårt arbeid.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
3405	Adm. åpen omsorg	2	1,80	2	1,80	
3410	Hjemmesykepleie	28	17,99	35	18,89	+0,90
3415	Hjemmehjelp	18	9,50	18	9,60	+0,10
3005	Dagsenter for eldre	1	0,5	1	0,5	
3425	Brukerstyrt personlig ass.		3,3		3,3	
4220	Psykisk helsearbeid	7	4,95	7	4,7	-0,25
Sum		56	38,04	63	38,79	+0,75

Kommentarer til stillingsoversikt:

Ansvarsområdet økte totalt med 0,75 stillinger. 0,9 innen hjemmesykepleien og 0,1 innen hjemmehjelpstjenesten (etter formannskapets budsjettvedtak). Innen psykisk helsearbeid ble det en reduksjon med 0,25, dette som følge av at ungdomskontaktstillingen ble en fast 75 % stilling (var 100 % i prosjektperioden). 25 % av denne ble lagt til "nye" 50 % stillingsressurs, som ble knyttet til helsestasjon- og skolehelsetjenesten, jmf plan for psykisk helsearbeid.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
Ansvar 403					
3000, Støttekontakt	10	0	10	33	-23
3005, Dagsenter	322	-150	172	203	-31
3400, Komm. Hjelpemidler	86	-77	9	12	-3
3405, Adm. Åpen omsorg	977	-3 171	-2194	-2 290	96
3410, Hjemmesykepleie	11136	-1089	10047	9 187	860
3415, Hjemmehjelp	3 589	-601	2988	2 985	3
3420, Omsorgslønn	257	0	257	229	28
3425, Brukerst.pers.ass	910	-114	796	859	-63
4220, Psykisk helsearbeid	2 938	-2 766	172	120	52
4500, Solbraut b/s	4	0	4	8	-4
4505, Hedalsheimen b/s	136	-96	40	42	-2
8600, Motpost avskr.		-39	-39	-39	0
Sum Åpen omsorg	20365	-8103	12262	11 349	913

Som det fremgår av tabellen kom åpen omsorg totalt ut med et underskudd på 913 000. I likhet med tidligere år er det innen hjemmesykepleien, arbeidspresset er størst og det er her underskuddet i stor grad befinner seg. Hjemmesykepleien er det tjenesteområdet som er mest uforutsigbart – se ellers kommentarer nedenfor. I de fleste andre tjenesteområdene ble utgifter forsøkt holdt på et absolutt minimum.

DRIFT

Dagsenter for eldre

Dagsenteret har en viktig forebyggende betydning for de eldre, og har hatt jevnt besøkstall gjennom året. Dagsenteret har vært oppe 2 dager per uke (en dag i øvre og en dag i ytre del) – på Solbraut bss og Hedalsheimen bss.

Noe lønnsmidler til dette området har gått på fastlønn innen hjemmehjelpsområdet, dette av praktiske årsaker ifht disponering av arbeidskraft. Av dette et lite overskudd innen området.

Hjemmesykepleien

Et nytt ”arbeidsomt” år for hjemmesykepleien er tilbakelagt. I gjennomsnitt har antall innskrevne pasienter til en hver tid ligget på rundt 200 - 210 pasienter i løpet av året.

Totalt hadde vi 70.757 besøk i 2007, og tabellen under viser at det er ny økning i antall besøk pr måned fra tidligere år.

	2003	2004	2005	2006	2007
Gj.snitt antall besøk pr. mnd.	3231	3365	5048	5539	5896

Det er verdt å merke seg at vi har hatt ansvaret for å legge i medisindosetter for gjennomsnittlig 100 pasienter hver uke året gjennom. Dosettene fylles av en sykepleier, og sjekkes av en annen sykepleier. Dette er tidkrevende!

Tjenesten ble tilført ressurser etter formannskapetets budsjettvedtak, og fra mars ble 20 % stilling ”fristilt” til kontaktsykepleier for kreftpasienter og andre alvorlig syke. Det har vi sett stor nytte av, da vi har hatt flere pasienter i løpet av året som har trengt hennes bistand.

Behovet for hjemmesykepleie er altså stadig økende, og andelen eldre som har behov for hjelp vil være økende også i årene som kommer. ”Eldrebølgen” som på landsbasis er varslet om noen år, er vi allerede inni i.

Tjenesten er uforutsigbar - det er umulig å forutse hvor mange som er dårlige og hvor dårlige de vil være, og hvilket hjelpebehov de vil ha, til enhver tid.

Det er ønskelig at brukerne kan bo hjemme så lenge det er mulig, og vi har i likhet med tidligere år hatt pasienter som har fått bo hjemme til livets slutt. Dette krever i perioder selvsagt ekstra ressurser. Vi plikter å gi hjelp der det er behov og så langt vi klarer, og personalet har også dette året gjort en kjempeinnsats!

Som i fjor har vi hatt et godt samarbeid med Sør-Aurdalsheimen, og har sett stor nytte av korttidsopphold for mange av våre pasienter.

I tillegg til økende pasientarbeid, har vi hatt en stor utfordring ifht nytt datadokumentasjonsprogram samt innføring av IPLOS (registrering innen pleie og omsorg, lovpålagt fra 01.03.06). Vi er godt i gang, men har fortsatt en stor jobb å gjøre videre for å få gode rutiner på plass. Pga den store arbeidsmengden er det vanskelig å prioritere.

Underskuddet innen tjenesteområdet ligger i det meste på vikarbruk og overtid. Økt arbeidsmengde har gjort det helt nødvendig i perioder å leie inn mer enn grunnbemanning – dette da vi er lovpålagt å gi nødvendig helsehjelp til alle som bor eller midlertidig befinner seg i kommunen. Det har også til tider vært vanskelig å få tak i vikarer, noe som har resultert i at vi har måttet bruke fast personale med overtidbetaling.

Hjemmehjelp

Gjennomsnittlig stabil etterspørsel etter tjenesten året igjennom. I noen perioder har enkelte hjemmehjelpere vært omdisponert til ”enkle” hjemmesykepleieoppgaver, pga arbeidspresset innen hj.sykepleien.

Behovet for hjemmehjelp er stadig til stede, og hjemmehjelperne gjør en viktig jobb – ikke bare ifht det praktiske arbeidet de gjør, men også for mange ifht den sosiale biten overfor de eldre!

Solbraut bu- og servicesenter

14 leiligheter, alle med mulighet for ektepar. Beboerne klarer seg i hovedsak selv, men de aller fleste mottar hjelp fra hjemmetjenestene (hjemmehjelp / hjemmesykepleie).

Hedalsheimen bo- og servicesenter

21 leiligheter + en korttidsleilighet – 6 av leilighetene har mulighet for ektepar. Beboerne skal i utgangspunktet klare seg selv, men de aller fleste mottar hjelp fra hjemmetjenestene (hjemmehjelp / hjemmesykepleie). I 4 – 5 måneder på slutten av året stod 2 hybelleiligheter i den eldste delen av Hedalsheimen ledige – til tross for at vi har søkere på venteliste. Noen gav uttrykk for at de ikke ønsket ny bolig på gjeldene tidspunkt, mens noen gav uttrykk for at de ønsket leilighet med eget soverom. Sistnevnte punkt ser ut til å bli mer gjeldene, man bør derfor ta stilling til om noen av hybelleilighetene bør bygges om til større leiligheter med egne soverom. (På sikt vil dette kanskje være mer lønnsomt, enn å ha leiligheter ”stående” som man ikke får leid ut.)

Omsorgsboliger

Spangrud (4), Reinli (4), Begnadalen (6), Underetasjen ved Sør-Aurdalsheimen (7)

Lite utskiftninger i 2007 - ved årets slutt var det en ledig leilighet i Reinli.

Psykisk helsearbeid

Opptrappingsplanen for psykisk helse, med øremerkede midler, fortsetter til 2008. Plan for psykisk helsearbeid, er retningsgivende for vårt arbeid. Planen ble rullert i 2006, og politisk vedtatt i desember. Det gis statlige føringer for hvordan midlene skal nyttes, og vi har rapporteringsplikt til Fylkesmannen vedrørende bruken av de øremerkede midlene.

Innen psykisk helsearbeid ser vi også en økning i arbeidsmengden. 88 brukere fikk hjelp fra tjenesteområdet i 2007 - fra våre psykiatriske sykepleiere, psykiatrisk hjelpepleier og ved dagsenteret. I tillegg har ungdomskontakten hatt fast oppfølging av noen elever, sporadisk kontakt med mange samt drevet mye forebyggende arbeid på alle årstrinn på ungdomsskolene med fokus på psykisk helse. Hun har også hatt noe kontakt mot videregående, og elever der fra Sør-Aurdal. Ungdomskontakten har hatt hovedfokus mot gruppen 12 – 18 år. Samarbeidet med flere etater innen kommunen. Ungdomskontaktstillingen har vært en prosjektstilling fra 2003, og ble i budsjettbehandlingen for 2007 vedtatt å bli en fast 75 % stilling.

I tillegg til at ungdomskontaktstillingen ble en fast stilling, ble det opprettet en 75 % fast stilling tilknyttet helsestasjons- og skolehelsetjenesten av midler fra Opptrappingsplanen for psykisk helse.

Våre tre psykiatriske sykepleiere og miljøarbeideren/hjelpepleier har jobbet en til to kveldsvakter i uka, noe vi har sett positiv effekt av. Dette ifht å nå en yngre brukergruppe, lettere tilgjengelig for de som er i arbeid, samt å gjennomføre nettverksmøter (jmf. Valdresprosjekt). Miljøarbeider/hjelpepleier har også hatt tilbud en lørdag i måneden, og dette har vært positivt mottatt.

Vi har mye individuell oppfølging, men har også en del gruppevirksomhet – eks damegruppe og svømmegruppe. Vi samarbeider mye med hjemmesykepleien og har også en god del kontakt/samarbeid med andre etater, slik som sosial- og barnevern, trygdekontor, Aetat, lege/legekontor, Sykehuset Innlandet's avdelinger; som DPS Gjøvik, Reinsvoll, Fekjær, Sannerud osv.

Skoglund dagsenteret har vært oppe 3 dager i uka, og det jobbes aktivt med å trekke brukerne mest mulig med i drifta. Det har vært jevnt oppmøte i løpet av året, og en ser at kapasiteten på enkelte dager er i ferd med å "sprenges". 20 brukere har benyttet tilbudet, og 880 besøk er registrert.

I tillegg kan vi nevne at tjenesten har vært tilkalt i krisesituasjoner. Kriseteam har vært operativt på plass fra januar 2002, og har i 2007 vært involvert konkret i 4 saker (i tillegg tok kriseteamet kontakt i 2 saker, men tilbudet ble ikke benyttet).

Det kan ellers nevnes at psykisk helsearbeid har skrevet en mer utfyllende årsmelding som kan fåes ved henvendelse til tjenesten.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Vi ser som hovedmålsetning og utfordring for åpen omsorg:

Å gi alle de i Sør-Aurdal kommune som trenger hjelp/ tjenester fra åpen omsorg, "rett hjelp til rett tid".

Utfordringen blir å få de ressurser vi har til rådighet, til å strekke til for å dekke behovet.

Det stilles stadig større krav til kompetanse, ifht at pasientene skrives tidligere ut av sykehusene og med krevende behandlinger. Det å ha mulighet og anledning til å sørge for at personalgruppa kan opprettholde samt videreutvikle sin kompetanse innen sine fagfelt, er et stort ønske. Personalgruppa er viktig for at vi skal kunne yte gode tjenester!

Vi ser en tendens til at det er vanskeligere å få tak i arbeidstakere, spesielt til vikariater, og dette blir en utfordring når arbeidsmengden stadig øker.

Som nevnt tidligere er en annen utfordring kravene til dokumentasjon og registreringer (IPLOS). IPLOS rapporteringen gir grunnlaget for tilskuddet vi får fra sentrale myndigheter. Innarbeiding av gode rutiner med bruken av fagprogrammet Profil. Dette krever mye i form av opplæring av de ansatte. I en allerede tettpakket hverdag blir det en utfordring å få dette til.

SØR - AURDAL SHEIMEN

GENERELT OM TJENESTEN

Sør -Aurdalsheimen er kommunens sykehjem med 51 plasser. Plassene er fordelt på 6 grupper, som alle er innredet praktisk i forhold til gjeldende brukergrupper.

I løpet av 2007 ble det gjort en vurdering på behov for antall plasser til personer med demens. Det ble konkludert med at 3 av gruppene bør være forbeholdt demente. Dette skjer ved naturlig avgang og utvikling. Det viser seg at ca 80% av alle beboerne har en demensdiagnose. Av de resterende 3 gruppene er 2 grupper forbeholdt sterkt pleietrengende og personer med langtkommen demens. Den tredje gruppa, med 8 plasser, brukes til personer som trenger korttidsopphold, rehabilitering og som avlastning for pårørende. Ofte blir personer boende lenger enn ønskelig på denne siste gruppa, i påvente av plass på en av de andre gruppene. Dette gjør at flere som kunne ha behov for korttidsplass må vente.

Det er stor aktivitet ved sjukeheimen, med innleggelser og utskrivinger nesten hver uke. Fra 14.04 til 30.04.07 var behovet for plasser prekært. Rehabiliteringsavdelingen ble åpnet for 12 personer, i stedet for 8, og ekstra bemanning ble innleid.

Ansatte strekker seg langt for å yte best mulig service, faglig bistand og pleie til alle.

I løpet av 2007 har det vært 117 (164) utskrivinger, hvorav 19 (24) døde. 2006 – tall i parentes. Dette forklarer noe av plassmangelen i vårhalvåret.

Vurderingsteamet, som består av representanter fra åpen omsorg, sykehjemmet, fysioterapeut og tilsynslege, tildeler plassene ut i fra hvem som har størst behov til enhver tid, og ikke etter hvor lenge de har ventet på plass. Det er ofte de samme personene som kommer regelmessig på korttidsopphold.

Sykehusene har kort "liggetid". Dette fører til at flere må innom sykehjemmet for rehabilitering før de kan reise hjem.

Sør-Aurdalsheimen har eget kjøkken og vaskeri. Vaktmester og renholdspersonale har fast tilhold på Sør-Aurdalsheimen, men er administrativt underlagt tjenesteleder for drift- og vedlikehold.

Kjøkkenet produserer middag til hjemmeboende, dagsenter på Bagn og i Hedalen og Hedalsheimen, i tillegg til alle som bor på heimen.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar 404		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
3200	SAH pleie/praktisk hjelp		41,40		41,40	
3205	SAH – kjøkken		3,41		3,41	
3210	Vaskeri		2,46		2,46	
3215	SAH – administrasjon		2,00		2,00	
Sum			49,27		49,27	

Kommentarer til stillingsoversikt:

Det er ingen endring i antall stillingshjemler.

Bemanningen på det nye kjøkkenet viste seg å være for lav. Det har vært nødvendig å bruke ekstraressurser i 2007, for å produsere mat til alle som etterspør tjenesten.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
Ansvar 404					
3200, Pleie/pr. hjelp/	24593	-6479	18114	16488	1626
3205, Kjøkken	3413	-1097	2316	1918	398
3210, Vaskeri	999	-15	984	893	91
3215, Administrasjon	1030	-2	1028	1014	14
8600, Motpost avskr.		-255	-255	-255	0
Sum Sør-Aurdalsheimen	30035	-7848	22187	20058	2129

Sykepleiedekningen har vært god store deler av 2007. Likevel brukes det en god del bakvakt ved sykdom og ferieavvikling. Dette er en dyr ordning for kommunen.

Rekruttering er en kontinuerlig prosess, og det trengs mange vikarer til enhver tid. Utgifter til opplæring av nye, og til dekking av korttidsfravær er stort. Dette er hovedårsaken til at budsjettet ikke holder. Et overforbruk som vi drar med oss fra år til år, da det ikke har vært rom for å budsjettere reelt. Fordi vikarbudsjettet ikke budsjetteres reelt, får dette konsekvenser for alle typer tillegg og for KLP og arbeidsgiveravgift.

Regnskapet for 2007 viser et betydelig beløp brukt til betaling for overtid. Dette kan forklares med at når behovet for vikarer er stort, og tilgang på ny arbeidskraft minker, vil det utløse overtid så fort en av de fast ansatte tar ekstravakt og overstiger 35,5 timer pr uke. Nytt turnussystem som er tatt i bruk i 2007, regner overtid automatisk, og hjelper oss til å se dette tydeligere enn før.

Merforbruk i forbindelse med overbelegg i april utgjorde ca kr 25.000 (140 timer)

Utgiftene til medisinsk forbruksmateriell og til medisiner er høyere enn budsjettet. Bleier og bandasjer er dyrere enn beregnet, og legene forordner mye medisiner. Statistikken viser at vi bruker mest medisin av alle sykehjemmene i Valdres.

Inntekter på oppholdsbetaling ble betydelig høyere enn budsjettet og betydelig høyere enn året før. Dette har sammenheng med overbelegg.

Kjøkken.

Kjøkkenansatte hadde et spesielt travelt år i 2007. Dette førte til stress og frustrasjon. Det måtte leies inn en del ekstravakt for å greie å produsere nok mat i forhold til etterspørsel. En person var utplassert fra NAV arbeid nesten hele året.

Inntekten på salg av middag økte med ca 100.000 fra 2006 til 2007.

Noe matinnkjøp som var beregnet ført på 2008, er ført på 2007. Dette forklarer noe av merforbruket. Utgifter til emballasje øker i takt med matsalg. Det samme gjør utgifter til matkjøring.

DRIFT

De som får opphold på Sør - Aurdalsheimen er ofte sterkt pleietrengende. De fleste kommer rett fra sykehuset til enten rehabilitering eller terminalpleie.

Ellers gis det tilbud til hjemmeboende om korttidsopphold, eller når pårørende trenger avlastning. Mange av de som kommer inn på korttidsplass har en demensdiagnose.

Dette krever godt kvalifisert personale, som hele tiden trenger oppdatering, videreutdanning og kursing.

I 2007 ble det brukt både kursmidler og vikarmidler for at mange av de ansatte skulle kunne holde seg

oppdatert. En av avdelingslederne er sykehjemmets kreftkontakt, og deltar i prosjektet "lindrende behandling og omsorg ved livets slutt". Hun har også hospitert med palliativt team på Gjøvik sykehus en dag. Ca 40 ansatte var på dagskonferanse på Fagernes og hørte prof./ overlege Stein Husebø snakke om "En verdig alderdom - En Livsgaranti?" Et svært aktuelt tema for alle ansatte.

Et annet viktig tema er demens. Avdelingslederne deltok på kurset "utredning av demens".

11 ansatte deltok på Alzheimerdagen 21. september, med tema "veier til et lukket sinn".

4 personer fra 2 av dementgruppene deltok på seminaret "minner for livet".

4 nattvakter deltok på den årlige nattvaktkonferansen

2 sykepleiere var på kurs for veiledere til sykepleiestudenter.

Daglig leder og avdelingslederne deltok på Fagernes-seminaret der tema var "Lederen som rollemodell og miljøskaper".

Daglig leder har også deltatt på 2 kurs arrangert av Fylkesmannen om kompetanseløftet 2015. (Del av st. meld. 25)

Sykefravær:

Sykefraværet var på gjennomsnittlig 11,4% (10,4% i 2006). Dette er for høyt, og det ser ut som noe av fraværet kan relateres til belastningsskader pga tung pleie.

Daglig leder er med i ei arbeidsgruppe som skal se på muligheter for å få fraværet ned. Det er bl.a. gitt treningstilbud med fysioterapeut til 2 grupper. Nattvaksgruppa og ei gruppe med personer som er i fare for å få/ eller har belastningsskader. Dette prosjektet skal evalueres til påske 2008. Til dette prosjektet er det innvilget kr. 36.600 som tilretteleggingstilskudd fra NAV. Daglig leder deltok på seminaret "Langtidsfrisk".

Noe av fraværet kan relateres til svangerskap. 5 personer var gravide i 2007.

St. meld. nr. 25. Mestring, muligheter og mening.

Denne stortingsmeldinga, som kom i 2007, legger føringer for kommunens omsorgstilbud framover. En av strategiene i meldinga (2.5.4.) handler om aktivitet.

Etter brukerundersøkelsen i mai 2006, har det vært fokusert på mer aktivitet for beboerne. I tillegg til det som skjer gruppevis i det daglige, ble det arrangert vår – og høstfest av besøkstjenesten, fjelltur med middag på Hellebekken, julebord felles for beboere og ansatte, og 3 av gruppene hadde egne høstfester og juletreff.

Samarbeidet med Røde Kors besøkstjeneste er svært godt. I tillegg til festene de arrangerer har de underholdningsinnslag hver måned, og de har startet med "handletralle" hver 14. dag. Biblioteket har startet med fast utlånsdag av bøker, og lekekroken for barn har barnebøker fra biblioteket. Presten holder andakt regelmessig.

Godt samarbeid med pårørende ble et viktig tema høsten 2007 "Pårørende skal sees på som ressurs". Alle pårørende skal inviteres til pårørendesamtaler. Dette er også i tråd med st. meldingens strategi. (2.5.5.)

2 andre viktige deler av stortingsmeldinga er "Legetjenester i sykehjem", og Demensplan 2015 (Den gode dagen). Når det gjelder legetjenester i sykehjem var dette oppe som sak i kommunestyret i desember. Alle kommuner er pålagt å vurdere om tiden til legetilsyn på hvert enkelt sykehjem er tilfredsstillende. Det ble vedtatt at tilsynslegetiden skal være 8 timer pr uke.

Sansehage:

I forbindelse med nybygget ble det laget en liten inngjerdet hage utenfor den ene dementgruppa. Denne hagen egner seg godt som sansehage. I 2007 ble det plantet blomster som ble gitt i gave, og det ble kjøpt store kasser til planter og frø, også for gavepenger.

Profil – Iplos – Notus. Bruk av dataverktøy.

Alle ansatte tok i bruk fagsystemet Profil til rapportskriving før påske i 2007. Dette gjelder også tilsynslegene. Systemet er felles for alle Valdreskommunene. Det er fortsatt muligheter til å bruke dette systemet mer enn vi gjør, til for eksempel vederlagsberegning, møteplanlegging og bedre

saksbehandling.

Iplos er kommunenes statistikk som sendes direkte til Statistisk sentralbyrå ved årets slutt. Alle ansatte må bruke dette systemet for å fylle ut funksjonsverdier på hver enkelt bruker. 2007 var første året dette systemet brukes. Før har det bare vært ”prøvesendinger”.

Notus er et turnusprogram som også alle Valdreskommunene skal bruke. Opplæring ble gitt rett etter nyttår i 2007. Sør – Aurdalsheimen var av de første som tok programmet i bruk, og føler at det fungerer godt.

Studenter og lærling:

1 sykepleiestudent, 2 hjelpepleierelever og 1 lærling hadde praksis på Sør – Aurdalsheimen i 2007. I tillegg var flere elever utplassert fra Leira videregående.

Kjøkken:

I januar var det nye kjøkkenet ett år. Det meste av utstyret fungerer etter forutsetningene, og kapasiteten blir fullt utnyttet. Kjølerom, koke og avkjølingskapasiteten kunne vært større. Noen ganger kan dette føre til mangel på flyt i produksjon.

Kjøkkenet legger vinn på å ha stor egenproduksjon for å gi maten et hjemmelaget preg. Alle kaker bakes, men brød kjøpes ferdig.

Det produseres ca 36.000 middagsporsjoner i året, på 250 dager. Alle ønsker og behov for diettkost oppfylles. Av dette antall porsjoner selges ca 16.500 til personer utenom sjukeheimen.

Frivillige Lionsmedlemmer kjører ut middag til hjemmeboende, mot kjøregodtgjøring. Disse ble påskjønnnet med konfekt og takk på julebordet.

Kjøkkenpersonalet bidro til et meget vellykket julebord for beboere og ansatte.

MÅLSETTINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

- Alle brukere skal få best mulig rehabilitering, pleie og omsorg innen ressursramma.
- Legedekning og medisinsk kompetanse skal styrkes i tråd med nasjonal standard for legetjenester i sykehjem.
- Sosiale og kulturelle tiltak skal videreutvikles.
- Skape hjemlig miljø for de som blir boende lenge.
- Fokus på pårørende som ressurs. Pårørendesamtaler fortsetter.
- Ivareta besøkstjeneste og frivillig innsats.
- Styrke demensomsorgen. Bidra til utarbeidelse av helhetlig demensplan
- Videreutvikle ”sansehagen”.
- Kartlegge kompetansebehov, og motivere til utdanning og videreutdanning
- Redusere sykefraværet
- Redusere røykepauser i arbeidstida

MILJØARBEIDERTJENESTEN

GENERELT OM TJENESTEN

Miljøarbeidertjenesten yter tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming og andre med tilsvarende behov. Miljøarbeidertjenesten gir tjenester etter Lov om sosiale tjenester til personer som bor heime, i egne leiligheter (samlokalisert i 2, 3, 4, 4,5 leiligheter) og to arbeidstilbud, lokalisert i Hedalen og på Bagn.

Tjenestene tar utgangspunkt i individuelle behov, og varierer fra er et helhetlig tilbud som yter tjenester som sosial kontakt, tilrettelagt fritid, praktisk bistand til vask og vedlikehold av boligen, egen helse og personlig hygiene til ett par timer bistand pr dag.

Tingvolltoppen og Kroken er tjenestens arbeids- og aktivitetstilbud. Tingvolltoppen har avtale med Valdres Kommunale Renovasjon om henting og sortering av klær fra miljøstasjonene i Valdres. I tillegg arbeides det med sortering og produksjon/salg av ved, og kantina på Tingvoll drives fra Tingvolltoppen. Kroken i Hedalen har aktivitet 3 dager pr. uke. Vedproduksjon er den viktigste aktiviteten, ellers lages det ulike produkter for salg. De har et mindre inntjeningspotensial enn Tingvolltoppen.

Miljøarbeidertjenesten har også ansvar for å gi tjenester i form av støttekontakt, avlastning og veiledning til barn / unge med funksjonshemninger.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT - FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
405 3010	Arbeidstilbud Bagn		2,00		2,00	0
405 3015	Arbeidstilbud Hedalen		0,80		0,8	0
405 3430	Miljøarbeidertjeneste Bagn		13,58		15,64	2,06
405 3435	Miljøarbeidertjeneste Hedalen		13,45		13,45	0
405 3440	Administrasjon miljøarbeidertjeneste		2,00		2,00	0
Sum			31,08		33,89	2,06

Kommentarer til stillingsoversikt:

Tjenesten har endret stillingsramme i løpet av 2007. Dette skyldes etablering av ny tjenestemottaker i bofellesskap på Bagn, og utvidet tjeneste hos en tjenestemottaker som har redusert tilbudet på videregående skole.

Stillingen som daglig leder er 100% og fagansvarlig i 100%.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. Inntektene er korrigert for mva.refusjon (positivt tall er belastning og negativt er innsparing, kommentarer til større avvik følger etter tabellen):

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
3000, Støttekontakt	662	0	662	785	-123
3010, Arb.tilbud Bagn	977	-268	709	805	-96
3015, Arb.tilb Hedalen	381	-74	307	268	39
3430, Miljøarb.tj. Bagn	7572	-773	6799	6424	375
3435, Miljøarb.tj. Hedalen	7896	-416	7480	6059	1421
3440, Adm. miljøarb.tj.	915	-37	878	956	-78
8600, Motpost avskr		-17	-17	-17	0
Sum Miljøarb.tjenesten	18403	-1585	16818	15280	1538

Kommentarer til budsjett/regnskap – avvik:

3010, Bagn arb.tilbud:

Tjenesteområdet har et lite overskudd. Dette skyldes at inntjeningen er bedre enn forventet.

3015, Hedalen arb.tilbud:

Tjenesteområdet har et lite overskudd. Dette skyldes at aktiviteten er lav, og bare foregår 3 dager pr. uke. 80 % stilling, fordelt på 2 personer, er tilknyttet tjenesten. Ved fravær av personalet, må tilbudet som regel holdes stengt.

3430, Bagn pr. bistand:

Budsjettert lønn til alle typer vikarer er for lavt. Korttidsfravær og permisjoner, gjør det vanskelig å forutsi kostnadene. Mer lønn til vikarer, gjør også at budsjetterte midler til kveld/ natt og lørdag/søndagstillegg blir for lavt. Vanskelig å skaffe vikarer gir overtid.

3435, Hedalen pr. bistand:

Her er samme begrunnelse for overskridelser som for boligene på Bagn. Det er vanskelig å beregne kostnadene ved fravær.

3440, Administrasjon:

Ikke ansatt leder deler året og fagleder permisjon fra september i 40% for å jobbe i Habiliteringstjenesten i Oppland.

DRIFT

Hovedoppgavene i vår tjeneste har vært å videreutvikle og sikre tjenestemottakerne et godt, stabilt og tilrettelagt tilbud. De ansatte utfører en meget god jobb, de bidrar til at tjenestemottakerne får gode, stabile og tilrettelagte tjenester. Stor arbeidsmengde, krevende faglige oppgaver, stort press og vanskelig å skaffe vikarer bidrar til at ansatte blir sykmeldte. Det er vanskelig å skaffe vikarer i permisjonstiden for fast ansatte som innvilges permisjon. Sykefraværet var høgt og det ble jobbet aktivt med å redusere dette. Det ble innført nytt turnussystem Notus, dette krevde ressurser for å innhente kompetanse, gjennomføre systemet i tjenesten og følge det riktig opp. Dette vil på sikt gi et rettferdig system for alle i turnus, men vil kreve tid og avklaringer.

Tjenesten mottok veiledning i forhold til enkelte brukere fra habiliteringstjenesten for voksne i Oppland. Disse tiltakene er nødvendige, og virket positivt i forhold til tjenestemottakere og ansatte.

Miljøarbeidertjenesten har fattet flere vedtak som innebærer elementer av tvang, dette krever tett oppfølging, god dokumentasjon, to personale tilstede og godkjenning av Fylkesmannen i Oppland.

Miljøarbeidertjenesten samarbeider med ulike innstanser både innad i kommunen, interkommunalt, fylket og staten. Samarbeidet har blant annet vært med overformynderiet, Valdreskommunene og Valdres vidaregåande skule. Sykehuset Innlandet skriver nå pasientene tidligere ut, noe som gir ekstra utgifter for kommunen.

Antallet med tjenestemottakere øker og tjenestetilbudet de har behov for endres og utvides. Det er flere ungdommer som har tilbud på Valdres vidaregåande skule som etter hvert vil få tjenester fra miljøarbeidertjenesten, samarbeidet om ungdommene er startet.

Det ble kjøpt tjenester fra Nord Aurdal kommune til to personer. Den ene i skogsgruppe på Fagernes, og den andre har VTA (varig tilrettelagt arbeid) plass på Leira.

Det er søkt om å få egne VTA plasser til Sør Aurdal.

Tingvolltoppen er planlagt utbygd for å kunne dekke det økende behovet for tjenester.

.

.

MÅLSETTINGER/ UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

- Planlegge utvidelse av tjenesten i takt med antall unge psykisk utviklingshemmede.
- Opprettholde og bedre funksjonsevnen, og tilrettelegge for at den enkelte funksjonshemmede får mulighet til å leve et mest mulig selvstendig, sosialt og meningsfylt liv.
- Jobbe med å redusere sykefraværet.
- Avklare rutiner for permisjoner og vikariater.
- Bedre ansattes mulighet for faglig oppfølging, utvikling og opplæring.
- Sikre oppfølging av manualen for Målrettet miljøarbeid i Valdres
- Utvikle aktivitets – og arbeidstilbudet Tingvolltoppen. Gjennomføre planlegging og bygging etter vedtak.
- Arbeide for å få VTA –plasser på Tingvolltoppen
- Benytte arbeidstilbudet i Hedalen på en fleksibel måte.
- Jobbe videre med saksbehandling og kvalitetsikring

DRIFT OG VEDLIKEHOLD

GENERELT OM TJENESTEN

Enheten omfatter drift og vedlikehold av alle kommunaltekniske bygg og anlegg og er regnskapsmessig samlet. Tjenestestedet blir ledet av tjenesteleder og oppsynsmann.

PERSONAL

PERSONELLOVERSIKT – FASTE STILLINGER						
Ansvar		2006		2007		Endr.
		St.	Årsv.	St.	Årsv.	
501.1300	Administrasjonslokaler (Tingvoll)		1,35		1,35	
501.2150	Barnehagelokaler (Bagn barnehage)		0,34		0,34	
501.2350	Skolelokaler		10,74		10,74	
502.3220	Rengjøring institusjoner (sjukeheimen)		2,83		2,83	
502.3300	Drift/vedlikeh. institusjoner (sj. heimen)		1,00		1,00	
503.4510	Adm/drift botilbud (Solbraut Hedh)		0,38		0,38	
504.5350	Drift/vedlikehold veier		1,00		1,00	
505.5500	Feier		1,00		1,00	
506.5600	Vannverk		1,00		1,00	
507.5700	Avløpsrensing		1,00		1,00	
Sum			20,64		20,64	

Kommentarer til stillingsoversikt:

Tjenesten rengjøring ved Sør-Aurdalsheimen er etter administrativt vedtak overført til daglig leder ved sjukeheimen. Feierstillingen var ikke besatt hele året og feiing er kun delvis gjennomført.

BUDSJETT/REGNSKAP - AVVIK

Tabell med sammenligning av regnskap og revidert budsjett følger. (et positivt tall er økt utgift og et negativt tall er innsparing) Tallene er misvisende, avskrivning og momskompensasjon er ikke trukket fra.

(1.000 kr.)	REGNSKAP 2007			BUDSJETT 2007 REVIDERT	
	Utgifter	Inntekter	Resultat	Netto	Avvik R07/B07
500 Lastebil + hengere	59	-10	49	231	-182
501 Lokaler – sum alle	14836	-6981	7855	6075	1780
Tingvoll kommunehus	1896	-1472	424	89	335
Bagn og Leirsk. barnehage	1876	-7	1869	312	1557
alle skoler (5 stk)	10532	-4139	6393	6766	-373
PU arbeidstilbud	163	0	163	145	18
Fossvang	369	-4	365	122	243
Motpost avskriv.		-1359	-1359	-1359	0
502 Sjukeheimen – sum	5146	-1486	3660	3105	555
Sjukeheimen- renhold	1786	-161	1625	1348	277
Sjukeheimen- vedlikehold	3360		3360	3082	278
Motpost avskriv.		-1325	-1325	-1325	0
503 Botilbud - sum	4307	-6369	-2062	-1733	-331
eldreboliger+PU boliger	2892	-3296	-404	-260	-144
kommunale utleieboliger	1415	-1532	-117	70	-187
Motpost avskriv.		-1541	-1541	-1543	2
504 Veier	2789	-4	2785	1771	1041
Motpost avskriv.		-93	-93	-93	0
505 Feier	372	-423	-51	52	-103
506 Drikkevann	1273	-1237	36	-439	475
Motpost avskriv.		-262	-262	-262	0
507 Avløp	4486	-3366	1120	399	721
Motpost avskriv.		-800	-800	-800	0
Sum Drift/vedlikehold	33268	-21031	12237	8306	3931

Merknader:

Avviksposter:

501 Tingvoll, vikarutgifter. Er kompensert med sykelønnsrefusjon.

501 Barnehager. Det ble montert 2 stk. varmepumper i Leirskogen barnehage og 2 stk. i Bagn barnehage for å redusere høye strømkostnader.

501 SAUS. Utbedring etter flomskade (2,5 millioner) i Blokk C og vannskade i Blokk B (0,3 millioner) ble belastet driften. Avventer forsikringsoppgjør for Blokk C.

504 Veier. Større utgifter til brøyting og strøing.

506 Og 507 Utgifter til overtid og ekstrahjelp etter flommen i juli 2007.

506 Tjenestekjøp gjelder betaling til Valdres Lab for vannprøveanalyser.

DRIFTSAKTIVITET

501 Tingvoll kommunehus. Ansiktsløftning av utearealene. Utskifting av gatelysarmatur.

501 Tingvoll kommunehus. Diverse oppussing.

501 Bagn og Leirskogen barnehage, varmepumper.

501 Bagn og barnehage, speiderlokaler og gulvbelegg.

501 SAUS. Utbedring etter flomskade, ca 2,5 millioner. Utbedring etter taklekkasje B-blokken, 250000. (alt på forsikring med egenandel)

501 Reinli skole. Skifting av port. Utskifting av PCB armaturer.

501 Begnadalen skole. Skifting av vinduer.

501 Hedalen skole. Utbedring av gymnastikksal og garderobe.

504 Kommunale veger og plasser. Større utgifter til strøing og børsting. Utskifting av noen gatelysarmaturer pluss noen nye.

MÅLSETNINGER/UTFORDRINGER FOR 2008 – 2011

Avløpsanleggene i Hedalen for Skolehagen og Bronbakkli og på Begna-området for Begna boligfelt fungerer godt. Vi må se på muligheten for å kunne ta imot septik fra private anlegg i kommunen som ikke kan tømmes med VKR's avvanningsbil. Dette er et sterkt ønske fra VKR.

Bagn avløpsrenseanlegg:

En optimalisering av driften for å opprettholde rensekravene, samt rasjonell drift, uten for mange uforutsette og uønskede hendelser. Slamavvanning og ristgodssystemet må oppgraderes.

Bagn hovedvannverk:

Det nye vannverket med brønn på Vangen og høydebasseng på Haug mellom Reinli og Bagn ble påbegynt i 2006. Prøvekjøres og ferdigstilles i løpet av mars 2008. Det gamle vannverket i Bagn kraftstasjon rives deretter. Det etableres en ny reserveløsning i Bagn kraftverk i henhold til inngått avtale.

Reinli vannverk:

Ny bod på styrekummen ble bygd i 2007. UV-anlegg og kalkfjerningsanlegg ferdigstilles i 2008. Målet er å kunne fjernstyre Reinli og Bagn vannverk fra Bagn renseanlegg.

Leirskogen vannverk:

Overvåkning av pumpe og trykk med SMS-varsel. Vurdering av UV-anlegg for å sikre barriere nr. 2 senere.

Tollefsrud vannverk:

Mattilsynet var på tilsynsbesøk i 2007, men ingen rapport er mottatt ennå. Vannverket mangler UV som barriere nr. 2 og overvåkning av pumper og høydebassenget.

Gulsrud vannverk:

Ny bod ved høydebassenget som skal huse styring og radioutstyr som per i dag er festet i et skap på en stolpe. Grunneiers samtykke må innhentes. Endring av lufting fra bassengene.

Hedalen vannverk:

Det ble i 2007 bevilget kr 175.000,- til UV-anlegg og kalkfjerning. Som følge av Mattilsynets tilsyn ved Hedalen vannverk og påfølgende krav, omdisponeres midlene til boring og prøvetaking av to nye brønner. Prøveresultatene viser dessverre både dårlig vannmengde og vannkvalitet. Nærmere undersøkelse må til før vi kan fremme et utbyggingsprosjekt. Midlertidig installeres et kalkfjerningsanlegg i pumpeboden.

Hedalen barne- og ungdomsskole:

Se på muligheten for å bygge sadeltak på de deler av skolen som har flat tak.

Sør-Aurdal ungdomsskole:

Sadeltak på Blokk B og C som en del av ombygging.

SAMMENDRAG TJENESTERAPPORTERING (KOSTRA)

PRESENTASJON AV NØKKELTALL.

KOSTRA-rapporteringen innebærer at Statistisk Sentralbyrå utarbeider nøkkeltall for kommunene på bakgrunn av forskriftene for kommunale regnskaper. Nøkkeltallene viser kommunens prioriteringer, dekningsgrader og produktivitet/enhetskostnader. Publiseringen av nøkkeltall ligger fritt tilgjengelig på internett, og er bygd opp av tre deler:

- *Nivå 1 – Utvalgte nøkkeltall*, som er beregnet for administrative og politiske ledere samt andre interesserte som trenger oversikt og hovedtall for kommunen.
- *Nivå 2 – Detaljerte nøkkeltall*, gir grunnlag for å gå dypere inn i de enkelte områder.
- *Nivå 3 – Grunnlagsdata og detaljerte data for egne sammenstillinger*, er beregnet på brukere som kan gjennomføre egne analyser.

Prioriteringer viser hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål.

Dekningsgrader viser tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet.

Produktivitet/enhetskostnader viser kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen.

Utdypende tjenesteindikatorer viser nøkkeltall som supplerer indikatorer presentert under prioritering, dekningsgrader og produktivitet/enhetskostnader, men som ikke kan plasseres under disse overskriftene. (Ikke aktuelt på nivå 1).

I etterfølgende tabell vises tall for Sør-Aurdal, sammenlignet med gjennomsnittstall for Oppland, kommunegruppe og landet utenom Oslo. Fra og med 2001 rapporterer alle landets kommuner etter KOSTRA. Det er ureviderte tall som nå er presentert for 2007, slik at feilrapporteringer vil forekomme. Av denne grunn er det bare tallene fra nivå 1 som presenteres i denne omgangen. Sør-Aurdal er innplassert i kommunegruppe 02 sammen med 65 andre KOSTRA-kommuner i 2007. Denne gruppen er definert som "Små kommuner med middels bundne kostnader pr. innbygger, middels frie disponible inntekter". Av kommunene i Valdres er også Vestre Slidre og Øystre Slidre med i denne gruppen.

UTVALGTE NØKKELTALL. KOMMUNER – NIVÅ 1.

	Sør- Aurdal	Gj.snitt kommune- gruppe 02	Gj.snitt Oppland	Gj.snitt landet uten Oslo	Gj.snitt alle kommuner
	2007	2007	2007	2007	2007
Finansielle nøkkeltall					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-2,5	1,8	0,2	1,4	1,5
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-3,6	0,7	1,7	1,9	2,3
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	157,1	174,7	147,1	169	163,9
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	10,4	23,9	26,8	26,3	25,5
Frie inntekter i kroner per innbygger	36795	33884	30383	29396	30160
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	40140	35418	22458	28738	22242
Prioritering					
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	23724	14326	12845	12318	13463
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger 6-15 år	86007	84458	80476	74505	76194
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	1847	1729	1417	1392	1374
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	17368	13525	12952	11337	11179
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1395	1621	1827	2175	2425
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	3327	3997	3889	4491	4853
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	3926	4679	3597	3156	3168
Dekningsgrad					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	84	84,6	85,3	84,7	84,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	8,4	8,1	7	6,3	6,3
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	6,2	11,1	10	9,1	9
Fysioterapiårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	12,6	9,2	10,6	8,7	8,6
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år	..	..	..	..	..
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	93,4	94,3	92,2	91,8
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	17,4	15,2	15	13,9	14,2
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	4,7	3,4	3,7	3,6	3,8
Andel barn med barneverntiltak ift. 0-17 år	4	4,1	4,2	3,8	3,9
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger	14,8	15,8	10,2	9	8,1
Sykkel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb.	16	53	82	33	32
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	34	23	19	20	20
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	...	...	...	...	...
Produktivitet/enhetskostnader					
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	109832	101646	102820	111179	112340
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev	90247	83700	80542	73487	72742
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn	9,8	11,3	12	13,2	13,3
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn	10,1	12,4	13,8	14,9	15
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av kjernetjenester til hjemmeboende (i kroner)	139826	140286	148658	163803	160555
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	628412	670678	685966	706578	688476
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	2570	2700	2538	2330	2326
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	3415	2999	3716	2723	2720
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	1920	1985	1682	2032	2031
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)	11	30	31	35	35
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)	200	154	143	202	203
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)	30	106	106	93	93
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	56213	56704	74072	88541	96776
Lovanvendelse					
Andel søknader om motorferdsel i utmark innvilget.	0	..	..	..	..
Andel dispensasjonssøkn. for nybygg i 100-m beltet langs saltvann innvilget	..	..	..	..	..

KOMMUNENS FINANSPORTEFØLJE

GENERELT/MÅLSETTING

Reglement for finansforvaltning i Sør-Aurdal kommune ble vedtatt i kommunestyret den 31.01.02. Pkt. 5 i reglementet omhandler rapporteringsrutiner. Det er presisert at årsberetningen skal inneholde en redegjørelse for hvordan kommunens finansportefølje har blitt forvaltet i det aktuelle regnskapsår.

Finansporteføljen defineres som kommunens innskudd, dvs. plassering av overskuddslikviditet og lån (innlån). Rådmannen er gitt fullmakt til å utøve finansforvaltningen for kommunen i tråd med reglementet.

Hovedmålsetningen for kommunens finansforvaltning er at den skal sikre stabil finansiering av kommunens virksomhet. Herunder skal det primære mål være å sikre at kommunen til enhver tid er likvid og lite eksponert for risiko.

FINANSPORTEFØLJENS SAMMENSETNING

LÅNEPORTEFØLJEN

Kommunens langsiktig gjeld er ved årsskiftet fordelt slik:

Långiver	Restgjeld	Antall lån	Fordeling
Kommunekreditt	19 197 560	3	14,6 %
Kommunalbanken	29 107 880	1	22,1 %
Husbanken, særvilkår	7 486 530	5	5,7 %
Husbanken, investeringslån	10 412 674	1	7,9 %
Husbanken, videreutlån	584 346	2	0,4 %
Nordea Bank Norge ASA	14 491 100	1	11,0 %
Sertifikatlån, tilrettelegger Nordea	50 432 896	1	38,3 %
SUM langsiktig gjeld	131 712 986	14	100 %

Lånevilkår

Långiver	Vilkår	Rente nom.
Kommunekreditt	Flytende p.t.	5,65
Kommunalbanken	Flytende p.t.	6,00
Husbanken, særvilkår	Flytende, rentebytteavtale	2,70
Husbanken, investeringslån	Fastrente	4,70
Husbanken, videreutlån	Flytende p.t.	4,80
Nordea Bank Norge ASA	NIBOR 1-mnd. +/- 0,15%	5,83
Nordea Bank Norge ASA	Rentebytteavtale	4,89
Sertifikatlån, tilrettelegger Nordea	Fastrente, rentebytteavtale 13.793.104	3,67
Sertifikatlån, tilrettelegger Nordea	Fastrente, rentebytteavtale 19.500.000	4,70
Sertifikatlån, tilrettelegger Nordea	NIBOR 6-mnd. 16.706.896	5,79

Kommunens langsiktige gjeld er nå nærmere 132 mill. kr. Renteutgiftene har vært stabile de siste tre årene, men med en forventet økning i rentenivået framover vil dette bety at en større andel av driftsinntektene vil gå til å betjene lån.

Kommunens låneportefølje er fordelt på flytende rentevilkår, fastrenteavtaler og rentebytteavtaler.

Ett av lånene i Husbanken er knyttet til fastrenteavtale. Denne avtalen utløper i oktober 2008. De øvrige lån i Husbanken, Kommunekreditt og Kommunalbanken ligger inne med flytende renteavtaler.

33 % av lånene er i flytende rente, og 67 % i fastrenteavtaler/bankavtale.

Sertifikatlånet er knyttet opp mot NIBOR 6 mnd rentesats, men 13,8 mill. kr er knyttet opp til rentebytteavtale fram til 2010 og for 19,5 mill. kr i en rentebytteavtale med horisont fram til 2014. Lånet som er en del av bankavtalen med Nordea er knytte opp mot NIBOR 1 mnd. Det beregnes en margin (+/- 0,15 %) avhengig av forholdet mellom innskudd og lån. Så lenge lånesaldoen er lavere enn innskuddet blir den trukket fra. Denne situasjonen er snudd fra 2006. Innskuddet er nå lavere enn lånesaldo, og marginen vil bli lagt til.

Bedriftskonto i DnB NOR har samme renteavtale som i Nordea, dvs. NIBOR 1 mnd – 0,15 %.

Både ut fra den økonomiske situasjonen i kommunen og utviklingen i finansmarkedet må det fortløpende vurderes hvilke renteavtaler som er mest gunstig for kommunen.

PLASSERINGSFORTEFØLJEN

Plassering	Volum	Vilkår	Rente nom.
Kasse	29 979		
Den norske Bank	4 874 842	NIBOR 1.mnd - 0,15 %	5,59 %
DnB NOR Faktor 150	1 500 000	p.t. vilkår	-4,1 %
DnB NOR Best Av	1 500 000	p.t. vilkår	10 %
DnB NOR	2 637 401	NIBOR 1.mnd - 0,15 %	5,59 %
NORDEA BANK NORGE ASA	6 550 935	NIBOR 1.mnd - 0,15 %	5,59 %
Vital Forsikring	6 436 719	p.t. vilkår	10,6 %
Videreutlån Husbanken	1 615 108	flytende rente	4,7 %
Næringslån	300 000	NIBOR 1.mnd + 0,15 %	5,89 %
Sum plasseringer	25 444 984	Gj.snitt vektet:	5,48 %

Det har vært en betydelig nedgang i kommunens likviditet i 2007. Ordinære innskudd i bank (driftskonti) utgjør pr 31.12.07 vel 14 mill. kr, eller 60 % av totale plasseringer. Tilsvarende for 2006 var 32,3 mill. kr, noe som utgjorde 77 % av de totale plasseringene.

Likviditetssituasjonen er bekymringsfull, og må vies stor oppmerksomhet framover.

Plasseringene som er gjort utenom ordinære bankinnskudd utgjør 10,7 mill. kr. Dette er plasseringer som har liten risiko, dvs. hovedstolen er sikret. Utviklingen i plasseringene har jevnt over vært positiv i 2007. Til tross for uroen i finansmarkedet har våre plasseringer stått seg bra.

Det er ikke tatt opp lån eller gjort plasseringer som ikke framkommer av regnskapet og årsmeldingen.

Opplysninger om de ulike produktenes forventede avkastning og risiko:

Produkt	Forventet avkastning	Risiko	Bindingstid
Bankinnskudd m/aksjeavkastning. BMA Best av	Sammensatt produkt der den beste av tre strategier bestemmer avkastningen	100 % hovedstolsgaranti, men ingen avkastningsgaranti. Ingen valutarisiko.	5 år (2006 - 2011)
Bankinnskudd med aksjeavkastning, BMA Faktor 150	150 % avkastningsfaktor utover 10 % vekst i faktorindeksen.	100 % hovedstolsgaranti, men ingen avkastningsgaranti.	3 år (2004 - 2007)
DnB NOR Asiavekst IV Pluss (BMA)	Ca. 5,7 % avkastning pr. år (estimat).	100 % hovedstolsgaranti (eks. etabl.kostnader). Lav risiko.	3 år (2007 - 2010)
DnB Alternativ Energi II Aksjeindeksobligasjon	Ca. 7,5 % avkastning pr. år. (estimat).	Ingen valutarisiko. 100 % tilb.betaling av hovedstol v/forfall (eks. etabl.kost). Lav risiko.	3 år (2007 - 2010)
Vital Garanti kapital	5 - 6 % p.a. Garantert 3 %.	Lav risiko.	3 år (2005 - 2008)/(2007 - 2010).

Pengemarked/aksjemarked, Avanse Sikring:

Plasseringen hadde en svak utvikling, og kommunen gikk ut av denne før nyttår. Samtidig ble likvidene plassert i nytegning av Vital Garanti Kapital.

Bankinnskudd med aksjeavkastning, BMA

Best Av:Plasseringen hadde en god utvikling i 2006. Det ble noe nedgang i 2007, men utviklingen videre viser at den er på tur opp igjen. Avkastning i 2007 ca. 10 %.

DnB NOR Asiavekst Pluss har hatt en negativ utvikling i 2007, og det regnes med en avkastning på -4 %. Pga uroen i markedet kan det ta tid før denne plasseringen kommer oppover igjen.

DnB Alternativ Energi hadde en positiv utvikling i 2007, ca. 18,25 %.

Vital Garanti Kapital:

Plassering i livsforsikringer. Den første plasseringen ble gjort i 2006, mens det ble gjort en ny plassering her i 2007. Denne ble delvis finansiert ved at kommunen gikk ut av Avanse Sikring. Avkastningen her er garantert å bli 3 %, mens det i 2007 ligger an til en avkastning på 10,6 % når det er korrigert for forvaltningskostnader.

Endelige tall kommer først i mai 2008.

SAMLEOVERSIKTER

MØTEOVERSIKT

Organ	Antall møter		Antall saker	
	2006	2007	2006	2007
Kommunestyret (ordinære)	6	9	52	90
Formannskapet	13	12	48	51
Planutvalget	9	9	24	27
Fondsstyret	3	2	10	6
Utviklingskomitéen	4	2	8	8
Levekårskomiteen	5	7	16	19
Administrasjonsrådet	35	47	189	262
Arbeidsmiljøutvalget	1	3	8	9
Eldrerådet	3	2	4	2
Klagenemnd	0	0	0	0
Valgnemnd	0	3	0	26

ADMINISTRATIVE VEDTAK

	2006	2007
Ansettelse	*** 73	14
Brann	0	0
Budsjett	6	6
Eiendom	0	0
Helse	0	0
Kultur	17	7
Landbruk	65	56
Miljøsak	14	10
Næring	28	47
Personal	13	13
Plansaker	357	336
Sosial	**513	**427
Teknisk	18	72
Undervisning	4 + 10 uoff.	3 + 16 uoff.
Støtte til politiske partier	5	7

** Sosial inkl.: sosialtj., barnevern, hjemmehjelp og hjemmesykeleie.

*** Skjema for Tidsbegrenset arbeidsavtale (inntil 6 mdr.): 48 - inkl. i Ansettelses-vedtak

REGNSKAPSANALYSE

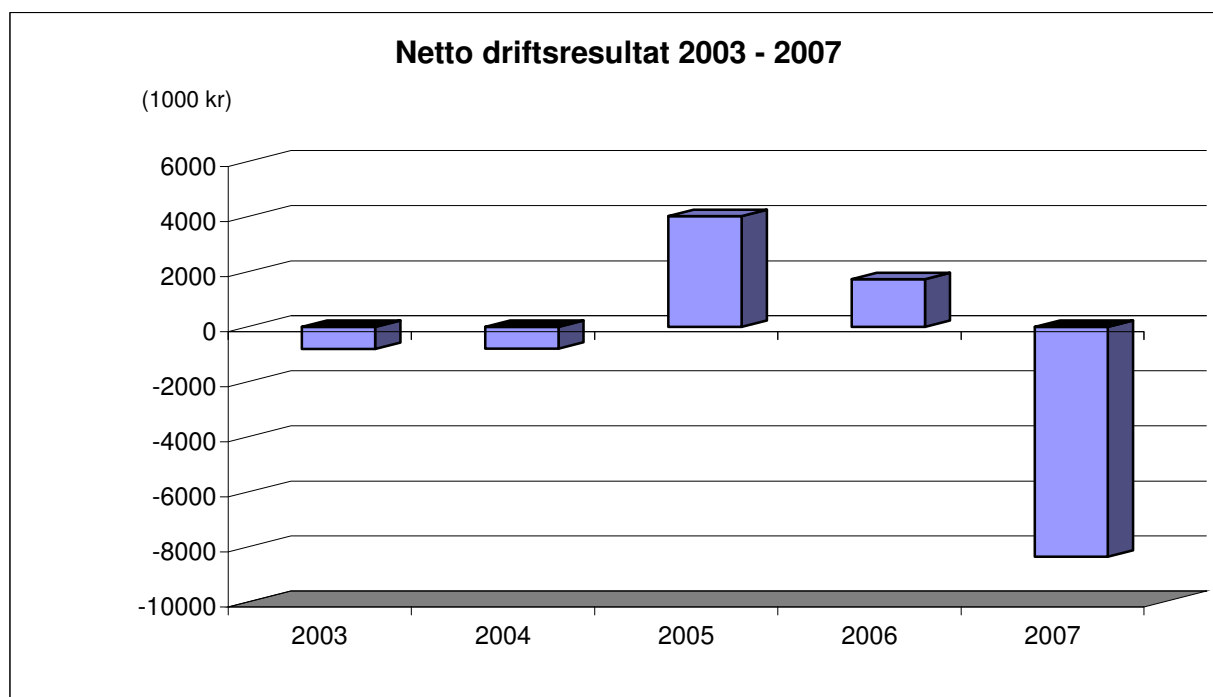

DRIFTSREGNSKAP 2007

	2003	2004	2005	2006	2007
<i>(Tall i 1000 kr)</i>					
<u>Driftsinntekter</u>					
Salgsinntekter	-20 652	-21 901	-22 230	-23 055	-26 533
Refusjoner	-21 686	-30 373	-30 340	-28 288	-33 075
Rammetilskudd etc	-60 826	-59 556	-59 916	-69 480	-71 801
Skatter	-52 455	-52 607	-57 150	-62 920	-62 751
Sum driftsinntekter	-155 619	-164 437	-169 636	-183 743	-194 161
<u>Driftsutgifter</u>					
Lønn og sosiale utgifter	108 313	114 586	112 725	123 110	136 985
Kjøp av varer og tjenester	33 523	32 881	36 283	39 346	44 655
Overføringer	9 337	11 786	9 245	11 399	13 463
Avskrivninger	4 598	5 435	5 882	6 719	6 754
Fordelte utgifter	-1 016	-1 203	-1 403	-1 296	-1 672
Sum driftsutgifter	154 755	163 485	162 732	179 278	200 186
Brutto driftsresultat	-864	-952	-6 904	-4 465	6 026
	6 260	7 180	8 766	9 442	9 072
Sum eksterne finansieringsinntekter	-2 291	-1 089	-2 433	-1 927	-1 328
Sum eksterne finansieringsutgifter	8 551	8 269	11 199	11 369	10 400
Motpost avskrivninger	-4 598	-5 435	-5 882	-6 719	-6 754
Netto driftsresultat	798	793	-4 020	-1 742	8 344

Endring i driftsutgifter og driftsinntekter 2003 - 2007 i % fra året før:

Sum driftsinntekter	5,7 %	3,2 %	8,3 %	5,7 %
Sum driftsutgifter	5,6 %	-0,5 %	10,2 %	11,7 %
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	14,7 %	22,1 %	7,7 %	-3,9 %
Netto driftsresultat	0,6 %	606,9 %	-56,7 %	-579,0 %

Utviklingen i netto driftsresultat er bekymringsfull. Det betyr at aktiviteten har vært betydelig større enn det inntektene fra årets drift kan dekke.

FINANSIERINGSANALYSE AV REGNSKAP 2007

DRIFTSREGNSKAPET	R-2005	R-2006	R-2007
Skatt på inntekt og formue	52 371	57 324	55 708
Eiendomsskatt	3 941	4 914	6 353
Konsesjonskraftinntekter	-	-	-
Rammetilskudd/andre statlige tilskudd	56 936	65 322	65 805
<i>Sum frie inntekter</i>	<i>113 249</i>	<i>127 560</i>	<i>127 865</i>
Konsesjonsavgifter	838	682	691
Øvrige driftsinntekter	55 550	55 501	65 604
Sum eksterne driftsinntekter eks. renter	169 637	183 743	194 161
Sum eksterne driftsutgifter og avskrivninger eks. renter	162 733	179 277	200 186
Brutto driftsresultat	-6 904	-4 466	6 026
Renteutgifter	5 526	5 632	5 559
Renteinntekter og aksjeutbytte	-2 421	-1 901	-1 298
Netto renteutgifter	3 105	3 731	4 261
Avdrag på lån	5 674	5 737	4 841
Mottatte avdrag på utlån	-12	-25	-30
<i>Netto betalte avdrag</i>	<i>5 662</i>	<i>5 712</i>	<i>4 811</i>
<i>Netto renteutgifter og avdrag</i>	<i>8 767</i>	<i>9 443</i>	<i>9 072</i>
<i>Motpost avskrivninger</i>	<i>-5 882</i>	<i>-6 719</i>	<i>-6 754</i>
Netto driftsresultat (+)	-4 019	-1 742	8 344
Bruk av tidligere års overskuddsavsetninger	-	-	-
Resultat etter bruk av overskuddsavsetninger	-4 019	-1 742	8 344
I % av driftsinntektene	2,4 %	0,9 %	-4,3 %
Anvendes til:			
Overføring til investeringsregnskapet	-	1 041	90
Netto dekning merforbruk/bruk mindreforbruk	-	-4 554	-3 847
Netto avsetning til disposisjonsfond	-723	1 364	-2 536
Netto avsetning til bundne driftsfond	188	-251	1 706
Avsetning til likviditetsreserve	-	294	-
Regnskapsmessig over-/underskudd	-4 554	-3 847	3 755
INVESTERINGSREGNSKAPET			
Brutto investeringsutgifter	30 612	3 986	7 378
Utlån, kjøp av aksjer og andeler etc.	284	419	901
Avdrag	264	267	264
Avsetninger (+)	8	755	316
Sum finansieringsbehov (-)	31 168	5 427	8 859
<u>Dekket slik:</u>			
Tilskudd og refusjoner vedr. investeringer (+)	1 649	97	474
Salg av fast eiendom/aksjer (+)	2 323	843	257
Mottatte avdrag etc. (+)	71	112	115
Bruk av lånemidler (+)	25 884	3 199	4 143
Bidrag fra driftsresultatet	-	1 041	90
Bruk av avsetninger	1 242	163	2 869
Bruk av likviditetsreserven	-	-	912
ARBEIDSKAPITAL, LÅNEGJELD OG GARANTIANSVAR			
NETTO AVSETNING/FORBRUK AV ARBEIDSKAPITALEN (=)	-2 786	-1 321	11 898
ENDRING I UBRUKTE LÅNEMIDLER	10 339	42	1 960
NETTO ENDRING I ARBEIDSKAPITALEN	7 553	-1 279	13 858
LANGSIKTIG GJELD PR. 31.12 (eks. pensjonsforpliktelser)	136 273	134 605	131 713
Langsiktig gjeld i % av driftsinntektene	80,3 %	73,3 %	67,8 %
GARANTIANSVAR PR. 31.12	510	3 394	3 389
Garantiansvar i % av driftsinntektene	0,3 %	1,8 %	1,7 %

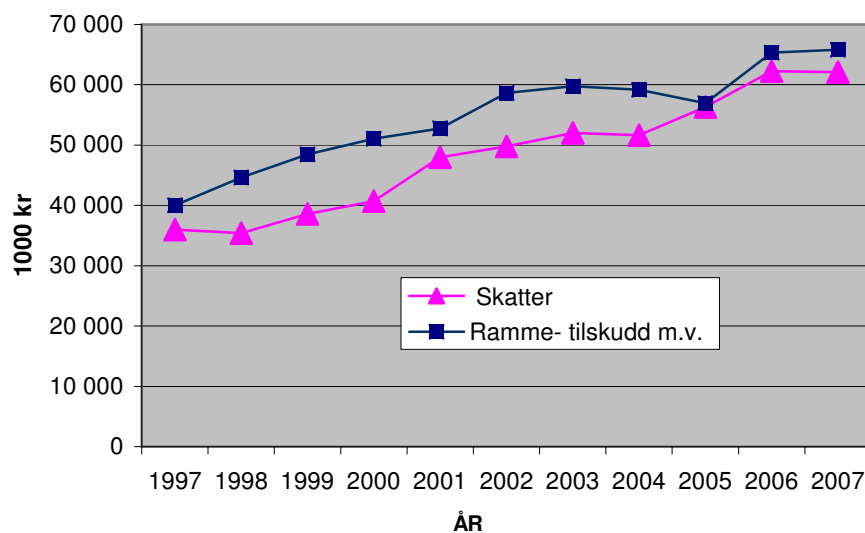
UTVIKLINGEN I FRIE INNTEKTER

Tabell 1 (1000 kr)

ÅR	*) Skatter	**)Ramme-tilskudd m.v.	Sum	Årlig endring
1997	35 957	40 013	75 970	5,7 %
1998	35 408	44 656	80 064	5,4 %
1999	38 587	48 459	87 046	8,7 %
2000	40 715	51 075	91 790	5,4 %
2001	48 014	52 778	100 792	9,8 %
2002	49 805	58 650	108 455	7,6 %
2003	52 059	59 760	111 819	3,1 %
2004	51 679	59 151	110 830	-0,9 %
2005	56 312	56 936	113 248	2,2 %
2006	62 238	65 322	127 560	12,6 %
2007	62 060	65 805	127 865	0,2 %

*) Sum skatt på formue og inntekt, samt eiendomsskatt.

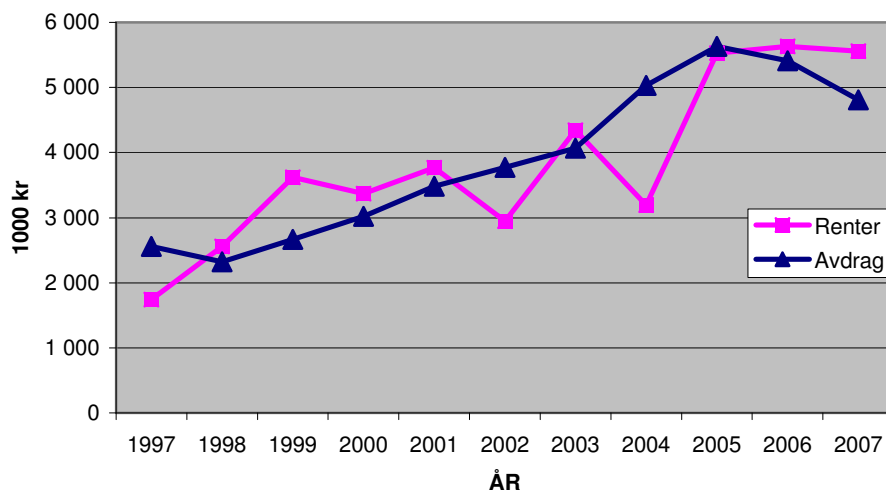
**) Sum rammetilskudd og generelle statstilskudd

UTVIKLING I FRIE INNTEKTER 1997 - 2007

UTVIKLINGEN I RENTER OG AVDRAG

Tabell 2 (beløp i 1000 kr)

År	Renter	Avdrag	Sum	Årlig endring	Andel i % av skatter og rammetilskudd m.v.
1997	1 742	2 558	4 300	8,40 %	5,7 %
1998	2 560	2 321	4 881	13,5 %	6,1 %
1999	3 620	2 670	6 290	28,9 %	7,2 %
2000	3 366	3 024	6 390	1,6 %	7,0 %
2001	3 763	3 478	7 241	13,3 %	7,2 %
2002	2 947	3 768	6 715	-7,3 %	6,2 %
2003	4 342	4 068	8 410	25,2 %	7,5 %
2004	3 192	5 030	8 222	-2,2 %	7,4 %
2005	5 526	5 631	11 157	35,7 %	9,9 %
2006	5 632	5 409	11 041	-1,0 %	8,7 %
2007	5 559	4 811	10 370	-6,1 %	8,1 %

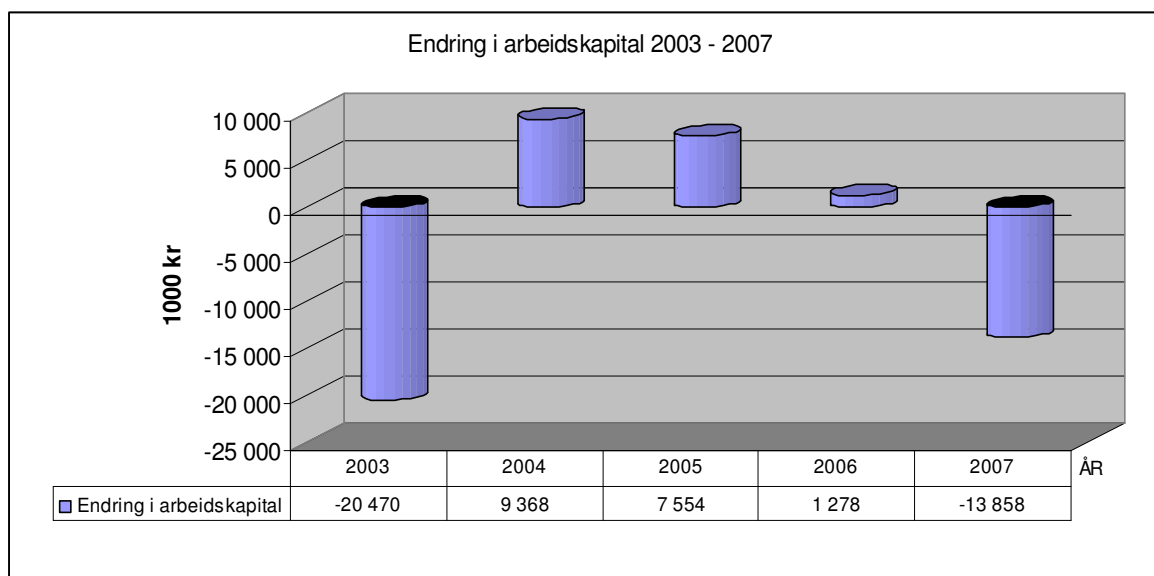
UTVIKLINGEN I RENTER OG AVDRAG 1997 - 2007

De siste årene har kommunen betalt mer i avdrag enn det som er minste tillatte låneavdrag. I 2007 er det kun betalt/avsatt avdrag som utgjør minste tillatte låneavdrag, 4,8 mill. kr.

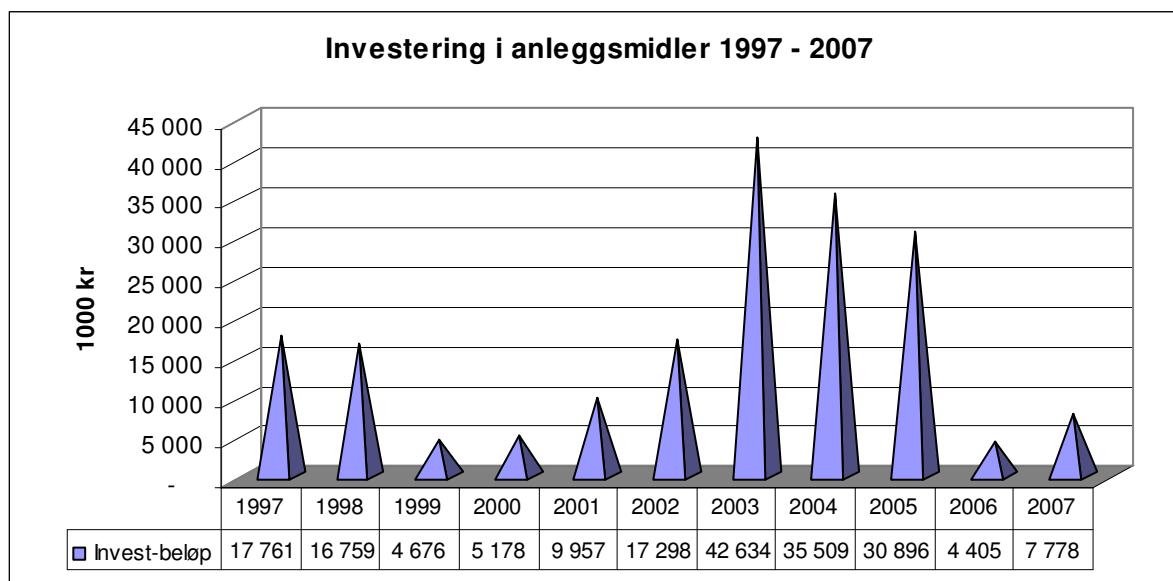
BEVLGNINGSREGNSKAPET

Tabell 3 (beløp i 1000 kr)

	REGNSKAP					Endring i %
	2003	2004	2005	2006	2007	2006 -07
<u>Anskaffelse av midler</u>						
Inntekter driftsdel	-155 620	-164 437	-169 636	-183 743	-194 161	5,7 %
Inntekter investeringsdel	-22 858	-836	-3 972	-911	-731	-19,7 %
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	-44 443	-19 454	-28 387	-5 266	-5 585	6,1 %
Sum anskaffelse av midler	-222 921	-184 727	-201 995	-189 920	-200 477	5,6 %
<u>Anvendelse av midler</u>						
Utgifter driftsdel	150 157	158 050	156 850	172 558	193 433	12,1 %
Utgifter investeringsdel	42 517	35 155	30 612	3 986	7 378	85,1 %
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	8 667	8 623	11 748	12 056	11 565	-4,1 %
Sum anvendelse av midler	201 341	201 828	199 210	188 600	212 375	12,6 %
Anskaffelse - anvendelse av midler	-21 580	17 101	-2 785	1 320	-11 898	-1001,3 %
Endring i ubrukte lånemidler	1 110	-7 733	10 339	-42	-1 960	4560,8 %
Endring i arbeidskapital	-20 470	9 368	7 554	1 278	-13 858	-1184,3 %
<u>Avsetninger og bruk av avsetninger</u>						
Avsetninger	26 880	3 785	6 330	8 196	3 513	-57,1 %
Bruk av avsetninger	-5 300	-20 884	-3 545	-6 876	-11 655	69,5 %
Til avsetning senere år	0	0	0	0	-3 755	
Netto avsetninger	21 580	-17 099	2 785	1 320	-11 898	-1001,3 %
<u>Interne overføringer og fordelinger</u>						
Interne inntekter mv	-7 846	-6 953	-7 312	-9 837	-9 594	-2,5 %
Interne utgifter mv	7 846	6 953	7 312	9 837	9 594	-2,5 %
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	

Arbeidskapitalen er den faktoren som sterkest påvirker likviditeten. Likviditeten er svekket som følge av negativ endring i arbeidskapitalen over flere år.

INVESTERINGSREGNSKAPET**LANGSIKTIG GJELD (eks. pensjonsforpliktelse)**